

Ο ΠΟΛΙΤΗΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ

ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 84 ■ Τ.Κ. 114 72 ΑΘΗΝΑ ■ ΙΟΥΝΙΟΣ 2024 ■ ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 685 ■ 3,00 ΕΥΡΩ

«Ο ΣΠΟΡΟΣ ΠΟΥ ΡΙΞΑΜΕ ΕΧΕΙ ΑΝΘΙΣΕΙ»

ΤΗΣ ΠΕΠΗΣ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ

Με το τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας, ο *Πολίτης* μπαίνει αισίως στο 58ο έτος κυκλοφορίας του! Και αυτό οφείλεται τόσο σε σας που τον διαβάζετε, όσο και στους συντελεστές του που προσπαθούν κάθε μήνα να έχει ενδιαφέρουσα ύλη! Και φέτος στα γενέθλιά του συνέβη κάτι συγκινητικό.

Ο συμπολίτης μας κ. Βύρων Νικολαΐδης, ο οποίος έχει θεσμοθετήσει υποτροφίες –στο όνομα δασκάλων της Πόλης– για παιδιά που ετοιμάζουν το μεταπτυχιακό ή το διδακτορικό τους και κατάγονται από την Πόλη και την Ίμβρο και όπως λέει: «Ο σπόρος που ρίξαμε πέρυσι έχει ανθίσει», αποφάσισε μαζί με τις υποτροφίες να απονέμει και το ειδικό βραβείο «Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος» σε συμπολίτες μας που με κάποιον τρόπο έχουν προσφέρει στην ομογένεια. Εννοείται ότι αυτό έγινε μετά από τη σύμφωνη γνώμη της ΑΘΠ του Οικουμενικού μας Πατριάρχη. Ο κ. Νικολαΐδης προτείνει, η πενταμελής επιστημονική επιτροπή αποφασίζει. Πέρυσι τιμήθηκε ο πανεπιστημιακός καθηγητής κ. Γιώργος Στεφανόπουλος, φέτος προτάθηκε για βράβευση ο ομογενειακός Τύπος.

Δεν θα σας ενημερώσω για την τελετή, η οποία έγινε στη Μεγάλη του Γένους Σχολή και είχε πολύ κόσμο. Θα διαβάσετε γι' αυτήν σε άλλη στήλη της εφημερίδας. Θα σας κάνω κοινωνούς της συγκίνησής μου για τη βράβευση. Ήταν κάτι που δεν περίμενα, δεν φανταζόμουν, και μου έδωσε «φτερά» να συνεχίσω για άλλα ...τόσα χρόνια! Πόση χαρά και κουράγιο προσφέρει μια καλή κουβέντα, μια αναγνώριση. Πάντα πίστευα και πιστεύω ότι πρέπει να επιβραβεύουμε τους συνανθρώπους μας για τις προσπαθειές τους, μικρές ή μεγάλες.

Και πόση ευχαρίστηση μου έδωσε η συνάντηση με ομογενείς που μένουν στην Πόλη και είχα πολύ καιρό να συναντήσω!

Στην ευχαριστήρια ομιλία μου, την οποία δεν διάβασα όλη λόγω συγκίνησης, ανέφερα: «Είμαι βαθύτατα συγκινημένη για την ιδιαίτερη τιμή που μου γίνεται και μάλιστα σε έναν ιστορικό αλλά κυρίως εμβληματικό χώρο, τη Μεγάλη του Γένους Σχολή!

Μου απονέμεται το ειδικό βραβείο «Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος», γιατί έκανα στη δουλειά μου αυτό που θεωρούσα σωστό, να ενημερώνω τους αναγνώστες της εφημερίδας, προσπαθώντας να κρατήσω αμερόληπτη στάση απέναντι σε όλους, ανεξάρτητα από συμφέροντα και απόψεις.

> ΣΕΛΙΔΑ 3

«ΚΑΡΟΤΟ ΚΑΙ ΜΑΣΤΙΓΙΟ» ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η ΚΑΧΥΠΟΨΙΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΟΝ ΒΑΣΙΚΟ ΚΑΝΟΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΧΩΡΩΝ

ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ Ι. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

«Δεν θα πρέπει να διαπραγματευόμαστε από φόβο. Αλλά να μην φοβόμαστε να διαπραγματευόμαστε», υποστήριξε ο πρώην αμερικανός Πρόεδρος Τζον Κένεντυ χαράσσοντας μια άλλη οπτική στα τραπέζια της διπλωματίας. Σε έναν τέτοιο δρόμο λοιπόν, φαίνεται πως κινείται και η ελληνική πλευρά με τη γειτονική Τουρκία.

Με μικρά σταθερά βήματα και χωρίς βερμπαλισμούς προχωρά η προσέγγιση Ελλάδας-Τουρκίας, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι έχουν απομακρυνθεί τα σύννεφα πάνω από τις δύο χώρες ή ότι κάνουμε ότι δεν τα βλέπουμε. Η καχυποψία παραμένει αλλά, όπως

φαίνεται, δεν αποτελεί και τον βασικό κανόνα. Σε ένα ευρύ φάσμα των σχέσεων μεταξύ των δυο χωρών η λογική πρυτανεύει έναντι της πρόκλησης για εσωτερική κατανάλωση. Μετά την τελευταία συνάντηση που είχαν οι ηγέτες Ελλάδας-Τουρκίας στην Άγκυρα, κυβερνητικές πηγές συγκρατούσαν ως σημαντικά στοιχεία αφενός το γεγονός ότι ο Πρωθυπουργός με τον Τούρκο Πρόεδρο όρισαν τον οδικό χάρτη των επόμενων συναντήσεών τους για το επόμενο 7μηνο, με αρχή τη Σύνοδο Κορυφής τον Ιούλιο στην Ουάσιγκτον και τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη τον Σεπτέμβριο, ενώ συμφώνησαν το επόμενο Ανώτατο Συμβούλιο

Συνεργασίας Ελλάδας-Τουρκίας να πραγματοποιηθεί περί τα τέλη του τρέχοντος έτους στην Άγκυρα. Παρά τις δεδομένες διαφορές που υφίστανται, Μητσοτάκης-Ερντογάν εστίασαν στα θετικά σημεία από την έως τώρα συνεργασία στο μεταναστευτικό και τον τουρισμό, επεκτείνοντας αυτήν τη συνεργασία σε 3 ακόμα τομείς με την υπογραφή αντίστοιχων συμφωνιών για την πολιτική προστασία, την υγεία και τη σύσταση Ελληνοτουρκικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου. «Δίπλα στις διαπιστωμένες διαφωνίες μας μπορούμε να γράφουμε μια παράλληλη σελίδα με τις συμφωνίες μας», είπε ο Έλληνας Πρωθυπουργός κατά τις κοινές του δηλώσεις, με τον Τούρκο Πρόεδρο να ισχυρίζεται ότι «δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα τόσο μεγάλο που δεν μπορεί να λυθεί» προσθέτοντας με νόημα ότι «οι ελπίδες μας για το μέλλον της συνεργασίας μας αυξάνονται».

Έχει τη σημασία του στη «διπλωματική γλώσσα» το ότι οι δεδομένες διαφορές και διαφωνίες διατυπώθηκαν με αμοιβαία αυτοσυγκράτηση, ευγένεια και ψυχραιμία. Ως προς την προκλητική απόφαση της Τουρκίας να μετατρέψει τη Μονή της Χώρας σε τζαμί, αμφότεροι φρόντισαν να μην πυροδοτήσουν εντάσεις.

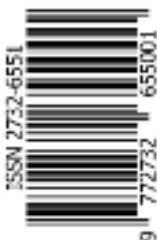
> ΣΕΛΙΔΑ 3

«Πολίτικες Γευστικές Διαδρομές στα σπίτια και στις ταβέρνες»

Η εφημερίδα *Ο Πολίτης* σας προσκαλεί στον φιλόξενο χώρο του, (Μαυρομιχάλη 84 στην Αθήνα),τη **Δευτέρα 17 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 και ώρα 7:00μ.μ.**στην πρώτη ανοιχτή συζήτηση με τους φορείς του υπό ένταξη στοιχείου
«Πολίτικες Γευστικές Διαδρομές στα σπίτια και στις ταβέρνες»
στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας.

Για το θέμα θα μιλήσουν οι εκπρόσωποι της κίνησης και συντάκτες της πρότασης-ένταξης του στοιχείου στο Εθνικό Ευρετήριο, στην Α' φάση της διαδικασίας, η συγγραφέας-ερευνήτρια-λαογράφος κα Σούλα Μπόζη και η ερευνήτρια-πολιτιστικός διαχειριστής κα Λαία Κιουρκτσόγλου και οι δύο Κωνσταντινοπολίτισσες πρώτης γενιάς.

Η παρουσία σας θα μας τιμήσει ιδιαίτερα.

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΦΑΡΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΙΩΣΗ της Ρωμιοσύνης στην Πόλη

Σπόρος να ανθίσουν τα νέα φύλλα στον γέρικο κορμό ανέκαθεν είναι η Παιδεία. Ο ελληνισμός, όπως σημειώνει ο εκ καταγωγής Πολίτης, διεθνής επιχειρηματίας Βύρων Νικολαΐδης, τρέπεται σε φυγή όταν δεν έχει Εκπαίδευση. Η ιδέα του, συνεπώς, να επιβραβεύει με υποτροφίες μεταπτυχιακούς, που κρατούν ρίζα καταγωγής από την Κωνσταντινούπολη αποδεικνύεται ορόσημο για τη Ρωμιοσύνη της Πόλης.

ΤΟΥ ΑΡΗ ΠΟΡΤΟΣΑΛΤΕ

Δεν ήταν, απλώς, η συγκίνηση που πλημμύριζε την κατάνεστη αίθουσα τελετών της ιστορικής Πατριαρχικής Μεγάλης του Γένους Σχολής, στο Φανάρι, από τη δεσπόζουσα θέση της στον δεύτερο λόφο της Πόλης, πάνω από τον Κεράτιο κόλπο. Ήταν, κυρίως, η συνύπαρξη της ευγενούς παρελθόντος και της ελπίδας ότι στον παρόντα Χρόνο δύναται, υπό προϋποθέσεις πάντα, να καρπίσει η επόμενη γενιά των Ρωμιών για να προσδώσουν συνέχεια στην Ιστορία.

Η επίτευξη αυτού του στόχου είναι το οραματικό εγχείρημα του Πολίτη Βύρωνα Νικολαΐδη. Έχοντας ο ίδιος κατακτήσει κορυφές στην παγκόσμια επιχειρηματικότητα με τη διεθνούς κύρους εταιρεία του PeopleCert, έθεσε σε λειτουργία το μεγαλεπήβολο σχέδιο του από πέρυσι. Οργάνωσε τη χορήγηση υποτροφιών σε νέους και νέες, μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς, οι οποίοι ακριβώς γιατί έλκουν την καταγωγή τους ως παιδιά δεύτερης γενιάς, έχουν ήδη εκδηλώσει την επιθυμία τους να συνεισφέρουν με την επιστημονική και επαγγελματική τους πρόοδο στην αναβίωση της Ρωμιοσύνης στην Πόλη.

Τη σημασία της πρωτοβουλίας του γνήσιου τέκνου της Πόλης διατύπωσε σε μια πρόταση ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος σημειώνοντας ότι «η εκδήλωση απονομής των υποτροφιών είναι μια εορτή της Παιδείας».

«Έχει ισχυρό συμβολισμό, συνέχισε, ότι η τελετή πραγμα-

τοποιείται στην ιστορική Πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή. Σε αυτήν χρωστούμε την αναζωογόνηση της παιδείας μας μετά την Άλωση».

Επείσημανε ο προκαθήμενος της Ορθοδόξιας πως η ελληνική αρχαιότητα όριζε την παιδεία ως αγωγή της ψυχής προς το αγαθό. Να εξελιχθεί όχι σε αυτό που είναι, αλλά σε ο,τι οφείλει να είναι ο άνθρωπος.

«Και αυτό το «δέον», συνέχισε, περιελάμβανε και συνεχίζει και σήμερα να εμπεριέχει γνώση επιστημονική αλλά και αξίες που συγκροτούν τον «ανθρωπισμό». Γνωρίζουμε σήμερα, ότι πιο εύκολη είναι η απόκτηση επιστημονικών γνώσεων παρά η ηθική και πνευματική καλλιέργεια και μόρφωση. Υπάρχει ο Einstein της φυσικής αλλά όχι της ελευθερίας και της ευθύνης».

Για τον αμφιτρύωνα Βύρωνα Νικολαΐδη ήταν μια στιγμή μεγάλη. Με ιδιαίτερη συγκινησιακή φόρτιση είπε «Ο σπόρος που σπείραμε πέρυσι ανθισε»!

Περιχαρής για το υψηλό επίπεδο σπουδών και προσόντων των υποψηφίων, αλλά κυρίως για την επιθυμία τους να στηρίξουν με την παρουσία και το έργο τους ενεργά την Ομογένεια, είπε απευθυνόμενους στους νέους επιστήμονες:

«Η βράβευσή σας δεν συνιστά μόνο μια οικονομική ενίσχυση, αλλά αντιπροσωπεύει μια ηθική αναγνώριση και επιβράβευση. Εσείς είστε ο κινητήριος μοχλός, η μαγιά για την αναβίωση της Ρωμιοσύνης στην Πόλη. Η PeopleCert πιστή στη δέσμευσή της θα στέκεται δίπλα στη νέα γενιά η οποία αποτελεί το μέλλον της Ρωμιοσύνης. Για μας είναι υποχρέωση, είναι χρέος τιμής να στηρίζουμε τους νέους, να δημιουργήσουμε δυνατότητες επιστροφής τους στην Πόλη, να μην αφήσουμε τη φλόγα της Ρωμιοσύνης να σβήσει. Η ελληνική κοινότητα της Κωνσταντινουπόλεως διαχρονικά επένδυε στο μέλλον της, τιμώντας το παρελθόν της. Με το πρόγραμμα υποτροφιών βάζουμε κι εμείς το δικό μας λιθαράκι, συνεχίζοντας ταπεινά αυτή την παράδοση».

Τον Νοέμβριο του 2023, στα θυρανοίξια του Ναού της Παναγίας του Μπαλίνου, στην περιοχή Μπαλατά, γειτονική στο Οικουμενικό Πατριαρχείο του Φαναρίου, ο Β. Νικολαΐδης, γόνος εκπαιδευτικών από την Χαλκηδόνα, με μεγάλη συμβολή επί δεκαετίες στην εκπαίδευση νέων Ρωμιών, είχε κάνει τις πρώτες αναφορές για την ιδέα της «Επιστροφής» στην Πόλη. Την άνοιξη του ίδιου χρόνου, προηγήθηκε, η απονομή των πρώτων υποτροφιών στους: Κώστα Καρανικόλα, υποψήφιο διδάκτορα, στο Φυσικό τμήμα του Πανεπιστημίου Yildiz, Ελένη Χατζηβασιλείου, απόφοιτη Μεταπτυχιακού, Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ, Λάζαρο Γιόφογλου, υποψήφιο διδάκτορα, Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ και εύφημο μνεία στους Γεώργιο Χιονά, υποψήφιο διδάκτορα, τομέα των Αλγορίθμων και Μηχανισμών για την Τεχνολογία Blockchain και Αναστάσιο Παπαδόπουλο, μεταπτυχιακό φοιτητή, τομέα Μαθηματικής Φυσικής στο Πανεπιστήμιο του Tübingen.

Είχαν τιμηθεί οι καθηγητές Αλέξανδρος Αλεξανδρίδης, καθ. Θετικών Επιστημών, Δημήτριος Νικολαΐδης, καθ. Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Δημήτριος Φραγκόπουλος,

καθ. Ελληνικής Γλώσσας και Φιλολογίας, με μεγάλη προσφορά στην ομογενειακή Εκπαίδευση.

Στον Δρ. Γεώργιο Στεφανόπουλο, καθ. Ηλεκτρονικής και Μηχανοτρονικής, Πρόεδρο της Κοινότητας Χαλκηδόνας, είχε απονεμηθεί το Ειδικό Βραβείο «Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος», το οποίο θεσμοθετήθηκε κατόπιν ευγενικής άδειας του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου για να τιμώνται επιφανείς Κωνσταντινουπολίτες επί της πολύτιμης και πολυετούς προσφοράς τους.

Το απόγευμα της Παρασκευής 17 Μαΐου, η Μεγάλη του Γένους Σχολή, υποδεχόταν τους δεκάδες προσκεκλημένους, κάποιοι εκ των οποίων, πατούσαν μετά από πολλές δεκαετίες το ξύλινο πάτωμα των αιθουσών, στις οποίες «σκαρφάλωναν» από τις σκάλες του πανύψηλου κτηρίου με τα πύρινα τούβλα. Η Πατριαρχική Σχολή είναι ευδιάκριτη από την απέναντι πλευρά του Κερατίου Κόλπου. Ξεχωρίζει μοναδικά με την επιβλητική παρουσία και την μακραίωνη ιστορία της.

Ο νυν διευθυντής, της Μεγάλης του Γένους Σχολής Δημήτρης Ζώτος αναφέρθηκε στην ιστορικότητα του σχολείου, το οποίο «κράτησε ψηλά το φως της γνώσης, της νεοελληνικής παιδείας, διαμόρφωσε τις αξίες του νεοελληνικού γένους με πίστη στο Θεό και ανέδειξε σημαντικές προσωπικότητες της Εκκλησίας, της Πολιτικής των Γραμμάτων και των Τεχνών» και πρόσθεσε:

«Αποτελεί εξαιρετική τιμή για το σχολείο μας να ανοίγουμε τις πύλες μας σε μια σημαντική εκδήλωση του Βύρωνα Νικολαΐδη, ενός μεγάλου ευεργέτη στην πλέον μικρή ομογένεια της Πόλης. Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι ο κ. Νικολαΐδης εγγράφεται σιγά-σιγά στη συλλογική μνήμη των Ρωμιών ως «ο οραματιστής προστάτης του Ρωμαϊκού πολιτισμού σε δύσκολους καιρούς».

Ο πρόεδρος της επιτροπής υποτροφιών, Γιώργος Δουκίδης, καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών στάθηκε στο υψηλό επίπεδο των βραβευθέντων, περιέγραψε τα επιστημονικά πεδία τα οποία ερευνούν, επισημαίνοντας το ήθος και την προσωπικότητά τους.

Οι υποτροφίες στους νέους επιστήμονες προσφέρθηκαν στη μνήμη των διαπρεπών καθηγητών της Πόλης, Βασίλη Κασαπίδη, (καθηγητής Χημείας), Δημήτρη Παντελάρα (καθηγητής Βιολογίας-Γεωλογίας) και Αρίστη Κιματζή (καθηγήτρια Μαθηματικών) οι οποίοι υπήρξαν υπόδειγμα συνέπειας και παιδαγωγικής αφοσίωσης.

> Συνέχεια στη **ΣΕΛ. 13**

Μαυρομιχάλη 84 & Καλλιδορίου, 114 72 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 210 8817341, e-mail: ekdoseis.tsoukatou@yahoo.gr,
www.tsoukatou.gr

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ Π. ΤΣΟΥΚΑΤΟΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ Π. ΤΣΟΥΚΑΤΟΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ: ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΑΝΤΩΝΗΣ Ι. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ (aantonopoulos10@gmail.com)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΚΑΚΑΝΗ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ: NEW PRESS HOLD

Ὁράριο γραφείων: Δευτέρα έως Παρασκευή 10.00-18.00

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις αυτών που τα υπογράφουν και όχι κατ' ανάγκη της εφημερίδας. Η εφημερίδα διατηρεί το δικαίωμα της αλληλαγής ή περικοπής των κειμένων, όταν αυτό κριθεί αναγκαίο. Η εφημερίδα δέχεται κείμενα μέχρι τις 15 κάθε μήνα.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ετήσια για όλη την Ελλάδα	36 €
Για τους Οργανισμούς	40 €
Για Σωματεία - Συλλόγους	40 €
Για την Ε.Ε.	70 €
Για τις υπόλοιπες χώρες	70 €

ΤΡΟΠΟΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ:

Στα γραφεία μας καθημερινά 10.00-18.00, με εισπράκτορα, μετά από τηλεφώνημα, με ταχυδρομική επιταγή, στις τράπεζες:

ΕΘΝΙΚΗ: 110/936221-54 - IBAN: GR870110110000011093622154

επικαιρότητα

«Ο ΣΠΟΡΟΣ ΠΟΥ ΡΙΞΑΜΕ ΕΧΕΙ ΑΝΘΙΣΕΙ»

Είναι ιδιαίτερα τιμητικό και συγκινητικό ότι ανάμεσά σας βλέπω συμπολίτες μας με τους οποίους έχω φιλικούς δεσμούς. Αρχικά, θέλω να ευχαριστήσω για την τιμήση τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο, τον κ. Βύρωνα Νικολαΐδη, Ιδρυτή και Πρόεδρο του Ομίλου PeopleCert και την πενταμελή επιτροπή αξιολόγησης.

Λόγω της ημέρας, θα ήθελα να αναφερθώ στους δασκάλους σας, τους οποίους δεν είχα την ευκαιρία να γνωρίσω ως καθηγητές στα μαθητικά μου χρόνια, αλλά είχα την τύχη και την ευτυχία να με διδάξουν και να με βοηθήσουν όταν πρωτο-ξεκίνησα στην εφημερίδα, στον *Πολίτη*. Τους οφείλω πολλά.

Με βοήθησαν να καταλάβω τη νοοτροπία των Πολιτών και να γίνω αποδεκτή στην εκπατρισμένη κοινότητα της οποίας δεν ήμουν μέλος. Θα μου επιτρέψετε να τους αναφέρω με το ονοματεπώνυμό τους, ως ένα μικρό ευχαριστώ στη μνήμη τους: Παύλος Σιδερίδης, Βασίλης Κασαπίδης, Αλέκος Αλεξανδρίδης, Δημήτρης Φραγκόπουλος και η Ιωάννα Ψαροπούλου-Δόκου, η οποία ακόμη με συμβουλεύει όποτε ζητήσω τη γνώμη της και τη βοήθειά της.

Από τους δασκάλους αυτούς, γνώρισα και άλλους Κωνσταντινουπολίτες που στάθηκαν αρωγοί στην προσπάθειά μου. Τους ευγνωμονώ όλους.

Όπως θα γνωρίζετε ο *Πολίτης* ξεκίνησε από τους αείμνηστους Αθηνόδωρο Τσουκάτο, Θεμιστοκλή Χατζηδημητρίου και Μάρκο Καλούμενο, ο οποίος αποχώρησε νωρίς και έτσι συνέχισαν την εφημερίδα οι δύο πρώτοι. Σκοπός τους ήταν να βοηθήσουν τους απελαθέντες συμπολίτες μας στα πρώτα τους βήματα, να τους βοηθήσουν να λύσουν προβλήματα που αντιμετώπιζαν με την εγκατάστασή τους στην Ελλάδα. Και νομίζω ότι τα κατάφεραν.

Η ενασχόλησή μου με την εφημερίδα ξεκίνησε το 1989, όταν συνταξιοδοτήθηκε ο Θεμιστοκλής Χατζηδημητρίου και ο πεθερός μου, ο Αθηνόδωρος Τσουκάτος, χρειαζόταν έναν ακόμη άνθρωπο στην εφημερίδα.

Είμαι ευτυχής που κατάφερα να κρατήσω, να συνεχίσω τον *Πολίτη*, να δημιουργήσω τον εκδοτικό οίκο Τσουκάτου για βιβλία που αφορούν την Πόλη, τη Μικρά Ασία, τον Πόντο και, τέλος, να τον παραδώσω σε έναν δεύτερης γενιάς Κωνσταντινουπολίτη, τον μικρότερο γιο μου Δημήτρη Τσουκάτο, ο οποίος συνεχίζει επάξια το έργο του παππού του και έχει δημιουργήσει ήδη δεύτερο εκδοτικό οίκο, τις εκδόσεις Λέμβος, με άλλη θεματολογία.

Σήμερα, εδώ, εύχομαι μέσα από την καρδιά μου και ελπίζω πραγματικά ο *Πολίτης* να φτάσει τα χρόνια της *Απογευματινής*!

Κλείνοντας, θα ήθελα, λόγω του εμβληματικού χώρου όπου βρισκόμαστε, της Μεγάλης Σχολής, να κάνω μία αναφορά στον μαθηματικό μου, τον κ. Βαριάγκιν, που στην Α΄ Γυμνασίου μου έμαθε πολύ καλά τα σύνολα και ο οποίος, πριν έρθει στο σχολείο της Καλλιθέας όπου φοιτούσα, ήταν μετακλητός εδώ, στη Μεγάλη Σχολή. Αλλά και στον Στάθη Αρβανίτη, ο οποίος φοίτησε στη Σχολή μέχρι την απέλαση της οικογένειάς του, χωρίς τη βοήθειά του οποίου δεν θα τα είχα καταφέρει. Και να πω ότι είναι ιδιαίτερα ευτυχής συγκυρία ότι είναι παρόντες δύο Μητροπολίτες της Δωδεκανήσου. Ο ένας του νησιού που μεγάλωσα, της Κω και ο άλλος του νησιού που μεγάλωσαν τα παιδιά μου, της Σύμης.

Σας ευχαριστώ όλους και ελπίζω ο *Πολίτης* να συνεχίσει να συντροφεύει και τις επόμενες γενιές Κωνσταντινουπολιτών».

Θα ήθελα να αναφερθώ λίγο κ. Νικολαΐδη. Όχι λόγω της βράβευσής μου, αλλά λόγω της ενίσχυσης φοιτητών στις σπουδές τους. Ένας συμπολίτης μας, που δείχνει ότι αγαπά και δεν ξεχνά την ιδιαίτερη πατρίδα του και προσπαθεί να βοηθήσει και ανθρώπους και τον τόπο. Γιατί εκτός από την οικονομική βοήθεια που προσφέρει στους υποτρόφους, τους «ενώνει» με την Πόλη, προσφέρει και χαρά στους εκεί συμπολίτες μας διοργανώνοντας αυτήν την τελετή απονομής κάθε χρόνο, αποδεικνύοντας ότι δεν τους ξεχνάμε, ότι η σκέψη μας είναι μαζί τους!

Νομίζω ότι όλοι, ο καθένας με τον τρόπο και τις δυνατότητές του, μπορούμε να μιμηθούμε το παράδειγμα του κ. Νικολαΐδη ή να συμβάλουμε σε προσπάθειες που γίνονται.

* * *

Τα γενέθλια του *Πολίτη* φέτος έφεραν και άλλη μία χαρά! Η συμπολίτισσά μας Ιω Τσοκώνα εξέδωσε ένα καινούργιο βιβλίο *Μια μέρα με τον Θαλή*, εκδόσεις Ρώσση σε εικονογράφηση του γιου της! Τι περηφάνεια για μια μητέρα να συνεργάζεται με το παιδί της, αλλά και πόση περηφάνεια για μας, που η συμπολίτισσά μας συνεχίζει να μας ξαφνιάζει ευχάριστα με τα βιβλία της!

* * *

Υπάρχουν και θέματα για τα οποία μπορώ να ...μουρμουρίσω, αλλά λέω να τα αφήσω για την άλλη φορά και να μην χαλάσω την ευχάριστη ατμόσφαιρα των γενεθλίων του *Πολίτη*!

«ΚΑΡΟΤΟ ΚΑΙ ΜΑΣΤΙΓΙΟ» ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Ο κ. Ερντογάν επιχείρησε να «στρογγυλέψει τις γωνίες», σημειώνοντας ότι το Μνημείο είναι επισκέψιμο σε όλους, ενώ ο Κυριάκος Μητσοτάκης εξέφρασε δημόσια τη δυσареσκεία της Ελλάδας επισημαίνοντας την ανάγκη θρησκευτικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Επί τάπητος τέθηκαν και τα δικαιώματα της μειονότητας της Θράκης, την οποία ο Τούρκος Πρόεδρος αποκάλεσε εκ νέου «τουρκική», με τον Πρωθυπουργό να επαναλαμβάνει ότι «ο χαρακτηρισμός της μειονότητας ως θρησκευτικής προβλέπεται ρητά στη Συνθήκη της Λοζάνης» τονίζοντας ότι η ελληνική πολιτεία εκδηλώνει το έμπρακτο ενδιαφέρον της για τη μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης με την «αυτονόητη τήρηση των αρχών ισονομίας και ισοπολιτείας».

Στην ατζέντα περιλαμβανόταν και το Κυπριακό για το οποίο η Τουρκία επιμένει σε λύση δύο κρατών, την οποία απορρίπτουν κατηγορηματικά Αθήνα και Λευκωσία. Ουδείς εκ των δύο όμως θέλησε η κάθετη διαφωνία στον τρόπο επίλυσής του να σταθεί εμπόδιο στον διάλογο και την προσπάθεια επαναπροσέγγισης των ελληνοτουρκικών σχέσεων. «Ένα ζήτημα στο οποίο προφανώς και διαφωνούμε, όμως το αντίδοτο σε οποιοδήποτε αδιέξοδο δεν μπορεί να είναι άλλο από τον διάλογο», ανέφερε χαρακτηριστικά ο Πρωθυπουργός, τονίζοντας την ανάγκη αναζήτησης μίας λύσης στο πλαίσιο των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και την επανέναρξη των συνομιλιών. Στο μεταξύ έχει τη σημασία του ο διεθνής αντίκτυπος που έχουν πλέον οι συναντήσεις των δυο ηγετών και κυρίως η ύφεση που παρατηρείται στην ένταση μεταξύ των δύο χωρών. Λίγο πριν πραγματοποιηθεί η συνάντησή τους στην οικονομική ιστοσελίδα Bloomberg φιλοξενήθηκε άρθρο με τίτλο «Η Τουρκία και η Ελλάδα στοχεύουν στη βελτίωση των σχέσεων, ακόμη και όταν οι εντάσεις στην Κύπρο παραμένουν».

«Ο Έλληνας πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης θα συναντηθεί με τον Τούρκο πρόεδρο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν στην Άγκυρα τη Δευτέρα, καθώς οι γείτονες στη νοτιοανατολική πλευρά του NATO επικεντρώνονται στη βελτίωση των μακροχρόνια τεταμένων σχέσεων.

Η συνάντηση σηματοδοτεί την επιθυμία των δύο ηγετών να αξιοποιήσουν τη χαλάρωση των εντάσεων στα τέλη του περασμένου έτους, όταν συμφώνησαν να συνεργαστούν στον τουρισμό και τον πολιτισμό.

Έκτοτε προέκυψαν περισσότερα εμπόδια, όπως η αντίθεση της Τουρκίας στα σχέδια της Ελλάδας για τη δημιουργία θαλάσσιου πάρκου στο Αιγαίο, γεγονός που καταδεικνύει τις δυσκολίες στην υπέρβαση των ιστορικών εδαφικών και θαλάσσιων διαφορών για την εκμετάλλευση της ενέργειας», ανέφερε το δημοσίευμα του Bloomberg. Μάλιστα γίνεται αναφορά και σε παλαιότερες δηλώσεις του κ. Ερντογάν στις οποίες υποστήριζε ότι είναι δυνατή μια συμφωνία για τον διαμοιρασμό των πόρων υδρογονανθράκων στην ανατολική Μεσόγειο, ενώ η Τουρκία, θα μπορούσε να προσφέρει ενέργεια στην Ελλάδα από ένα σχεδιαζόμενο πυρηνικό εργοστάσιο στη

Μαύρη Θάλασσα ως διαπραγματευτικό χαρτί.

Ο διάλογος της Τουρκίας με την Ελλάδα, σημειώνει ο συντάκτης του άρθρου, έρχεται καθώς η Άγκυρα προσπαθεί να αναζωογονήσει την αδιέξοδη προσπάθειά της να ενταχθεί στο ευρωπαϊκό μπλοκ. Τον Απρίλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο εποπτεύει τις διαδικασίες ένταξης, δήλωσε ότι η ΕΕ έχει στρατηγικό συμφέρον για ένα σταθερό περιβάλλον στην Ανατολική Μεσόγειο και τόνισε την ιδιαίτερη σημασία της πρόδοου όσον αφορά την Κύπρο.

Στο πλαίσιο αυτό που ξεδιπλώνεται η διπλωματική βεντάλια των δυο χωρών ενδιαφέρον έχει η προσέγγιση της εκτελεστικής διευθύντριας του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων Ινούς Αφεντούλη στο in.gr η οποία υπογραμμίζει πως «καθώς δεν υπάρχει επαρκής πληροφόρηση για το περιεχόμενο των συνομιλιών τους και επειδή θα ήταν αφελέες να πιστέψουμε ότι οι δύο ηγέτες έχουν υιοθετήσει την πρακτική του “βλέποντας και κάνοντας”, είναι κατά τη γνώμη μου ασφαλές το συμπέρασμα ότι συγκλίνουν στην άποψη ότι η ένταση δεν ωφελεί τις δύο χώρες και ότι θα πρέπει να υπάρξει ένα διάστημα ηρεμίας πριν προχωρήσουν σε βήματα πιο ουσιαστικά. Από την άποψη αυτή είναι πολύ χρήσιμη η επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού στην Τουρκία και θα έπρεπε να γίνει συνήθεια η ανταλλαγή επισκέψεων προκειμένου να καθιερωθεί μια κανονικότητα στις σχέσεις των δύο χωρών». Για την Ινύ Αφεντούλη ωστόσο «είναι βέβαιο ότι το καλό κλίμα από μόνο του δεν φτάνει». Όπως λέει «για να υπάρξει ουσιαστική υπέρβαση διαφορών και αναβάθμιση συνεργασίας ακόμη και σε πεδία αμοιβαίου οφέλους, όπως η οικονομία, ο τουρισμός, το περιβάλλον, η πολιτική προστασία, το μεταναστευτικό, απαιτείται αν όχι συναντίληψη τουλάχιστον αποδοχή βασικών δεδομένων όπως είναι η κυριαρχία, η εδαφική ακεραιότητα κάθε χώρας και τα δικαιώματα που απορρέουν απ' αυτές». Για να προσθέσει πως «η ανάπτυξη θετικής ατζέντας, μια ευρωπαϊκή συνταγή που αποσκοπεί σε υπέρβαση εθνικών διαφορών μέσα από υπερεθνικές δράσεις κοινού συμφέροντος, δεν μπορεί να πετύχει αν αμφισβητούνται τα θεμελιώδη στοιχεία της εθνικής μας οντότητας». Κληθείσα να απαντήσει στο ερώτημα αν Ελλάδα και Τουρκία είναι έτοιμες να συζητήσουν και τη διαφορά των θαλασσίων ζωνών και να κάνουν βήματα προς λύσεις η εκτελεστική διευθύντρια του ΙΔΙΣ απαντά σαφώς αρνητικά. Όπως λέει «δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για κάτι τέτοιο». Και σημειώνει πως «οι δύο πλευρές συμφώνησαν να διαφωνούν ως προς την ουσία της διαφοράς υιοθετώντας ένα μοντέλο που για να αποδώσει πρέπει να προσφέρει κίνητρα και στις δύο. Ποια θα μπορούσαν να είναι αυτά; Η προοπτική μιας καλύτερης σχέσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την Τουρκία; Δεν είναι ρεαλιστική στην παρούσα φάση. Η προοπτική αξιοποίησης ενεργειακών αποθεμάτων; Ούτε αυτή φαίνεται ρεαλιστική σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της αγοράς. Επομένως, το καρότο δεν υπάρχει. Αρα μένει το μαστίγιο; Αυτό είναι ένα κακό σενάριο και για τις δύο πλευρές που πρέπει να αποφευχθεί. Και ο διάλογος προσφέρει αυτή την ευκαιρία».

ειδήσεις

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ: «ΘΕΛΟΥΜΕ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΜΑΣ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΓΙΑ ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ»

Η ιστοσελίδα *Yesil Gazete* στις 8 Μαΐου 2024 δημοσιεύει ότι οι κάτοικοι των Πριγκηποννήσων ξεσηκώθηκαν κατά της προγραμματισμένης κυκλοφορίας από την ΙΕΤΤ* νέων ηλεκτρικών λεωφορείων τύπου Minibüs, τα οποία δεν ταιριάζουν καθόλου στο περιβάλλον των νησιών.

Ο Γενικός Διευθυντής της ΙΕΤΤ, İrfan Demet, ανακοίνωσε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τον Νοέμβριο του 2023, ότι οι νησιώτες δήλωσαν ότι δεν ενημερώθηκαν λεπτομερώς για τα μικρά ηλεκτρικά λεωφορεία και ότι οι αιτήσεις τους προς το Κέντρο του Δήμου Κωνσταντινούπολης, παρέμειναν αναπάντητες.

Η Πρωτοβουλία Πολιτών απαιτεί να ακυρωθεί το σχέδιο κυκλοφορίας των μικρών ηλεκτρικών λεωφορείων και να γίνει ένα σχέδιο κυκλοφορίας οχημάτων με γνώμονα τον άνθρωπο και το ελεύθερο περπάτημα, σύμφωνα με τις αρχές της «ομαλής και χωρίς οχήματα πόλης». Η Πρωτοβουλία Πολιτών ανέφερε επίσης ότι δεν υπήρξε καμία ενημέρωση ή διάψευση για τη δρομολόγηση των μικρών ηλεκτρικών λεωφορείων στα νησιά. Ακόμη ότι οι στάσεις των λεωφορείων και τα έργα διαπλάτυνσης των δρόμων στα νησιά αυξάνουν επιπλέον τις ανησυχίες τους.

Στη δήλωσή τους τονίζεται ότι για τα νησιά θα πρέπει να γίνει μία κυκλοφοριακή σχεδίαση λαμβάνοντας υπόψη τις

ισορροπίες διατήρησης και χρήσης καθώς και προστασίας της ιστορικής, φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Η Πρωτοβουλία Πολιτών αναφέρει ότι η χρήση των μέσων μεταφοράς στα νησιά είναι πολύ περιορισμένη, αλλά η κατάσταση αυτή παραβιάζεται από τις τρέχουσες πρακτικές. Υποστηρίζει ακόμη ότι επηρεάζει αρνητικά την καθημερινή φυσική ζωή και ότι τα αδέσποτα ζώα στα νησιά θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στις κατοικημένες περιοχές. Είναι σημαντικό, λένε, οι διαδρομές για πεζοπορία και ποδηλασία στα νησιά να είναι ασφαλείς και προσβάσιμες. Επίσης να προστατεύονται τα πολιτιστικά αγαθά και να λαμβάνεται μέριμνα για το οικοσύστημα. Επιπλέον ζητείται να εκπονηθεί ένα γενικό σχέδιο μεταφορών, ειδικά για τα νησιά, με τη συμμετοχή όλων των σχετικών φορέων για να δοθεί ένα τέλος στο κυκλοφοριακό χάος που επικρατεί σε αυτά.

* ΙΕΤΤ: Δημοσία Εταιρία Γενικής Διαχείρισης Ηλεκτροκίνητων Τραμ και Υπογείων Σιδηροδρόμων Κωνσταντινούπολης. (Συμπεριλαμβάνονται και τα λεωφορεία).

Η Πρωτοβουλία Πολιτών Πριγκηποννήσων εξέδωσε Δελτίο Τύπου κατά του Δήμου της Μεγαλοπόλεως Κωνσταντινούπολης, ο οποίος, με την εταιρία ΙΕΤΤ, έχει σχεδιάσει τη δρομολόγηση νέων μικρών ηλεκτρικών λεωφορείων στα Πριγκηπόννησα, υπενθυμίζοντας στους υπεύθυνους ότι οι κάτοικοι θέλουν τα νησιά να έχουν πρόσβαση για πεζοπορία.

Σύμφωνα με όσα ισχυρίζεται η Πρωτοβουλία Πολιτών, η χρήση των μικρών ηλεκτρικών λεωφορείων, τα οποία παράγονται σε συνεργασία του Δήμου της Μεγαλοπόλεως Κωνσταντινούπολης με την Aselsan-Karsan, έχουν σχεδιαστεί με τρόπο που δεν είναι κατάλληλος για τα νησιά και η χρήση τους θα βλάψει το ιστορικό, πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον των νησιών.

ΑΤΕΛΕΙΩΤΕΣ ΟΙ ΠΑΡΑΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΓΕΩΡΓΙΟ ΚΟΥΔΟΥΝΑ ΠΡΙΓΚΗΠΟΥ

Έντονες ήταν οι στιγμές που έζησαβ και πάλι στις 23 Απριλίου 2024 στον Άγιο Γεώργιο Κουδουνά της Πρίγκηπου. Η εκκλησία πλημμύρισε από εκατοντάδες ντόπιους και ξένους επισκέπτες, οι οποίοι ήρθαν για να κάνουν παρακλήσεις και να επισκεφθούν το νησί. Οι επισκέπτες ανέβηκαν στον λόφο δένοντας κλωστές στα δέντρα του δασικού δρόμου, που είναι γνωστός με την ονομασία *Azar Teresi* (Λόφος των Βασάνων), ενώ στη συνέχεια άναψαν κεριά παρακαλώντας για τις επιθυμίες τους στην εκκλησία του Άη Γιώργη. Λόγω της πολυκοσμίας δημιουργήθηκαν εντάσεις μεταξύ των ταξιδιωτών στα καράβια των Πριγκηποννήσων, αλλά και στην Πρίγκηπο. Το άρθρο δημοσίευσε η ιστοσελίδα NTV (23/4/2024).

Γεμάτη εντάσεις ήταν η Πρίγκηπος, όπως κάθε 23η Απριλίου. Κάθε 23η Απριλίου στην Πρίγκηπο δημιουργούνται εντάσεις από τα εκατοντάδες άτομα που καταφθάνουν στο νησί για να παρακαλέσουν για τις επιθυμίες τους. Σύμφωνα με το πιστεύω τους, όσοι θέλουν να πραγματοποιηθούν οι επιθυμίες τους, περπατούν ξετυλίγοντας με τα χέρια τους κλωστές μέχρι να φτάσουν στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, όπου ανάβουν ένα κερί και κάνουν μια ευχή. Με τις κλωστές στα χέρια ανέβηκαν στον γνωστό «Λόφο των Βασάνων» αυτοί οι οποίοι εισήλθαν στην εκκλησία.

Στον Άγιο Γεώργιο δημιουργήθηκαν μεγάλες ουρές από τον κόσμο που περίμενε. Αυτοί που παρακάλεσαν για την επιθυμία τους κάθησαν στο εξωτερικό της εκκλησίας, ενώ κάποιοι άλλοι επωφελήθηκαν από την ηλιόλουστη ημέρα απολαμβάνοντας το τοπίο και τραβώντας φωτογραφίες.

ΘΑ ΑΠΟΧΩΡΙΣΟΥΜΕ ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΛΩΝ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ

Η κ. İlknur Kurudereoğlu, η οποία ήρθε με τα παιδιά της στην Πρίγκηπο δήλωσε: «Κά-

θε χρόνο στις 23 Απριλίου επισκεπτόμαστε ιεροτελεστία τα Νησιά. Τα παιδιά, αφού πάρουν μέρος στις εκδηλώσεις του μπαϊραμιού, ξεκινάμε την επίσκεψή μας στα Νησιά. Πρώτα ο Θεός θα ανέβουμε στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, θα ανάψουμε το κερί μας και θα παρακαλέσουμε για τις επιθυμίες μας. Κάθε χρόνο αντιμετωπίζουμε αυτήν την κοσμοσυρροή, αλλά είναι κάτι που μας αρέσει. Όταν ο καιρός είναι καλός είναι ευχάριστο να βρεθείς εδώ. Σήμερα ήρθαμε με παρέα. Σε λίγο θα ανέβουμε στον λόφο. Θα κάνουμε πικνίκ, θα επισκεφθούμε την εκκλησία, θα φωτογραφίσουμε τα ιστορικά όμορφα σπίτια. Θα φύγουμε με πολλές καλές αναμνήσεις».

«ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ ΜΑΣ»

Η κ. Özge Sayın, που ήρθε να κάνει μια ευχή με την ανιψιά της, μας είπε: «Αφού δέσουμε την κλωστή μας θα ξεκινήσουμε. Έχω έρθει 4-5 χρόνια στη σειρά. Όλες μου οι επιθυμίες έχουν πραγματοποιηθεί. Τελικά τις ζητάμε από τον Θεό. Δένουμε την κλωστή από την αρχή και την ξετυλίγουμε μέχρι να τελειώσει

το καρούλι, χωρίς να μιλάμε και χωρίς να κοιτάζουμε πίσω μας. Μετά ανάβουμε το κερί μας και, αφού παρακαλέσουμε για την επιθυμία μας, κατηφορίζουμε. Κάθε χρόνο πραγματοποιούνται οι επιθυμίες μας, γι' αυτό και φέτος ήρθα με την ανιψιά μου. Φέτος η ανιψιά μου θα παρακαλέσει για τις επιθυμίες της».

Η κ. Fatma Karataş, που δήλωσε ότι πέρυσι οι επιθυμίες πραγματοποιήθηκαν, μας είπε: «Ας μην ξεχαστούν οι παραδόσεις μας. Ήρθα πέρυσι, η ευχή μου πραγματοποιήθηκε, για αυτό ήρθα και φέτος. Πέρυσι ζήτησα να ερωτευτώ. Τώρα θα ζητήσω να παντρευτώ και να αποκτήσω πολλά χρήματα. Πρώτα ο Θεός να γίνουν κι αυτά πραγματικότητα. Ξεκινάμε δένοντας την κλωστή συμβολικά. Ανεβαίνουμε στην εκκλησία για να προσευχηθούμε. Πέρυσι ήρθα για πρώτη φορά. Παλαιότερα δεν τα πίστευα, αλλά πέρυσι, μετά που παρακάλεσα για τις επιθυμίες μου, έζησα έναν καταπληκτικό χρόνο. Φέτος θα το επαναλάβω. Πραγματικά έχει πολύ κόσμος, αλλά είναι ευχάριστο. Είμαι με τον φίλο μου και τα παιδιά μου εδώ, που θα παρακα-

λέσουν και αυτοί για τις επιθυμίες τους. Όμορφη ημέρα η σημερινή».

ΑΝΕΒΗΚΕ ΣΤΟΝ ΛΟΦΟ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΩΝ ΜΕ ΤΟ ΜΠΑΣΤΟΥΝΙ ΤΗΣ

Η κ. Fatma Çelik ήρθε να παρακαλέσει για τις επιθυμίες της μαζί με τα εγγόνια της, σπηριζόμενη στο μπαστούνι της. «Σήμερα ήρθαμε για βόλτα. Είμαι ηλικιωμένη και αν τα καταφέρω θα ανέβουμε. Ο καιρός είναι καλός. Έφερα και τα εγγόνια μου, με σκοπό να ζητήσουν να είναι μελετηρά. Έρχομαι κάθε χρόνο, εκτός των 2 τελευταίων λόγω της ημιπληγίας μου. Σήμερα όμως στάθηκα στα πόδια μου και ήρθα».

Η κ. Emel Yılmaz δήλωσε ότι κάθε χρόνο επισκέπτεται το νησί: «Στην πραγματικότητα, ήρθα να ζήσω αυτό το περιβάλλον. Έρχομαι κάθε χρόνο. Έτσι και αθλούμαι και βιώνω το περιβάλλον. Το να παρακαλάς για τις επιθυμίες σου είναι φυσικά κάτι καλό. Σε λίγο θα επισκεφθούμε τον τόπο και μετά θα απολαύσουμε το περιβάλλον του νησιού. Είναι μια ιεροτελεστία, γι' αυτό ανάβουμε κερί. Μόνο αυτό φυσικά. Το καλό είναι ότι έχει υπέροχο καιρό, για ξεκούραση».

LE MONDE DIPLOMATIQUE: Η ΦΥΛΑΚΙΣΗ ΜΠΕΛΕΡΗ ΚΑΙ Η ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΜΑΦΙΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΟΠΤΣΟΓΛΟΥ

Πώς σχετίζεται η φυλάκιση ενός πολιτικού στη νότια Αλβανία με την αλβανική κατασκευαστική μαφία; Η γερμανική έκδοση της LE MONDE diplomatique δίνει τις δικές της εξηγήσεις.

Για την «υπόθεση Μπελέρη» γράφει αναλυτικά η γερμανική έκδοση της LE MONDE di-

αεροδρόμιο στην περιοχή, είναι μεγάλης σπουδαιότητας για τον τουρισμό – αλλά και ένα χρυσωρυχείο για τους επενδυτές.

Ο δεύτερος λόγος είναι γεωγραφικής και εθνογραφικής φύσης. Η Χειμάρρα και η Ριβιέρα βρίσκονται πιο κοντά στην Κέρκυρα, παρά στα Τίρανα. Και το ελληνικό στοιχείο

Μέχρι σήμερα όλο το νότιο τμήμα της χώρας χαρακτηρίζεται από Έλληνες εθνικιστές ως “Βόρεια Ήπειρος”, που πρέπει να ενωθεί με την ελληνική Ήπειρο.

[...] Πλέον η σημασία της ελληνικής μειονότητας έχει περιοριστεί σημαντικά, καθώς ένα μεγάλο μέρος της έχει μεταναστεύσει στην Ελλάδα. Ο Αλβανός πρωθυπουργός Ράμα όμως γνωρίζει ποια συναισθήματα αγανάκτησης τροφοδοτεί, όταν προειδοποιεί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για Έλληνες αυτονομιστές, που αντιτίθενται στην ανάπτυξη της παράκτιας περιοχής.

Η αλβανική αντιπολίτευση και η κυβέρνηση της Αθήνας θεωρούν πως η φυλάκιση του Μπελέρη έχει εθνοπολιτικά κίνητρα. Εξαιτίας της υπόθεσης η Ελλάδα απειλήσε ακόμη και να εμποδίσει την ένταξη της γειτονικής της χώρας στην ΕΕ. Και ο πρωθυπουργός Μητσοτάκης υπέδειξε προσωπικά τον Μπελέρη ως υποψήφιο για τις ευρωεκλογές.

Η περιοχή της Χειμάρρας είναι ένα χρυσωρυχείο για τους κερδοσκόπους, τους οποίους οι ντόπιοι χαρακτηρίζουν ως “κατασκευαστική μαφία” – πρόκειται για μία κλίκα βουλευτών, κυβερνητικών αξιωματούχων, υπουργών και ολιγαρχών. Δεν υπάρχει διαφάνεια σχετικά με τα επενδυτικά σχέδια και τις οικοδομικές άδειες, ενώ από την πρώτη θητεία του Ράμα θεσπίστηκαν ρυθμίσεις που αποδυναμώνουν τους τοπικούς θεσμούς και την αυτοδιοίκηση.

[...] Όλα αυτά εξηγούν το γιατί ήταν αδύνατον για τους επιχειρηματικούς κύκλους που πρόσκεινται στην κυβέρνηση να εκλεγεί ένας ανεξάρτητος δήμαρχος στην περιοχή. [...] Έπρεπε να αποτραπεί το ενδεχόμενο να αποκαλύψει κάποιος τα εσωτερικά τεκταινόμενα και τις παρασκηνακές συμφωνίες.

Επομένως, έπρεπε να αποτραπεί και η εκλογή του Μπελέρη στη δημαρχία. Και κα-

θώς οι αναφορές στο εξτρεμιστικό παρελθόν του κατά τον προεκλογικό αγώνα δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα, έπρεπε να τον σταματήσουν με άλλον τρόπο. Η φυλάκισή του λίγο πριν από τις εκλογές απέτρεψε ενδεχομένως κάποιους κατοίκους από το να τον ψηφίσουν – δεν κατάφερε όμως να εμποδίσει και την οριακή του επικράτηση. Από εκεί κι έπειτα ξεκίνησε μία κλιμακούμενη νομική διαμάχη, η οποία πιθανώς να καταλήξει και ενώπιον του ΕΔΔΑ, όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία ενώπιον της αλβανικής δικαιοσύνης.

Αξίζει τέλος να αναφερθεί πως, πέραν της ελληνικής μειονότητας υπάρχουν και άλλοι πολλοί Αλβανοί που μεταναστεύουν στο εξωτερικό. Ωστόσο η κυβέρνηση Ράμα δεν έχει δημοσιεύσει τα ακριβή στοιχεία από την απογραφή πληθυσμού του 2023, θέλοντας προφανώς να αποφύγει να επιβεβαιώσει επισήμως πως ο αλβανικός πληθυσμός πιθανώς να έχει μειωθεί από το 2011 κατά περίπου ένα εκατομμύριο κατοίκους.

Και κάτι ακόμη: με βάση τον πραγματικό αριθμό των κατοίκων θα μπορούσε κανείς να αμφισβητήσει τον αριθμό των ψήφων στις τελευταίες τοπικές και βουλευτικές εκλογές του 2021. Και εάν σε αυτές “ψήφισαν” και άνθρωποι που στην πραγματικότητα έχουν πεθάνει, αυτό θα μπορούσε να βλάψει τη νομιμοποίηση της τρίτης κυβέρνησης Ράμα», καταλήγει το άρθρο.

Der Fall Beleri

Was die Verhaftung eines südalbanischen Lokalpolitikers mit der Beton-Mafia zu tun hat

plomatique, αναφερόμενη τόσο στην ελληνική μειονότητα και τα συγκρουόμενα συμφέροντα στη Χειμάρρα, όσο και στον ρόλο του Φρέντι Μπελέρη. Το άρθρο, από το οποίο παραθέτουμε εκτενή αποσπάσματα, υπογράφεται από τον Hans-Georg Taucher.

«Στις αλβανικές αυτοδιοικητικές εκλογές του 2023 ο Μπελέρης δεν ήταν ο μοναδικός που βρισκόταν στη φυλακή. Κατά το Σαββατοκύριακο των εκλογών συνελήφθησαν και άλλοι επιφανείς πολίτες από τη Χειμάρρα, [...] με τον τρόπο δράσης της εκτελεστικής εξουσίας να είναι προφανώς ενόρχηστρωμένος και μάλιστα από τα Τίρανα.

Η Χειμάρρα και η Αλβανική Ριβιέρα είναι βαρύνουσας σημασίας για δύο λόγους (φωτό: παραλία Χειμάρρας). Ο πρώτος αφορά στην τουριστική δυναμική της περιοχής, η οποία ήταν γνωστή από καιρό και λαμβάνονταν ήδη μέτρα για την εκμετάλλευσή της. [...] Εξάλλου η Χειμάρρα, με το μοναδικό

είναι πολύ ισχυρό σε ολόκληρη την παράκτια περιοχή. Οι πολλές εκκλησίες και τα παρεκκλήσια είναι ορθόδοξα και, σε αντίθεση με την ενδοχώρα, δεν υπάρχει κανένα τζαμί. [...] Πολλά νοικοκυριά μιλούν ελληνικά, πολλοί άνθρωποι είναι δίγλωσσοι, όπως πολλοί είναι και εκείνοι με διπλή υπηκοότητα. [...] Τα συμφέροντα της ελληνικής μειονότητας προωθούνται από την οργάνωση Ομόνοια, την οποία εκπροσωπεί στη Χειμάρρα ο Μπελέρης.

Στη δεκαετία του 1990 ο ένθερμος εθνικιστής Μπελέρης βρισκόταν κοντά στην αλυτρωτική οργάνωση MABH (Μέτωπο Απελευθέρωσης Βορείας Ηπείρου) και το 1995 συνελήφθη από την Ελληνική Αστυνομία ως μέλος ένοπλης ομάδας που ήθελε να επιτεθεί σε στρατώνα της νότιας Αλβανίας. (φωτό: Φρέντι Μπελέρης τα χρόνια εκείνα...).

(σημ. Τη σχετική είδηση είχαν πρωτοδημοσιεύσει TA NEA (φωτό))

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ ΣΤΟ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΠΡΙΓΚΗΠΟΥ

Διήμερη επίσημη επίσκεψη στην Κωνσταντινούπολη, πραγματοποίησε (26, 27 Απριλίου) η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, μετά από πρόσκληση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού της Τουρκίας Mehmet Nuri Ersoy, προκειμένου να παρακολουθήσουν μαζί, την πρεμιέρα της παράστασης «Ρωμαίος και Ιουλιέτα», στο πολιτιστικό κέντρο «Ατατούρκ».

Η παράσταση είναι αποτέλεσμα συνεργασίας των Κρατικών Θεάτρων της Τουρκίας και του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Αθηνών, σε σκηνοθεσία Λευτέρη Γιοβανίδη. Η παράσταση είναι τρίγλωσση –ελληνικά, τουρκικά και αγγλικά– και ο θίασος συγκροτείται από Έλληνες και Τούρκους ηθοποιούς. Το έργο έφερε κοντά τους καλλιτεχνικούς οργανισμούς Ελλάδας και Τουρκίας, συνεισφέροντας στην οικοδόμηση πολιτιστικής γέφυρας και θετικής ατζέντας, ανάμεσα τους δύο λαούς.

Η Λίνα Μενδώνη επισκέφθηκε την Πρίγκηπο, στην προβλήτα της οποίας ο Δήμαρχος Πριγκηποννήσων Ercan Ak-

rolat, της επιφύλαξε θερμή υποδοχή και ακολούθησε επίσκεψη στο Δημαρχείο.

Ακολούθως, την Υπουργό υποδέχθηκε στην Ιερά Μητρόπολη Πριγκηποννήσων ο Σεβασμιώτατος Γέρον Πριγκηποννήσων κ. κ. Δημήτριος, ο οποίος την ξενάγησε στον Ιερό Ναό της Παναγίας Ελεούσης. Στη συνέχεια, η Λίνα Μενδώνη επισκέφθηκε το Ελληνορθόδοξο Ορφανοτροφείο της Πριγκήπου, το γνωστό πεντάοροφο επιβλητικό ιστορικό ξύλινο κτήριο 20.000 τ.μ. του 19ου αι., η μεγαλύτερη ξύλινη κατασκευή στην Ευρώπη, που φιλοξένησε για δεκαετίες – από το 1903 ως το 1964, σε 206 δωμάτια εκατοντάδες ορφανά παιδιά. Το κτήριο αγοράστηκε από την Ελένη Ζαρίφη και δωρήθηκε στο Οικουμενικό Πατριαρχείο. Σήμερα χρήζει άμεσης προστασίας.

Την Υπουργό Πολιτισμού συνοδεύει στη διήμερη επίσκεψή της, ο Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος στην Κωνσταντινούπολη πρέσβης Κωνσταντίνος Κούτρας. Στην Πρίγκηπο συνόδευσαν τη Λίνα Μενδώνη η καθηγήτρια του ΕΜΠ Ελευ-

θερία Τσακανίκα, η οποία έχει μελετήσει το κτήριο του Ορφανοτροφείου και ο Άρχων Μ. Χαρτοφύλαξ του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Λάκης Βίγκας, υπεύθυνος για την αποκατάσταση του ιστορικού κτηρίου.

Φως Φαναρίου

ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ ΤΟΥΡΚΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Μεγάλη ήταν η χαρά στα τουρκικά διαδικτυακά έντυπα όταν πραγματοποιήθηκε συνεδρία υποδοχής στην Ακαδημία Αθηνών του Δρ. Mehmet Haberal, καθηγητή Χειρουργικής στο Πανεπιστήμιο Hacettepe της Άγκυρας. Η ιστοσελίδα Kanal B Zonguldak (17/4/2024) μάλιστα αναφέρει στην αρχή του κειμένου: «Η τουρκική κόκκινη σημαία με την ημισέληνο και το άστρο κυμάτισε στην Ελλάδα».

Η Ακαδημία Αθηνών, μία από τις μεγαλύτερες Ακαδημίες του κόσμου, σε ειδική τελετή δέχτηκε ως μέλος τον καθηγητή Δρ. Mehmet Haberal. Αυτή η τιμητική διάκριση δόθηκε για πρώτη φορά σε ξένο, σε μη Έλληνα. Η απόφαση, η οποία ελήφθη ομόφωνα στην Ακαδημία Αθηνών, εγκρίθηκε από την Ελληνική κυβέρνηση και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η τουρκική κόκκινη σημαία με την ημισέληνο και το άστρο κυμάτισε στην Ελλάδα. Είναι η πρώτη φορά που η υψηλή τιμητική διάκριση απονεμήθηκε σε έναν μη Έλληνα, τον άξιο καθηγητή Δρ. Mehmet Haberal από την Ακαδημία Αθηνών, η οποία ιδρύθηκε τη δεκαετία του 380 π.Χ. και στην οποία εκπαιδεύτηκαν πολλοί φιλόσοφοι, όπως ο Σωκράτης.

Σε συνεδρία υποδοχής, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα, ο Δρ. Mehmet Haberal, έγινε δεκτός ως μέλος. Η τιμητική διάκριση που του απονεμήθηκε είχε ευρεία κάλυψη στα ελληνικά ΜΜΕ με τον τίτλο «Ένας Τούρκος στην Ακαδημία Αθηνών». Η Ακαδημία Αθηνών είχε ανακοινώσει την απόφασή της στο Πανελλήνιο Συνέδριο Μεταμοσχεύσεων, το οποίο πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη τον Ιανουάριο. Ο Haberal ήταν ο επίτιμος καλεσμένος του συνεδρίου. Όταν ο Haberal επέστρεψε από τη Θεσσαλονίκη, απέδωσε αυτή την τιμή στη χώρα του και την ευχαρίστησε λέγοντας: «Κάνω το καθήκον μου ως πατριώτης».

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΕΗΜΕΤ HABERAL

Ο Δρ. Mehmet Haberal γεννήθηκε το 1944 (80 ετών) στη Ριζούντα, στο χωριό Subaşı. Το 1954 τελείωσε το δημοτικό σχολείο στο Zonguldak, όπου το 1961 τελείωσε και το λύκειο Mehmet Çelikel. Το 1967 αποφοίτησε από την Ιατρική Σχολή της Άγκυρας και το 1971 απέκτησε την ειδικότητα χειρουργικής. Στη συνέχεια εργάστηκε στα Πανεπιστήμια του Τέξας και του Κολοράντο μέχρι το 1975.

Ήταν υποψήφιος βουλευτής στη Ριζούντα με το Κόμμα του Ορθού Δρόμου στις εκλογές του 1991, αλλά δεν εξελέγη. Είναι ο αρχιτέκτονας της Πράσινης Κάρτας, του εκλογικού έργου της 19ης περιόδου. Αν και εξελέγη βουλευτής του Zonguldak, δεν μπόρεσε να ορκιστεί βουλευτής και να εισέλθει στο Εθνικό Κοινοβούλιο της Τουρκίας, επειδή συνελήφθη στο πλαίσιο της υπόθεσης «Ergenekon», πριν από την εκλογική διαδικασία και βρισκόταν στη φυλακή κατά την εκλογή του. Ο Mehmet Haberal, που κατέβηκε με το CHP και ψηφίστηκε ως βουλευτής του Zonguldak, ανέλαβε καθήκοντα 27 μήνες μετά, ορκιζόμενος στις 2 Οκτωβρίου 2013. Το 1993 είχε ιδρύσει το Πανεπιστήμιο Başkent, το οποίο σήμερα περιλαμβάνει 11 σχολές, Ιατρικό Ερευνητικό Κέντρο και από το 2000, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο.

ΕΝΟΧΛΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΗΜΑΙΕΣ ΠΟΥ ΥΨΩΣΕ ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΜΑΣ ΠΛΟΙΟ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

Η ιστοσελίδα Haber Denizde στο Instagram δείχνει αρκετά ενοχλημένη από την ελληνική φρεγάτα «Θεμιστοκλής», η οποία ανάρτησε σε όλο το πλοίο ελληνικές σημαίες, όταν κατέπλευσε στο γνωστό Sarayburnu και έδεσε δίπλα στην τουρκική φρεγάτα Yavuz. Πιθανόν η ενόχληση να προήλθε από φωτογραφίες που αναρτήθηκαν από τη φρεγάτα, με το στρατιωτικό άγημα των ναυτών, την ελληνική σημαία και την Κωνσταντινούπολη στο βάθος.

Η ελληνική φρεγάτα έδεσε στο λιμάνι του Sarayburnu, επειδή έπαιρνε μέρος στη μόνιμη Ναυτική Ομάδα Εργασίας SNMGII του NATO. Η φρεγάτα αυτή φέρθηκε με αγένεια. Ενώ σε όλο το πλοίο κυμάτιζαν ελληνικές σημαίες ήρθε μια σκληρή αντίδραση από τον απόστρατο Αντιναύαρχο Cem Gürdeniz.

Ο Cem Gürdeniz εξήγησε αυτά που εξελίχθηκαν: Η ελληνική και η τουρκική φρεγάτα πραγματοποίησαν επίσκεψη όταν και οι δύο συμμετείχαν στη μόνιμη Ναυτική Ομάδα Εργασίας SNMGII του NATO. Με την τουρκική φιλοξενία που μας διακρίνει η ελληνική φρεγάτα έδεσε στην αποβάθρα αυτή. Ο Έλληνας πλοίαρχος επωφελήθηκε από την κατάσταση και τη μετέτρεψε, με το παραπάνω, σε προπαγάνδα. «Ανάρτησε σε όλο το πλοίο μεγάλου μεγέθους ελληνικές σημαίες».

ΑΓΝΟΗΘΗΚΑΝ ΟΛΑ ΤΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΕΘΙΜΑ

«Υπό κανονικές συνθήκες τα πολεμικά πλοία, όταν βρίσκονται στο λιμάνι, φέρουν υψωμένη την εθνική σημαία μόνο στο πίσω μέρος του πλοίου. Στην μπροστινή πλευρά μπαί-

νει, όπως σε εμάς, η δική μας εθνική σημαία, ενώ σε κάποιες άλλες χώρες μπαίνει η σημαία του στόλου. Ο Έλληνας διοικητής όμως, αγνοώντας τελείως τα ναυτικά έθιμα, χρησιμοποίησε όλες τις ελληνικές σημαίες που διέθετε. Αυτή η κατάσταση δεν δείχνει το πόσο Έλληνες είναι, αλλά το πόσο απέχουν από τα ναυτικά έθιμα. Η πιεστική ανοιξιάτικη εμπειρία ΗΠΑ/ΕΕ με την Ελλάδα έδωσε προφανώς αυτή την ευκαιρία στον γείτονά μας, την ημέρα του μπαϊράμιού στο Sarayburnu. Η αλληλεγγύη του NATO έδωσε την ευκαιρία στη φτηνή αυτή ελληνική προπαγάνδα».

ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΚΟ TRAM ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΟΔΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΑ ΜΕ ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ

Ο φίλος μας Θανάσης Τσίμπης από την Κρήτη μας έστειλε την ενδιαφέρουσα είδηση, η οποία γνωστοποιεί ότι το παλιό παραδοσιακό τραμ που κινείται εδώ και πολλά χρόνια από το Τούνελ στην Πλατεία Ταξίμ θα τροφοδοτείται πλέον με μπαταρίες και όχι από συρόμενη κεραία σε ηλεκτροφόρο αγωγό ρεύματος. Την είδηση δημοσιεύει με εικόνες η εφημερίδα Hürriyet (19/4/2024).

Ένα από τα σύμβολα της Μεγάλης Οδού του Πέρα, το τραμ, θα λειτουργεί με μπαταρία και τέθηκε σε δοκιμαστική περίοδο. Το νέο τραμ που κατασκευάσαν θα αντικαταστήσει το παλιό νοσταλγικό τραμ που κινείται στη Μεγάλη Οδό του Πέραν από το Τούνελ μέχρι την Πλατεία Ταξίμ και λειτουργεί από το 1990.

Η δοκιμαστική οδήγηση του νέου τραμ ξεκίνησε το πρωί και συνεχίστηκε μέχρι το τέλος των δρομολογίων. Όπως έγινε γνωστό, το νέο τραμ με μπαταρία θα αντικαταστήσει το παλιό, που κινείται σε επαφή με ηλεκτρικά καλώδια. Το τραμ που λειτουργεί με μπαταρία τράβηξε την προσοχή των πολιτών κατά τη διάρκεια της δοκιμής του.

Ο Hayri Taş, ένας από τους πρώτους επιβάτες του αναγεννημένου νοσταλγικού τραμ, δήλωσε: «Είναι όμορφο. Το παλιό τραμ ήταν όμορφο, αλλά αυτό είναι πιο όμορφο και πρωτότυπο. Είναι κλειστό γύρω-γύρω και πραγματικά όμορφο. Πρέπει να προσαρμοστούμε στις αλλαγές, οι οποίες είναι πάντα καλές. Είναι πραγματικά όμορφο και ταιριάζει στην περιοχή του Πέραν».

Ο Mahmut Genç δήλωσε ότι δεν του αρέσει το τραμ που θα λειτουργεί με μπαταρία. Είπε: «Χρησιμοποιούσα το νοσταλγικό τραμ πολλές φορές. Η μετάβασή του από ρεύμα σε μπαταρία, η τροφοδοτήσή του, μπορεί να είναι μια μικρή αλλαγή από την παλαιά του μορφή, μπορεί να είναι και καινοτομία. Ωστόσο κάποια πράγματα πρέπει να μένουν στην αρχική τους μορφή. Είναι φιλικό προς το περιβάλλον, αλλά βλέποντας τους ηλεκτρικούς αγωγούς να τρέχουν εκεί ψηλά, σου πρόσθεταν έναν περίεργο ενθουσιασμό. Ας το χρησιμοποιήσουμε και έτσι και να δούμε τι θα γίνει. Στη νέα

μορφή του έχουν αφαιρέσει τα σημεία από το μπροστινό μέρος, όπου οι άνθρωποι μπορούσαν να πατήσουν και να κρεμαστούν από αυτό. Αφαίρεσαν επίσης και το σκαλοπάτι στις πόρτες. Κατ' έμμενα αυτό δεν είναι ωραίο. Γιατί ήταν κάτι που ανήκε στην κουλτούρα του τραμ. Έχω κατέβει στο Şişhane ταλαντεύομενος και κρεμασμένος απ' έξω πολλές φορές, ενώ το ίδιο έκανα πηγαίνοντας από το Şişhane προς την Πλατεία Ταξίμ. Χρησιμοποιώ ηλεκτρονικό εισιτήριο, αλλά μου άρεσε να ταξιδεύω και με αυτόν τον τρόπο. Το γεγονός ότι μας αφαιρούν αυτήν τη δυνατότητα, νομίζω ότι καταστρέφει εντελώς την κουλτούρα του παλαιού τραμ. Αυτός είναι και ο λόγος που ο κόσμος έβγαζε φωτογραφίες όχι μόνο του τραμ, αλλά και των ανθρώπων που ήταν κρεμασμένοι έξω από αυτό. Υπήρχε σίγουρα κάποια επικινδυνότητα, αλλά μερικά πράγματα είναι συμβολικά. Σίγουρα δεν μου άρεσε καθόλου αυτό, θέλω να υπάρξουν ξανά τα σημεία που οι άνθρωποι θα μπορούν να ταξιδέψουν κρεμασμένοι από έξω».

Η ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΣΑΝ ΤΕΜΕΝΟΣ

Άλλο ένα κύπημα κατά της παγκόσμιας χριστιανοσύνης από τον Τούρκο Πρόεδρο Recep Tayip Erdoğan, που εγκαινίασε διαδικτυακά τη Μονή της Χώρας ως τέμενος, πραγματοποιώντας τις απαραίτητες μετατροπές όπως έκανε με την Αγία Σοφία. Μετά την αποτυχία του στις εκλογές και την απώλεια του Δήμου Κωνσταντινούπολης από τον Ekrem İmamoğlu, προχώρησε για δεύτερη φορά σε τέτοια κίνηση χωρίς να γνωρίζουμε τις μελλοντικές του προθέσεις. Η ιστοσελίδα TRT (6/5/2024) δημοσίευσε την είδηση, που περιμέναμε από καιρό. Μετά κι από αυτό, μήπως θα πρέπει στην Ελλάδα να ξεκινήσουν αντίστοιχες κινήσεις, σταματώντας παρόμοιες της γειτονικής χώρας;

Άνοιξε και λειτουργεί σαν λατρευτικός χώρος η Μονή της Χώρας, η οποία ανήκει στη Γενική Διεύθυνση Ιδρυμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού και έχει μετατραπεί από μουσειακός χώρος σε τέμενος με Προεδρικό Διάταγμα της 21ης Αυγούστου 2020.

Μετά τη μαζική αποκατάσταση 201 έργων από τη Γενική Διεύθυνση Ιδρυμάτων πραγματοποιήθηκε η τελετή εγκαινίων στο Προεδρικό Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο Εθνών Beştepe με τη συμμετοχή του Προέδρου της Τουρκίας Recep Tayip Erdoğan. Η τελετή εγκαινίων, η οποία περιελάμβανε 33 έργα, πραγματοποιήθηκε και για τη Μονή της Χώρας στην Κωνσταντινούπολη.

Ο Recep Tayip Erdoğan παρακολούθησε τα εγκαίνια μέσω τηλεδιάσκεψης, ευχήθηκε πετυχημένη και ωφέλιμη πορεία της Μονής της Χώρας ως τέμενος και έδωσε τον λόγο στον Μουφτή Κωνσταντινούπολης Safi Araguz.

Ο Safi Araguz, αφού επεσήμανε ότι το τέμενος χρησιμοποιήθηκε ως μουσείο για πολλά χρόνια, δήλωσε: «79 χρόνια αργότερα, το τέμενος ανακαινίστηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ιδρυμάτων και άνοιξε ξανά για λατρεία στον λαό, μετά την Αγία Σοφία. Ο χώρος, που χρησιμοποιήθηκε παλαιότερα ως τέμενος, είχε μετατραπεί σε μουσείο μετά το 1947. Ανακαινίστηκε με προσπάθειες και υποστήριξη των ιδρυμάτων μας και ελπίζουμε, με το άνοιγμα του ξανά για λατρεία, να συναντήσει τους πιστούς μας στην Κων/πολη».

Μετά την ομιλία, ο Πρόεδρος Recep Tayip Erdoğan ζήτησε να κοπεί η κορδέλα λέγοντας: «Ya Allah, Bismillah», δλδ «Στο όνομα του Θεού».

Ο Νομάρχης της Κωνσταντινούπολης Davut Gül, ο Μουφτής της Κωνσταντινούπολης Δρ. Safi Araguz, ο Διευθυντής Ιδρυμάτων της 1ης Περιφέρειας Κωνσταντινούπολης Yavuz Güner, ο Επαρχιακός Διευθυντής Πολιτισμού και Τουρισμού Coşkun Yılmaz, ο Δήμαρχος του Δήμου Fatih Ergun Turan, ο Πρόεδρος του κόμματος AKP της Περιφε-

ρείας Κωνσταντινούπολης Osman Nuri Kabaktepe και άλλοι σχετικοί παράγοντες έκοψαν την κορδέλα των εγκαινίων.

ΑΠΟ DRONE ΕΓΙΝΕ Η ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Η Μονή της Χώρας, που άνοιξε ως τέμενος, έγινε ορατή και από Drone. Στην εικόνα που λήφθηκε ξεχωρίζει η νέα εμφάνιση μετά την ανακαίνιση κι αποκατάσταση που έγινε στην περιοχή Fatih-Edirnekapı. Εμφανίζεται πανοραμικά το τέμενος και οι γύρω καταπράσινες περιοχές.

Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΗΡΚΗΣΕ 4 ΕΤΗ

Το κτήριο, το οποίο αναγέρθηκε και χρησιμοποιήθηκε ως εκκλησία για πολλά χρόνια, μετατράπηκε σε τζαμί από τον Μεγάλο Βεζίρη Hadım Ali Pasa (Atik Ali Pasa) κατά τη διάρκεια βασιλείας Beyazıt B'. Η Μονή της Χώρας, που μετατράπηκε σε μουσείο με την υπαγωγή της στη Διοίκηση Μουσείων το 1948, έγινε ξανά τέμενος με Προεδρικό Διάταγμα της 1ης/8/2020. Μετά την απόφαση ξεκίνησαν οι εργασίες αποκατάστασης, που ολοκληρώθηκαν 4 χρόνια αργότερα.

* Σύμφωνα με πληροφορίες στη Μονή της Χώρας, για να μπορέσει να λειτουργήσει ως τέμενος, καλύφθηκαν με κουρτίνες 3 ψηφιδωτά με τον Χριστό και την Παναγία.

ΔΩΡΕΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΙΜΒΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΖΑΠΠΕΙΟ

Το τετράημερο από Πέμπτη 25/4/2024 μέχρι Μ. Δευτέρα 29/4/2024 πραγματοποιήθηκε το ταξίδι στην Ίμβρο και στην Κωνσταντινούπολη αντιπροσωπείας του τμήματος ΑΝΕΡΑ ΗJ-17 «Ήφαιστος» Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, αποτελούμενη από τον Πρόεδρο Ιωακείμ Καλλιβρούση, τον Αντιπρόεδρο Γιώργο Πολυχρόνη, τον Γραμματέα Ηλία Βαΐου, τον Marsal Νίκο Μάντικα, το μέλος Νίκο Κόλμαν, ο οποίος μεσολάβησε για τις συναντήσεις στο Πατριαρχείο και τα Ελληνικά Σχολεία, καθώς και τον πρώην Κυβερνήτη Κωνσταντίνο Βαρσάμη.

Την Πέμπτη 25/4/2024 η αντιπροσωπεία του τμήματος με τη συμμετοχή του Προέδρου του τμήματος ΑΝΕΡΑ ΗJ-21 «Δημόκριτος» Αλεξανδρούπολης Ιωάννη Βαβία, επισκέφθηκε τα Ελληνικά Σχολεία της Ίμβρου, όπου την υποδέχθηκε ο Δ/ντής του Δημοτικού Στέλιος Μπερμπέρης μαζί τους μαθητές του σχολείου, το εκπαιδευτικό και τεχνικό προσωπικό, καθώς και ο Δ/ντής του Γυμνασίου-Λυκείου Νίκος Λαιμόπουλος για να εγκαινιάσει επίσημα την εγκατάσταση 15 συσκευών σε όλους τους πίνακες και των 2 σχολείων για τη μετατροπή τους σε διαδραστικούς. Στα παιδιά και των 2 σχολείων προσφέρθηκαν καπελάκια με το σήμα του σχολείου τους και η αντιπροσωπεία της ΔΟΡ ΑΓΝΟΔΙΚΗΣ με την Πρόεδρο Λένα Μούκα, τη Γραμματέα Κέλλυ Τσακίρογλου και το μέλος Κωνσταντίνα Ντούρα, προσέφερε λαμπάδες και σοκολατένια πασχαλινά αυγά σε όλα τα παιδιά. Ύστερα από την ξενάγηση στα 2 σχολεία και στα 2 χωριά της Ίμβρου, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Π.Σ.Ι. (Εκπαιδευτικού και Πολιτιστικού Συνδέσμου Ίμβρου) όπου ανήκουν τα 2 σχολεία, παρέθεσε δείπνο στα μέλη της αντιπροσωπείας μας. Την επόμενη η αντιπροσωπεία του ΗJ-17 ταξίδεψε οδικώς για Κωνσταντινούπολη.

Την Κυριακή των Βαΐων 28/4/2024 η αντιπροσωπεία του τμήματος παρακολούθησε τη θεία λειτουργία στον Πατριαρχικό Ναό του Αγίου Γεωργίου στο Φανάρι και στη συνέχεια, ύστερα από πρόσκληση της Α.Θ. Παναγιώτητας του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου συναντήθηκε σε ιδιαίτερη ακρόαση και γευμάτισε μαζί του.

Τη Μ. Δευτέρα 29/4/2024 τα μέλη του ΗJ-17 επισκέφθηκαν το ΖΑΠΠΕΙΟ Κωνσταντινουπόλεως όπου τους υποδέχθηκαν η Δ/ντρια του Γυμνασίου-Λυκείου Δρ. Μαρίκα Μπεκιάρη-Παντελάρα, η Δ/ντρια του Δημοτικού Ευαγγελία Κανάρη και ο Υποδιευθυντής του Γυμνασίου-Λυκείου Ozcan Sabudak για να εγκαινιάσουν τον τεχνολογικό εξοπλισμό (laptop, pc, εκτυπωτής) που αγοράστηκαν με δωρεά του τμήματος. Σε συνέχεια ξεναγήθηκαν στο εξαιρετικό ιστορικό κτήριο του ΖΑΠΠΕΙΟΥ και έγινε ανταλλαγή αναμνηστικών δώρων.

Το μεσημέρι της ίδιας ημέρας, η αντιπροσωπεία του ΗJ-17 επισκέφθηκε τον Δ/ντή του ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ Γιάννη Θ. Δερμιτζόγλου και αντάλλαξε αναμνηστικά δώρα.

Το Chapter ΗJ-17 Hephaestus συνεχίζοντας το όραμά του για προσφορά στην Ελληνική Παιδεία της Ομογένειας, υλοποίησε δωρεά στο Ζάππειο και στα Ελληνικά σχολεία της Ίμβρου.

ΤΡΙΗΜΕΡΟΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΔΙΗΜΕΡΟΣ Ανέστη Χριστός

ΤΟΥ Μ. ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΣΕΤΣΗ

Στα πλαίσια του πανηγυρικού εορτασμού της Αναστάσεως του Κυρίου, στον Ελλαδικό χώρο, και όχι μόνο, πολύ συχνά παρερμηνεύεται η ιεροτελεστία, το Μέγα Σάββατο, του Εσπερινού της Αναστάσεως και της Θείας Λειτουργίας Βασιλείου του Μεγάλου που ακολουθεί. Κλήρος και λαός, αλλά και δημοσιογραφικοί κύκλοι συγχέοντας, ενδεχομένως, το «Ανάστα ο Θεός» (τουτέστι, Αναστήσου Θεέ μου) του Μεγάλου Σαββάτου με το «Ανέστη Χριστός» της «μιάς των Σαββάτων», (ήτοι της Κυριακής του Πάσχα), με ανακοινωθέντα Ιερών Μητροπόλεων και Ενοριών, όπως και με δελτία ειδήσεων τηλεοπτικών σταθμών, εξαγγέλλουν με στόμφο και πανηγυρισμούς, μεσημεριάτικα Σαββάτου, ότι «έγινε η πρώτη Ανάσταση»! Ωσάν ο Κύριος να αναστήθηκε δις εκ νεκρών εντός δωδεκαώρου!

Φίλτατοι πατέρες και λαέ του Θεού ηγαπημένε, την ώρα κατά την οποία ο Λειτουργός, ευθύς μετά την ανάγνωση της Αποστολικής περικοπής, αναφωνεί το ικετευτικό εκείνο «Ανάστα ο Θεός», η «Ζωή εν Τάφω» ευρίσκεται ακόμη.

Να μη λησμονούμε ότι, κατά τας Γραφάς, τρεις ημέρες έμεινε ο Χριστός ενταφιασμένος. «Τριήμερος ανέστης Χριστέ, εκ τάφου, καθώς γέγραπται» ψάλλει η Εκκλησία μας (4ο στιχηρό Αίνων πλ β' ήχου), επαναλαμβάνοντας όσα είχε αναγγείλει ο Κύριος ακόμη «έτι ζων, μετά τρεις ημέρας εγείρομαι» (Ματθ. 27,63). Την Παρασκευή, ημέρα κατά την οποία «κλίνας την κεφαλὴν παρέδωκεν το πνεύμα» (Ιω. 19,30), ολόκληρη την ημέρα του Σαββάτου και Ανέστη «Οψέ σαββάτων τη επιφωσκούση εις μίαν σαββάτων» (Ματθ. 28, 1), τουτέστι τον όρθρο της ημέρας η οποία ακολουθεί το Σάββατο, ήτοι την Κυριακή.

Ως εκ τούτου, οθνείες και ασεβέστατες, ακόμη, μπορεί να χαρακτηρισθούν οι εκτός τόπου και χρόνου σπασμοδικές φαιδρότητες και αλλοπρόσαλλες κινήσεις των λειτουργών, όπως και οι αλαλαγμοί και οι θόρυβοι των εκκλησιαζομένων, όταν εκφωνείται η προσδοκία «Ανάστα ο Θεός». Πολύ περισσότερο που αυτήν ακριβώς την ημέρα η Εκκλησία προτρέπει: «Σιγησάτω πάσα σαρκ βροτεία και στήτω μετά φόβου και τρόμου και μηδέν γήινον εν εαυτή λογιζέσθω» (Χερουβικό του Μ. Σαββάτου).

Ποιός, όμως, ακούει;

πρόσωπα και πράγματα

«Το να μην μπορέσουμε ίσως κάποτε να μας συγχωρεθεί,
το να μην προσπαθήσουμε..., ποτέ».

Δ. Πικιώνης, 1887-1968

ΜΙΑ ΖΩΗ, ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Αυτοβιογραφία

ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΠΝΙΩΤΗ

Φίλοι αναγνώστες και συμπολίτες, μετά το πέρας των πολυάριθμων άρθρων μου για τη Βυζαντινή Κωνσταντινούπολη, που κράτησαν 15 ολόκληρα χρόνια, αποφάσισα να συνεχίσω από εδώ και στο εξής την αρθρογραφία μου σχετικά με τα βιώματά μου στην Πόλη και στην Αθήνα, πιστεύοντας ότι το περιεχόμενό τους εκτός τα προσωπικά θα αποκαλύψουν γεγονότα και περιστατικά μίας κρίσιμης περιόδου των Ρωμίων της Πόλης, οι περισσότεροι των οποίων, κυρίως από το 1964, αναγκάστηκαν να φύγουν και να εγκατασταθούν στην Αθήνα.

Ακόμα πιστεύω ότι η πρωτοβουλία μου αυτή θα παρακινήσει και τους συναρθρογράφους μου, ώστε να γράψουν και εκείνοι τη δική τους «Αυτοβιογραφία», διότι μέσα από αυτή θα εμφανισθούν διάφορα άλλα γεγονότα, τα οποία στο σύνολό τους θα αποτελέσουν ένα πολύτιμο υλικό για τους μελλοντικούς ιστορικούς και ερευνητές.

Το γράψιμο και η ροή της «Αυτοβιογραφία» μου, είναι αυτονόητο ότι θα ακολουθήσει το ύφος και την ιδιαιτερότητα των άρθρων που προηγήθηκαν, δηλαδή με αριθμημένα κεφάλαια που θα περιγράφουν τις διάφορες φάσεις της ζωής μου, συνοδευόμενα και με οπτικό υλικό, με έμφαση στο ιδιωτικό αλλά και στο δημόσιο αρχιτεκτονικό μου έργο, παλιές φωτογραφίες, ιδιόχειρα σχέδια, κ.ά.

Μέσα σ' αυτό το πνεύμα ως επίλογος θα παρατεθούν και δύο σημαντικά κεφάλαια όπου θα αναλύονται και τεκμηριώνονται διεξοδικά όλα όσα συνετέλεσαν ώστε να γραφτεί και να ολοκληρωθεί ένα «Έργο Ζωής», μία μελέτη-έρευνα που κράτησε και αυτή σχεδόν 20 ολόκληρα χρόνια. Φυσικά πρόκειται για το βιβλίο μου *Αναζητώντας τη Βυζαντινή Κωνσταντινούπολη*, που κυκλοφόρησε τον Μάιο του 2021 από τις εκδόσεις Τσουκάτου και στις 21 Δεκεμβρίου 2023 βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών.

Α. ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ

Γεννήθηκα την 1-1-1938 στην Κωνσταντινούπολη και συγκεκριμένα στην παλαιά οδό Bursa sokak, που ξεκινούσε από τη Μεγάλη Οδό του Πέρα, απέναντι από το Aga Camii και κατηφόριζε προς το Aga Hamam.

Ήμουν ο μικρότερος από 6 αδέρφια συνολικά για την ακρίβεια ήμασταν 5 αγόρια και 1 κορίτσι. Ο πατέρας μου Μιχαήλ γεννήθηκε το 1892 στην Κάλυμνο και είχε έναν μεγαλύτερο αδελφό, τον Αναστάση. Ο πατέρας του πατέρα μου Ιωάννης ήταν δύτες σφουγγα-

ριών και η μητέρα του Καλλιόπη οικοκυρά.

Ο πατέρας από τα 17 του έγινε μούτσος σε εγγλέζικο εμπορικό πλοίο. Στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, γύρω στα 1915, όταν το πλοίο που εργαζόταν εισέρχεται στα Δαρδανέλια (Canakkale) για να εφοδιάσει τα αγγλικά πολεμικά, βυθίστηκε από τις τουρκικές πυροβολαρχίες. Τότε ήταν μεταξύ των διασωθέντων που περισυνέλεξαν οι Τούρκοι και επειδή εκείνη την περίοδο τα Δωδεκάνησα ήταν υπό ιταλική κατοχή, ως Ιταλός υπήκοος, δεν τον αιχμαλώτισαν, παρά μόνο μαζί με άλλους τους αποβίβασαν στον Γαλατά.

Η μητέρα μου, η Φωτίκα το γένος Ντούζη, γεννήθηκε το 1901 στο Κατιρλί, σ' ένα χωριό στα νοτιοανατολικά παράλια της Προποντίδας (Marmara). Ο πατέρας της Αναστάσιος, γύρω στα 1917, επιστρατεύθηκε στα περιβόητα Τάγματα Εργασίας (Amele Taburu) και έκτοτε χάθηκε στα βάθη της Ανατολής και δεν ξαναγύρισε πίσω. Η μητέρα της Μυρσίνη, μετά το γεγονός αυτό, αρρώστησε και πέθανε πολύ νέα. Τότε την ορφανή μητέρα μου ανέλαβε να τη φροντίζει ο θεός της, ο οποίος είχε ένα καϊκι με το οποίο κάθε τόσο διέσχιζε, μαζί με τη νεαρή ανιψιά του, την Προποντίδα, φορτώνοντας άμμο από το Κοντοσκάλι (Kumkari). Τέλος, στα 18 της, εγκαταστάθηκε στον Γαλατά, βασικά φιλοξενούμενη σε μία άλλη θεία της, όπου εκεί γνώρισε τον πατέρα μου.

Τη σύζυγό μου Λένα (Ελένη), το γένος Παπαδοπούλου τη γνώρισα μέσω του αδελφού της Περικλή, που ήμασταν συμμαθητές στο Ζωγράφειο. Είχαμε αρραβωνιαστεί λίγους μήνες πριν αναχωρήσω για την Αθήνα, τον Ιούνιο του 1966. Στο τέλος του ιδίου έτους ήρθε στην Αθήνα και η Λένα. Τον Νοέμβριο του 1968 παντρευτήκαμε στην Αγία Ζώνη της Κυψέλης. Αποκτήσαμε δύο κόρες, τη Φωτεινή και την Αικατερίνη. Από την πρώτη έχουμε δύο εγγόνια, τον Ορέστη και τον Νικηφόρο.

Ο πατέρας της Λένας Ευάγγελος Παπαδόπουλος ήταν γνωστός οδοντίατρος της Πόλης και καταγόταν από την Ήπειρο. Οδοντίατροι έγιναν στην Αθήνα ο Περικλής και ο μικρότερος αδελφός τους Νίκος. Και οι δύο γιοι του Περικλή, ο Βαγγέλης και ο Οδυσσέας, έγιναν και εκείνοι οδοντίατροι. Η μητέρα τους Κατίνα, το γένος Αγγελίδη, καταγόταν από το Νιχώρι (Yenikoy) του Βοσπόρου.

Ως προς τη δική μου οικογένεια και πάλι, όπως ανέφερα επειδή ήμουν ο μικρότερος,

Την 1-1-1938 γεννήθηκα στο 2ο από αριστερά σπίτι με μαμή. Το σχέδιο είναι βασισμένο στην οπτική μου μνήμη που, όπως φαίνεται, ήταν πολύ καλή από μικρός.

όλα τα αδέρφια μου με φρόντιζαν ιδιαίτερα. Αυτό επηρέασε και θετικά και αρνητικά τη μετέπειτα ζωή μου.

Και εδώ νομίζω έχει ενδιαφέρον να ναφέρω κάποια πράγματα σχετικά με το πως ήταν η γειτονιά που γεννήθηκα και τη θυμάμαι γι' αυτήν.

Κατηφορίζοντας την οδό Bursa sokak, λίγο πριν το Aga Hamam στ' αριστερά υπήρχε μία καγκελόπορτα, όπου μέσα από αυτήν απλωνόταν μία μεγάλη τετράγωνη αυλή-αίθριο. Μία ακόμα καγκελόπορτα υπήρχε στην απέναντι πλευρά της αυλής.

Μεγάλο μέρος αυτού του χώρου καλύπτονταν από μία στέρνα, που προεξήχε από το έδαφος περίπου 60 εκ. και στο μέσον υπήρχε ένα πηγάδι. Γύρω γύρω υπήρχαν στενές διαβάσεις στρωμένες με καλντεριμάκια (ακανόνιστες πέτρες) για την κυκλοφορία των κατοίκων. Στην κάθε πλευρά του τετραγώνου παρατάσσονταν δύο διώροφα, όμοια και κολλητά σπίτια, κλασικόμορφα με κεραμοσκεπή. Υπήρχαν δηλαδή σύνολο 8 σπίτια, τα οποία έβλεπαν όλα προς την αυλή, ενώ πίσω ήταν τυφλά, διότι περιβάλλονταν όλα γύρω γύρω με τοίχο. Εμείς κατοικούσαμε στο δεύτερο από αριστερά σπίτι.

Έτσι λοιπόν στο μικρό αυτό συγκρότημα κατοικούσαν γύρω στις 12 οικογένειες. Θυμάμαι κάποιες γειτόνισσες, όπως την κ. Αναστασία από τη Ρωσία και την κ. Μάλαμα, που έκαναν παρέα με τη μητέρα μου, όταν τις απογευματινές ώρες του καλοκαιριού κάθονταν έξω με τα σκαμνάκια τους και κουβέντιζαν. Εμένα τότε, πολύ μικρός ξαπλωμένος στο αμαξάκι, μου 'κανε εντύπωση όταν κοίταζα τον γαλανό ουρανό, να πετούν τα πολύ συμπαθή χελιδόνια. Επίσης θυμάμαι τα μεγαλύτερα παιδιά που μ' ανέβαζαν στο πλάτωμα της στέρνας καθίζοντάς με στα αυτοσχέδια ξύλινα αραμπαδάκια τους, κάτι το οποίο χαιρόμουν και το απολάμβανα πάρα πολύ.

Στο σπίτι μας ερχόταν συχνά μία μικρή συνομήλικη φίλεναδούλα, Ευγενούλα την έλεγαν, για να παίζουμε. Μια φορά για κάποια αιτία τη χτύπησε κι άρχισε να κλαίει με αναφι-

λητά, οπότε φεύγει λέγοντάς μου ότι δεν θα ξανάρθει ποτέ. Όμως η Ευγενούλα σύντομα ξαναεμφανίστηκε και αυτό κράτησε 2-3 χρόνια!

Στη μικρή γειτονιά υπήρχε και μία οικογένεια Τούρκων, πολύ ευγενική, που είχαν και έναν γιο, τον Zekayi, μεγαλύτερος απ' όλους εμάς, ο οποίος μας αγαπούσε ιδιαίτερα και κατά διαστήματα μας διασκέδαζε με το ακορντεόν του.

Το 1940, όταν ξέσπασε ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος η Τουρκία επισήμως έκανε την ουδέτερη, ανεπισήμως όμως και στα κρυφά βοηθούσε τη Γερμανία. Γι' αυτό υπήρχε μεγάλη κρίση στα τρόφιμα, κυρίως στο ψωμί, το οποίο έπαιρνες από τους φούρνους με δελτίο κι απ' ότι θυμάμαι για κάθε μέλος μιας οικογένειας αναλογούσαν 3 φέτες την ημέρα. Όταν καθόμασταν στο τραπέζι, η μητέρα μας έκοβε το μερίδιο του χωμιού της και μας το 'δινε, ιδιαίτερα σε μένα, τον μικρότερο.

Τώρα που πέρασαν τα χρόνια και καθώς έχω ασχοληθεί με το βυζαντινό παρελθόν της Πόλης μου, ανακαλύπτω και λογίζομαι πως τα φέρνει η συγκυρία και η μοίρα. Διότι η μικρή γειτονιά που γεννήθηκα ήταν κτισμένη σύμφωνα με την υστεροβυζαντινή παράδοση εκείνης της περιόδου. Τότε τα οικοδομικά τετράγωνα, σε πολλές περιπτώσεις, συγκροτούνταν με τις κατοικίες τοποθετημένες γύρω γύρω από ένα αίθριο-αυλή, στη μέση της οποίας υπήρχε μία εκκλησία, μία στέρνα ή ένα πηγάδι. Στην οθωμανική περίοδο πολλές γειτονιές συνέχισαν το παραπάνω παράδειγμα. Η δική μου μικρή γειτονιά πρέπει να κτίστηκε στα τέλη του 19ου αιώνα και είναι ζήτημα εάν υπήρχαν άλλες 2-3 παρόμοιες σ' ολόκληρη την Πόλη.

Θέλω να συμπληρώσω ακόμα ότι εκτός τη μεγάλη στέρνα της γειτονιάς μου, που διατηρούνταν ως εφεδρία, τα γύρω σπίτια είχαν τρεχούμενο νερό από το δίκτυο της Πόλης.

Ηλεκτρικό ρεύμα στην περιοχή μας δεν υπήρχε και ο φωτισμός του σπιτικού γινόταν με γκαζόλαμπες (πετρέλαιο), ενώ ο φωτισμός των δρόμων γινόταν με αέριο.

Συνεχίζεται

μουσειοδιαδρομές

Προσωπογραφία David Levine.

Προσωπογραφία Γιάννης Κυριακίδης.

ΑΡΧΕΙΟ ΚΑΒΑΦΗ

Φρυνίχου 16

Ἡ Ἰθάκη σ' ἔδωσε τ' ὠραῖο ταξίδι.
Χωρίς αὐτὴν δὲν θάβγαινες στὸν δρόμο.
Ἄλλα δὲν ἔχει νὰ σέ δώσει πιά.
Κι ἂν πτωχικὴ τὴν βρεῖς, ἡ Ἰθάκη δὲν σέ γέλασε.
Ἔτσι σοφὸς ποῦ ἔγινες, μέ τόση πείρα,
ἤδη θά τό κατάλαβες ἡ Ἰθάκη τί σημαίνουν.
(1911)

ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΜΑΖΟΚΟΠΟΥ
Φιλολόγος - Ιστορικός

Το τελευταίο ταξίδι

Μετά από τρεις δεκαετίες ο Καβάφης που έχει πλέον καταξιωθεί ως κορυφαίος ποιητής θα έρθει για τέταρτη φορά στην Αθήνα, στις 3 Ιουλίου 1932. Η επίσκεψή του όμως αυτή πραγματοποιείται για σοβαρούς λόγους υγείας. Σύμφωνα με τον Στρατή Τσίρκα που ήταν από τους πρώτους που είχαν εντυφλήσει στη ζωή του ποιητή, καιρό τώρα υπέφερε από το λάρυγγα του, κάτι που τον ανάγκαζε «να κόβει το τσιγάρο στη μέση, να σωπαίνει όλο και περισσότερο στις συναναστροφές, να καταλαμβάνεται ξαφνικά από μελαγχολία».

Ανάμεσα στους ποιητές

Καταλύει στο ξενοδοχείο Cosmopolite στην Ομόνοια όπου τον επισκέπτονται λόγιοι, αλλά ο ποιητής έχει χάσει «το δώρο που του είχαν χαρίσει οι θεοί, τον Λόγο», γράφει ο Τσίρκας. Ανάμεσά τους είναι και ο Γεώργιος Θεοτοκάς, πολέμιος στα χρόνια της νεότητάς του της καθαφικής ποίησης, που καταγράφει την σκηνή της συνάντησής τους: «Τον παρατηρούσα με τη μεγαλύτερη προσοχή. Ήταν πολύ άρρωστος. Η φωνή του ήταν πολύ αδύνατη, κοπιαστική... Ήταν ένα ανθρώπινο ερείπιο, αλλά ερείπιο επιβλητικό. Είχε μεγάλη αρχοντιά, φυλετική και κοινωνική, και μαζί μεγάλη ευαισθησία, καλλιέργεια και σοφία. Δεν ήταν αρχοντιά του σπαθιού, αλλά της τηβέννου, αρχοντιά που σου έφερνε στο νου επιφανείς και περισπούδαστους νομομαθείς, διπλωμάτες και λογίους του παλιού καιρού, ελληνολάτρες και κοσμοπολίτες, αναθρεμμένους στα σαλόνια του Φαναριού, της Μολδοβλαχίας, των μικρών ιταλικών Κρατών. Κάτι που θύμιζε τον κόσμο του Συνεδρίου της Βιέννης, τις μυστηριώδεις συσκέψεις όπου συναντούσε κανείς τον Ταλλεϋράνδο, τον Μέττερνιχ, τον Καποδίστρια...».

Ο Καβάφης εισάγεται στον Ερυθρό Σταυρό όπου υποβάλλεται σε τραχειοτομή. Με όσους τον επισκέπτονται, Κ. Βάρναλη, Μ. Μαλακάση, Π. Χάρη και άλλους, επικοινωνεί με σημειώματα. Στα μέσα Αυγούστου καταλύει σε ξενοδοχείο (ή αναρρωτήριο) στην Κηφισιά. Μεταξύ των τεκμηρίων υπάρχει επιστολή του ασθενούς προς τον Αντώνη Μπενάκη (1 Αυγ.), στην οποία εκφράζει την επιθυμία να μεταφερθεί στην κλινική Ασημακοπούλου για ανάρρωση.

Ο Κώστας Ουράνης με άρθρο του στο «Ελεύθερο Βήμα» διαμαρτύρεται για την αδιαφορία που το ελληνικό κράτος επέδειξε κατά την παραμονή του ποιητή στην πρωτεύουσα, τον οποίο θεωρεί «την αυθεντικότερη δόξα των νεοελληνικών γραμμάτων σήμερα». Μάλιστα το ζεύγος Ουράνης θα οργανώσει δεξίωση προς τιμή του (20/10), στη διάρκεια της οποίας ο συνθέτης και μαέστρος Δημήτρης Μητρόπουλος εκτελεί στο πιάνο τις «10 Inventions» που είχε εμπνευστεί από ισάριθμα ποιήματά του. Τη μεθεπομένη δεξίωση παραθέτει και η Ένωση Λογοτεχνών της Αθήνας, κατά την οποία ανακοινώνεται η τιμητική εγγραφή του ως μέλους της. Αυτή θα είναι και η τελευταία δημόσια εμφάνισή του στην Αθήνα.

Το τέλος

Στις 27 Οκτωβρίου ο Καβάφης αναχωρεί από τον Πειραιά για την Αλεξάνδρεια μ' ένα τουρκικό επιβατηγό πλοίο. Η σκηνή αναχώρησής του με τους πολλούς λογοτέχνες και καλλιτέχνες –ανάμεσά τους οι Μάριος Βαϊάνος, Τάκης Παπατσώνης, Τάκης Καλμούχος, Ναπολέων Λαπαθιώτης, Μήτσος Παπανικολάου, Τέλλος Άγρας κ.ά.– που τον συνόδευαν για να τον κατευοδώσουν, φαντάζει κινηματογραφική, παραπέμπει σε αρχαία τραγωδία καθώς ο ίδιος έχει την συναίσθηση ότι την Αθήνα δεν επρόκειτο να την ξαναδεί. Και ναι, ο ποιητής λίγους μήνες αργότερα, ακριβώς τη μέρα των γενεθλίων του, στις 29/4/1933, θ' αφήσει την τελευταία του πνοή στο ελληνικό νοσοκομείο της Αλεξάνδρειας και θα ταφεί στο ελληνικό κοιμητήριο του Σιάτμπι.

Επιστολές κι αφιερώματα

Διαβάζουμε τα λιτά και ολιγόλογα κείμενα λογοτεχνών που απευθύνονται στον ποιητή, δηλωτικά άλλα μεν του σεβασμού και του

θαυμασμού τους για το ποιητικό έργο του, αλλά δε της έγνοιας τους για την πορεία της υγείας του. Είναι οι επιστολές του Τέλλου Άγρα και του Μιλτιάδη Μαλακάση που εγκωμιάζουν το ποιητικό έργο του, η επιστολή του συνθέτη και μαέστρου Δημήτρη Μητρόπουλου (Ιούλ. 1926), με την οποία ζητά από τον ποιητή γαλλικές μεταφράσεις ποιημάτων του για να συνοδεύσουν μουσικές συνθέσεις του, αλλά και αυτή του Ναπολέοντα Λαπαθιώτη που δείχνει στοργικό και ειλικρινές ενδιαφέρον για την δοκιμαζόμενη υγεία του ποιητή.

Στην προθήκη υπάρχουν και εκδόσεις διακεκριμένων λογοτεχνών με ιδιόχειρες αφιερώσεις στον ποιητή, ο «Τελευταίος Ορφικός Διθύραμβος» του Άγγελου Σικελιανού, τα «Νηπενθή» του Κώστα Καρυωτάκη, οι «Αντίφωνα» του Μιλτιάδη Μαλακάση, οι «Ωρες αργίας» του Γιώργου Θεοτοκά, το «11 π.μ.-1 μ.μ.» της Γαλάτειας Καζαντζάκη.

Στο Αναγνωστήριο

Εδώ είναι ο χώρος όπου ο μελετητής και ο ερευνητής συναντάται με το φυσικό αρχείο του ποιητή. Εδώ ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία να «γνωρίσει» τον Καβάφη μέσα από την ματιά έξι εικαστικών, των Γιώργου Ιωάννου, Νίκου Εγγονόπουλου, Σωτήρη Σόρογκα, Γιάννη Κυριακίδη, David Levine και της Άριας Κομμανού. Έχει ακόμη τη δυνατότητα να ταξιδέψει νοερά στην καθαφική Αλεξάνδρεια, να περιπλανηθεί στους δρόμους, στους κήπους και στις πολύχρωμες αγορές της, να

βρεθεί στις γαλήνιες όχθες του Νείλου και στην έρημο κάτω από τον σκληρό ήλιο του μεσημεριού με όχημα τους πίνακες της Θάλειας Φλωρά-Καραβία, του Τάκη Καλμούχου και του Νικόλαου Γώγου.

Διαβάζοντας τους σύγχρονους ερευνητές

Κλείνουμε την επίσκεψή μας στη φιλόξενη «στέγη» του ποιητή ακούγοντας σκέψεις, εκτιμήσεις, συμπεράσματα ανθρώπων που γοητευμένοι από τον ποιητή των 154 ποιημάτων των 3.300 περίπου λέξεων, συνδέθηκαν άρρηκτα μαζί του.

Του Peter Jeffreys, αναπληρωτή καθηγητή Αγγλικής Λογοτεχνίας στο Suffolk University της Βοστώνης: «Βρίσκω το περίπλοκο εύρος του συναρπαστικό. Ήταν ένας Κωνσταντινουπολίτης, Αγγλοέλληνας Αιγυπτιώτης που περιδιάβαινε στον 19ο και 20ο αιώνα, ένας μοντέρνος ποιητής που ενστάλαζε βικτοριανό αισθητισμό και γαλλική παρακμή στους δικούς του στίχους. Κατάφερε να σαγηνεύσει το διεθνές κοινό με το ενδιαφέρον του για τον ελληνισμό, ακόμα και από τη δική του διακριτή οπτική».

Της Χριστίνας Ντούνια, ομότιμης καθηγήτριας Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ): «Ο Καβάφης μάς μιλούσε με τρόπο νεωτερικό, έφερνε στην παγκόσμια ποίηση μια εντελώς δική του δημιουργική πρόταση, ένα ιδιοφυές κράμα θεωρίας και εμπειρίας, μελέτης και τόλμης».

Παρτιτούρα του Δ. Μητρόπουλου με αφιέρωση.

πολιτισμός

Ο ΠΡΟ-ΚΕΝΩΣΑΣ ΕΑΥΤΟΝ
ΙΗΣΟΥΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΝ

«έν τῷ κενῷ ἡ ἰσχὺς»

ΥΠΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΡ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Διάφορα εἶναι τὰ προσωπώμια τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, μερικά τῶν ὁποίων ἀπαντοῦν παραστατικῶς καὶ εἰς τὴν Χριστιανικὴν τέχνην, ἰδίᾳ τὴν εἰκονογραφίαν, ὡς τὰ: Παντοκράτωρ, Ἑμμανουήλ, Καλὸς Ποιμὴν, Ἰδε ὁ ἄνθρωπος (Νυμφίος), Σωτὴρ, Ζωοδότης, Ἐλκόμενος, κ. ἄ.

Τί ὅμως βλέπομεν εἰς αὐτόν; Τὸν Ὑιὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν ἀνθρώπινον Θεόν, (ἀπαράδεκτος ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ἐνισχύοντα καὶ τὸν ἀντισημιτισμόν), τὸν Θεὸν ἄνθρωπον, τὸν Καλὸν Ποιμένα, τὸν Σωτὴρα, τὸν Ἀνακαινιστὴν, τὸν Προφήτην, τὸν Ἀποτυχόντα, τὸν Ἀναστάντα, κ. ἄ.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀλλόθρησκοι βλέπουν εἰς αὐτόν τὸν ἀδελφόν (Shalom Ben-Chorin), βασιλέα (Ἰουδαϊσμός), τὸν Λόγον καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ (Ἰσλάμ), τὸν Bodhistatva (Ἰνδοί, Βουδισταί) κ. ἄ., ἔχοντες καὶ αὐτοὶ ἰδίᾳ εἰκόνας τοῦ Ἰησοῦ.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ ὁ ἰνδὸς καλλιτέχνης Satish Gupta (1947) ἐδημιούργησεν πιθανῶς καὶ ὑπὸ τὸ πρότυπον τοῦ Παντοκράτορος τῆς Ἀγίας Σοφίας μίαν νέαν ἐντυπωσιακὴν μορφήν καὶ μέ τὴν ἐπήρειαν τῶν καλλιτεχνικῶν ρευμάτων τῆς μετανεομοντέρνας ἐποχῆς, καθὼς καὶ τῆς θεολογίας γενικότερον. Εἶναι δὲ φοβερὸν νὰ ἀντιπαραθέτῃ τις τὸ μωσαϊκὸν τοῦ Παντοκράτορος μετὰ τὸν ἀνοικτόν, κενὸν κύκλον τοῦ Zen, διότι εἰς τὸ «κενὸν κεῖται ἡ ἰσχὺς».

Ἡ ἰσχὺς πάντως τοῦ Ἰησοῦ οὐκ ἐστὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, δὲν εἶναι ἡ τῆς τοῦ εἰδους τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, ἀλλὰ φαίνεται εἰς τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ καθ' ὅτι ἀκόμη καὶ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ προσέφερεν τὴν συγχώρησιν τῶν φονέων του.

Καὶ τὸ πορτραῖτο τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τοῦ Gupta κυριαρχεῖται ὑπὸ ἀτελευτήτως ἐπαναλαμβανομένων σταυρῶν. Ὁ Παντοκράτωρ καὶ οἱ σταυροὶ του. Ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος ὁ μαρτυρικός. Ὁ σταυρὸς ὅμως ἵσταται οὐχὶ μόνον διὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ δεικνύει τὴν στάσιν εἰς τὸν βίον του. Τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν Χριστιανικὸν ὕμνον τῆς πρὸς Φίλιπ. 2,6-11, δὲν ἐπιμένει εἰς τὴν Θεϊαν ὁμοιότητα, ἀλλὰ ἐκένωσεν ἑαυτὸν μορφήν δούλου λαβὼν μέχρι θανάτου καὶ σταυροῦ.

Ὁ Gupta τονίζει τὴν αὐτομαρτυρίαν του ταύτην, κενώνων τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ καὶ προσδίδων εἰς τὴν σιλουέταν του τὴν μορφήν τοῦ ἀνοικτοῦ, κενοῦ κύκλου τοῦ Zen. Καὶ τὸν Χριστὸν αὐτόν, ὁ ὕμνος τῆς ἐπιστολῆς φησιν, ὅτι ὁ Θεὸς κατέστησεν Παντοκράτωρα.¹ Εἰς τὴν κενότητα δὲ ταύτην καθίσταται τὸ ὁμοίωμα τοῦ ἀοράτου Θεοῦ (Κολοσ. 1,15). Παραπέμπει μάλιστα συγχρόνως εἰς τὴν κενότητα ὡς συμβόλου τῆς ἐσχάτης πραγματικότητος, τῆς ὁποίας οὐδεμία ὑπάρχει εἰκὼν καὶ ἥτις ὑπερβαίνει κάθε ἐννοιολογικὴν κατάληπιν.

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἀγάπη τοῦ Zen διὰ τὸ παράδοξον τυγχάνει γνωστὴ ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Koan. Ὅπου δὲ δὲν δύναται νὰ ὁμιλεῖ τις δέον νὰ σιωπᾷ (Wittgenstein).

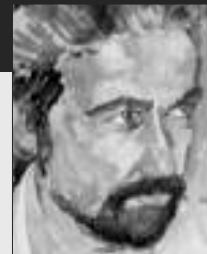
Ἄς ἐλθῶμεν λοιπὸν τώρα εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Gupta, τοῦ Χριστοῦ ἐνθα οὗτος παρίσταται κατὰ τὸ ἥμισυ, μετωπικῶς στηθαῖος, μέ χρῶμα καστανοερυθρόν, τὸ ὁποῖον δεσπόζει εἰς αὐτήν. Ἐχει χρυσεῖον φωτοστέφανον, περιβαλλόμενον ὑπὸ ἐτέρου φωτεινότερου. Οὐδεμία δὲ λεπτομέρεια εἰκονογραφικὴ ἀπαντᾷται ἐκτὸς τῆς κόμης. Τυγχάνει δὲ πρωτόγνωρον τὸ ὅτι ἡ ὅλη εἰκὼν καλύπτεται ὑπὸ μικρῶν σταυρῶν μέ μακροτέραν πῶς τὴν κάτω κεραίαν, συμμετρικῶς τοποθετημένων ἐντὸς ὀρθογώνιων τετραγώνων, βαθυκαστανοῦ χρώματος, μετ' ἀνταυγείων, δίκην πλέγματος, ἐξ οὗ οὐδεὶς ἐξελεῖν δύναται.

Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τονίζεται διὰ τῆς μορφολογικῆς του ἀσκητικότητος τὸ «έν τῷ κενῷ ἡ ἰσχὺς», καθὼς καὶ ἡ κυριαρχία τῶν σταυρῶν, τῶν κατ' ἐξοχὴν συμβόλων τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ μαρτυρίου του διαχρονικῶς, προκαλοῦσα μεγάλην ἐντύπωσιν καὶ ἔκφρασιν τῆς ἱερότητος ἐνισχυομένης καὶ ὑπὸ τῶν σκοτεινῶν χρωμάτων καὶ ὑποδηλοῦσα τὸ Πάθος τοῦ Θεανθρώπου καὶ τῶν ὁπαδῶν του, ἕκαστος τῶν ὁποίων αἶρει τὸν σταυρὸν του διὰ βίου.

Τίμει Σταυρὲ ὁ φύλαξ ἀπάσης τῆς / Οἰκουμένης φύλαξον πάντας ἡμᾶς
Καὶ ἀγίασον, παρέχων ἰσχύν κατὰ / τῶν πολεμίων τῆς πίστεως καὶ τοῦ
ἀνθρωπισμοῦ. Ἀμήν.

Κριτική Θεάτρου

ΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ

ΚΥΡΙΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

του ΡΟΜΠΕΡΤΟ ΑΤΑΥΝΤΕ (ROBERTO ATHAYDE)

Ο Ρομπέρτο Ατάυντε είναι Βραζιλιάνος θεατρικός συγγραφέας, σκηνοθέτης και παραγωγός. Σπούδασε μουσική στο Πανεπιστήμιο του Michigan στις ΗΠΑ. Παιδί θαύμα στα 21 του χρόνια έγραψε, σε δικτατορική περίοδο της χώρας του, το έργο «Δεσποινίς Μαργαρίτα» (Miss Margarida's Way), το οποίο τον έκανε παγκόσμια διάσημο. Πρωτοπαρουσιάστηκε στη Βραζιλία, στο Ρίο ντε Τζανέιρο, το 1973. Με τον σάλο που δημιουργήθηκε, μετά από λίγες παραστάσεις απαγορεύτηκε από τη λογοκρισία. Έκτοτε αποτελεί διεθνώς ένα από τα κλασικά έργα του παγκόσμιου θεατρικού ρεπερτορίου, το οποίο παρουσιάστηκε σε περισσότερες από τριάντα χώρες. Ανάμεσα σε αυτές βρίσκεται και η Ελλάδα με πρώτη παρουσίαση σε μετάφραση Κώστα Ταχτσή, σκηνοθεσία Μιχάλη Κακογιάννη και πρωταγωνίστρια τη μεγάλη και αξέχαστη Έλλη Λαμπέτη, όταν ο συγγραφέας ήταν 26 χρόνων. Επίσης ερμηνεύτηκε από διάσημες ηθοποιούς, όπως η Ανί Ζιραντό στο Παρίσι, η Εστέλε Πάρσονς στη Νέα Υόρκη και άλλα μεγάλα, παγκόσμιου κύρους, ονόματα. Στην Ελλάδα μετά από τη Λαμπέτη τον ρόλο ερμήνευσαν πολλές ηθοποιοί, ανάμεσά του οι Λήδα Πρωτοψάλτη, Όλια Λαζαρίδου, Θέμις Μπαζάκα. Οστόσο η ερμηνεία της Λαμπέτη παραμένει σημείο αναφοράς. Ακολούθησαν στη χώρα μας πολλές ακόμα παρουσιάσεις με τον τίτλο «Δεσποινίς Μαργαρίτα» και κάποιες φορές με παραλλαγμένο τίτλο, όπως στην περίπτωση που παρουσιάζεται. Ρώτησα γιατί «κυρία» αντί «δεσποινίς» και πήρα την απάντηση ότι στην Ελλάδα τη δασκάλα συνήθως την αποκαλούμε κυρία. Εύλογη απάντηση.

Αναντίλεκτα πιστεύω πως η διαμόρφωση της προσωπικότητας ενός ανθρώπου ξεκινάει από την οικογένεια και μάλιστα πολύ νωρίς. Το παράδειγμα της οικογένειας έχει τεράστια σημασία και παίζει καταλυτικό ρόλο σε όλη μας τη ζωή. Το ήρεμο, γαλήνιο, γεμάτο αγάπη για το παιδί περιβάλλον δεν μπορεί να αντικατασταθεί με τίποτα. Το ίδιο ισχύει και για τις συνήθειες των γονέων, τις οποίες σε πολύ μεγάλο βαθμό το παιδί αντιγράφει. Όταν περάσουν μερικά χρόνια ο δάσκαλος, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, αρχίζει να παίζει τον δικό του πολύ σημαντικό ρόλο. Μερικοί θεωρούν ότι είναι κάπως αργά, κάτι που εγώ ποτέ δεν πίστεψα. Ο καλός και ευσυνειδητός παιδαγωγός, αυτός που αγαπάει τα παιδιά, αδιαμφισβήτητα πρεσβεύω ότι παίζει έναν πολύ σημαντικό ρόλο.

ΤΟ ΕΡΓΟ

Το μοντέλο του καλού δασκάλου είναι λίγο πολύ σε όλους μας γνωστό. Το μοντέλο αυτό αποτελεί πρότυπο για τα παιδιά και η αυθεντία του είναι και πρέπει να είναι αδιαμφισβήτητη. Όταν λείψουν τα πρότυπα δημιουργούνται πολλά προβλήματα, όπως αυτά που βλέπουμε και ζούμε τα τελευταία χρόνια. Ένας καλός δάσκαλος το λιγότερο που μπορεί να καταφέρει είναι να σε κάνει να μισήσεις το μάθημά του, όπως και το αντίθετο πετυχαίνει ένας καλός δάσκαλος.

Στο έργο βλέπουμε μια, το ελάχιστο που μπορώ να πω, περιέργη όσο και ανώμαλη δασκάλα. Ιδιαίτερα σύνθετη προσωπικότητα. Γυναίκα με πολλά συμπλέγματα, αυταρχική, επιθετική, άγρια, υστερική

γεροντοκόρη, απογοητευμένη από τη ζωή. Ανέραστη παιδαγωγός με κινήσεις του σώματος και εκφράσεις που δεν έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε, αλλά και που δεν επιτρέπονται σε παιδαγωγούς. Κάνει βέβαια και ακόμα πιο παράξενα πράγματα, ζωγραφίζει στον μαυροπίνακα γεννητικά όργανα, ονομάζει το πέος ακρωτήρι της καλής ελπίδας. Γράφει τη λέξη κώλος και ονομάζει την παιδεία του κώλου τα εννιάμερα. Καπνίζει στο τιμωρητικό διάλειμμα που έχει επιβάλλει στα παιδιά και λέει πολλά περίεργα.

Το έργο έχει αλληγορικό χαρακτήρα. Η κυρία Μαργαρίτα, σε πρώτη ερμηνεία, μοιάζει να θέλει να ξεσπάσει επάνω στα παιδιά, να εκδικηθεί κατά κάποιον τρόπο για τα δικά της δεινά. Στην ουσία όμως αγαπάει τα παιδιά και με τον τρόπο που η ίδια θεωρεί σωστό προσπαθεί να διδάξει τα κακά της εξουσίας και της καταπίεσης, κακά τα οποία επιβάλλονται από την κοινωνία, την οικογένεια, την κρατική, την εκκλησιαστική και άλλες εξουσίες. χρησιμοποιώντας όμως τη δική της εξουσία, την εξουσία του δασκάλου. Του δασκάλου δικτάτορα. Λέει ότι όλος ο κόσμος θέλει να είναι κυρία Μαργαρίτα. Εκμεταλλεύεται την εξουσία που της δίνει η θέση της, αλλά ταυτόχρονα τη λολιδορεί μιλώντας απαξιωτικά για το παιδαγωγικό σύστημα. Προσπαθεί επίσης να δώσει στα παιδιά (τα οποία μπορεί να είναι οι θεατές της παράστασης) την τεράστια σημασία της ελεύθερης σκέψης και της έκφρασης. Μολονότι η ηλικία των μαθητών προβληματίζει, λέει ότι πρέπει αυτά που διδάσκει να τα μάθουν από τώρα και όχι όταν θα φτάσουν στο Λύκειο. Με λίγα λόγια το έργο με έναν ιδιαίτερο κωμικοτραγικό, ίσως πιο πολύ τραγικό τρόπο, μας παρουσιάζει τη δύναμη κάθε μορφής εξουσίας. Δίνει επίσης ένα μάθημα προετοιμάζοντας τους μαθητές γι' αυτά που επικρατούν στην κοινωνία στην οποία θα ζήσουν. Μια κοινωνία που βρίσκεται μεταξύ λογικής και παραλογισμού. Η δεσποινίς-κυρία Μαργαρίτα, για να δικαιολογήσει τη συμπεριφορά της, αναφέρεται στις εντολές που παίρνει από τον διευθυντή του σχολείου, ο οποίος έχει εντολές από την εξουσία που τον διόρισε. Για όλους αυτούς τους λόγους οι μαθητές τους οποίους στέλνει στον διευθυντή δεν γυρνούν ποτέ πίσω. Οι προσπάθειές της έχουν σκοπό να προετοιμάσουν τους μαθητές ή και τους θεατές για αυτά που γνωρίζουν ή δεν γνωρίζουν ότι θα αντιμετωπίσουν, ούτως ώστε να μην αποτελούν εύκολα χειραγωγήσιμη αγέλη. Το σχολείο διδάσκει, αλλά και το θέατρο διδάσκει. Ο δάσκαλος διδάσκει αλλά και ο/η ηθοποιός διδάσκει.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Η σκηνοθεσία του Γιώργου Κατιφέ είναι άψογη. Το ίδιο και τα σκηνικά με έναν μαυροπίνακα, την καρέκλα και την έδρα του δασκάλου επάνω στην οποία υπάρχει ένα συμβολικό βάζο με μαργαρίτες. Η ενδυματολογία του ίδιου πάρα πολύ σωστή με ένα σοβαρό γκριζό φόρεμα και την περούκα σαν αυτήν που φορούσε η Λαμπέτη.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Η Μαρία Κατιφέ ερμηνεύει τον δύσκολο ρόλο της στριφνής δασκάλας με απόλυτη επιτυχία

Διάρκεια 70 λεπτά

ΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΓΕΔΕΩΝ: ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΟΥ

Εκδόσεις Μπαρμπουνάκης, Θεσσαλονίκη 2024, σσ. I-V+384.

ΤΟΥ ΠΑΣΧΑΛΗ ΒΑΣΣΑΜΙΔΗ

Αναπλ. Καθηγητή Δημοκριτείου Παν/μιου Θράκης

Ο Χαράλαμπος Μπαρμπουνάκης προέβη στην επανέκδοση ενός ακόμα σημαντικού βιβλίου, μετά από πρόταση του γράφοντος, του πολυγραφότατου Μέγα Χρονογράφου του Οικουμενικού Πατριαρχείου Μανουήλ Γεδεών με τίτλο *Εορτολόγιον Κωνσταντινουπόλεως Προσκυνητού*, το οποίο είχε κυκλοφορήσει (τεύχος α' και β') από το Τυπογραφείο του Οικουμενικού Πατριαρχείου το 1904, ως παράρτημα της *Εκκλησιαστικής Αλήθειας* σε μικρό αριθμό αντιτύπων. Από το ίδιο περιοδικό στον τόμο 29 (1905) 71-72 στη στήλη των ανακοινώσεων διαβάζουμε: «Τα τεύχη, εκτυπωμένα άριστα, φθάνουν μέχρι της 384 σελίδος ... το όλον έργον ... απαρτισθήσεται εξ 700 σελίδων». Επίσης προαναγγέλλεται η δημοσίευση των τευχών γ' και δ' με τα περιεχόμενά τους, τα οποία δεν δημοσιεύτηκαν τελικώς για άγνωστους λόγους.

Ο Μανουήλ Γεδεών γεννήθηκε στο Φανάρι το 1851. Μετά τα εγκύκλια γράμματα φοίτησε στη Μεγάλη του Γένους Σχολή από την οποία αποφοίτησε το 1869. Ασχολήθηκε με τη δημοσιογραφία και συνεργάστηκε με τις εφημερίδες *Κωνσταντινούπολις* και *Μικρά Ασία*. Το 1876 εξέδωσε την εφημερίδα *Πρωία* και το 1877 την *Ανατολή*. Υπήρξε συνεργάτης και κατά διαστήματα αρχισυντάκτης του περιοδικού του Οικουμενικού Πατριαρχείου *Εκκλησιαστική Αλήθεια* (1881-1923). Το Οικουμενικό Πατριαρχείο τον τίμησε με το οφίκιο του Μέγα Χαρτοφύλακα και Χρονογράφου και το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων με το οφίκιο του Υπομνηματογράφου. Ακόμα τιμήθηκε από πνευματικά ιδρύματα και παρασημοφορήθηκε από την ελληνική και άλλες κυβερνήσεις. Τον Οκτώβριο του 1920 αναχώρησε από την Κωνσταντινούπολη και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου απεβίωσε το 1943.

Το πόνημα αυτό αποτελεί εξαιρετική συμβολή, το οποίο ο λόγιος ερευνητής και ιστοριοδίφης διαιρεί σε τέσσερα μέρη και αφιερώνει στον Οικουμενικό Πατριάρχη Ιωακείμ Γ' (1878-1884, 1901-1912) με τον οποίον συνδεόταν και συνεργαζόταν.

Τις σελίδες I-V καταλαμβάνει ο πρόλογος του γράφοντος. Ακολουθεί η αφιέρωση του Μανουήλ Γεδεών «Τω Παναγιωτάτω Αρχιεπισκόπω Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης Οικουμενικώ Πατριάρχη κυρίω μοι κυρίω Ιωακείμ Γ', τω από Θεσσαλονίκης ενθέρμω προστάτη των επί της πατρίου ιστορίας ιεράς τε και θύραθεν ερευνών ευλαβώς η βίβλος αφιερούται». Στις σσ. 5-12 υπάρχει το κείμενο «Ειδήσεις», όπου ο συγγραφέας αναφέρεται στο περιεχόμενο του βιβλίου.

Το πρώτο μέρος «Υπομνήσεις εκκλησιαστικών εν Κωνσταντινουπόλει εορτών κατά τους βυζαντινούς και τους μετά ταύτα, εκκλησιαστικούς τε και μη, και κατά επίσημα έγγραφα» περιέχει υπομνήσεις εκκλησιαστικών γεγονότων στην Κωνσταντινούπολη, που χρονολογούνται από το 330 έως το 1901 (15-68). Συγκεκριμένα υπάρχει «Δήλωσης» (69), ακολουθούν γεννήσεις και θάνατοι ιστοριογράφων, στους οποίους οφείλεται η απομνημόνευση πολλών γεγονότων. Δημοσιεύονται τέσσερα σιχουρήματα καταστρεπτικών πυρκαγιών, που ξέσπασαν στην Κωνσταντινούπολη: του Βαρνάβα Κυπρίου (49-53), του Κωνσταντίνου Καρατζά (1728) (53-54) και του Κωνσταντίνου Δαπόντε (1755, 1756) (54-59). Καταγράφονται τα ιερά σκεύη και αρχιερατικά άμφια του πατριαρχικού ναού (59-67), όπως μίτρες, εγκόλπια, αρχιερατικοί σάκοι, ωμοφόρια μεγάλα, μανδύες, κ.ά. Τα άγια λείψανα του πατριαρχικού ναού (68), όπως τεμάχια των αγίων Χαράλαμπος, Τρύφωνος, Ιωάννου του Ελεήμονος, οσίου Αντωνίου, αγίου Ανθίμου του Σηλυβριανού και αγίου Γεωργίου.

Το δεύτερο μέρος περιέχει το συναξάρι της Αγίας Εκκλησίας των Κωνσταντινουπολιτών (70-141), που αναφέρεται στις ακίνητες και κινητές εορτές του έτους, στις οποίες γίνεται λόγος για ναούς και μονές, που τιμώνται στη μνήμη τους και την

περιοχή που βρισκόταν. Υπάρχουν συνάξεις κινητών εορτών κατά την περίοδο του Τριωδίου (139-141).

Στο τρίτο μέρος υπάρχει ημερολόγιο πανηγύρεων της Κωνσταντινούπολης, των περιοχών εντός των τειχών, των απέναντι και πέριξ, καθώς και των Πριγκηποννήσων. Αρχίζει με τον τίτλο «Δήλωσης» (144), ακολουθεί ο πρόλογος (145-217), ο οποίος αναφέρεται στους ναούς της Κωνσταντινούπολης, στις πυρκαγιές, που ξέσπασαν και έκαψαν ναούς και στις επισκευές τους. Περιέχονται γράμματα των πατριαρχών Χρυσάνθου (Μάιος 1825), Γρηγορίου Ε' (Οκτώβριος 1798), Σαμουήλ (1764), Προκοπίου (18 Ιουλίου 1786). Ακολουθεί γράμμα, που δόθηκε στους Γενιμααλιίδες για την καλύβα του σπηταλιώτου ιερέως (5 Ιουλίου 1797) και ευχές κολυμβίου των Βλαχερνών και διακονίας, δηλαδή λούσματος. Αναγραφή πανηγύρεων από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο (218-288) με σημαντικές εκκλησιαστικές και ιστορικές ειδήσεις περί ναών, αγιασμάτων, που εόρταζαν και εορτάζουν και σωματείων.

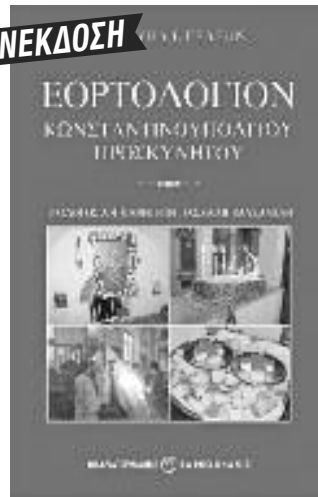
Στο τέταρτο μέρος δημοσιεύονται πατριαρχικά και κοινοτικά γράμματα, από το 1601 έως το 1813, τα οποία προέρχονται από ενοριακούς κώδικες, εκτός από το πρώτο, που ανήκει σε πατριαρχικό κώδικα, και από τον κώδικα της Θεοτόκου Καφτανιής. Συγκεκριμένα συνοδικού τόμου (291-296) επί Πατριάρχου Γρηγορίου Ε' περί των εκκλησιαστικών μεριδίων λεγομένων γεδικιών (στασιδίων) (1807), γράμμα από τις πρώτες σελίδες του κώδικα του ναού της Θεοτόκου Καφτανιής και κατάστιχο του ιδίου ναού (1696-1804) (297-309). Γράμμα του Πατριάρχου Σαμουήλ Α' περί του ναού της Θεοτόκου Εγρίκαπι (1766) (310-315) και έγγραφο της κοινότητας Μεγάλου Ρεύματος (315-339) από το 1768 κ. εξ., δηλαδή γράμματα των πατριαρχών Γρηγορίου Ε' (1798) και Νεόφυτου Ζ' περί της σχολής Μεγάλου Ρεύματος (1800), υποσχετικό ψαράδων (1797), γράμματα του Ιωάννου Γεωργίου ζαβζαβατζή (λαχανοπώλη) (1797) και του Πατριάρχου Νεοφύτου Ζ' (1801). Ακολουθούν σημειώματα και έγγραφα περί της κοινότητας Σταυροδρομίου (340-350) σχετικά με την εκατονταετηρίδα του ναού των Εισοδίων της Θεοτόκου από το 1615 κ. εξ., δηλαδή γράμματα των πατριαρχών Τιμοθέου Β' (1615) και Καλλινίκου Δ' περί του ναού (1804) (350-355) και των σχολών (1805) (355-361), Γεράσιμου Γ' (1796) και Κωνσταντίου Α' (1831) περί των σχολών Μουχλίου (361-375), Γρηγορίου Ε' (1798), Ιερεμίου Δ' (1809) και Κυρίλλου ΣΤ' (1813) περί της σχολής Εδιρνέκαπι (376-382) και Κυρίλλου ΣΤ' περί της σχολής Τζιβαλίου (382-384).

Η σύντομος παρουσίαση της μελέτης του Μανουήλ Γεδεών δεικνύει επαρκώς ότι είναι ένα πολύτιμο και χρήσιμο εργαλείο για επιστήμονες, ιεροκήρυκες και κάθε ενδιαφερόμενο αναγνώστη για την Κωνσταντινούπολη. Οι ενδιαφερόμενοι θα βρουν πλήθος πληροφοριών με σημαντικές σημειώσεις για θρησκευτικές εορτές, πανηγύρια, ναούς, σχολεία, πρόσωπα, γεγονότα, που συνέβησαν στην Κωνσταντινούπολη κ.ά., τα οποία συνέλεξε με κόπο και μόχθο ο γνωστός ακάματος συγγραφέας από κώδικες, χειρόγραφα και από γέροντες.

Οφείλονται έπαινοι και συγχαρητήρια στον αγαπητό φίλο γνωστό εκδότη Χαράλαμπε Μπαρμπουνάκη για την επανέκδοση του βιβλίου. Πρέπει να τονιστεί ότι πρόκειται περί προσφοράς.

Τον ευχαριστούμε θερμά, που έκανε πρόθυμα δεκτή την πρότασή μας να επανεκδοθεί ένα σπάνιο βιβλίο, που απουσιάζει από πολλές βιβλιοθήκες, και μας έδωσε την ευκαιρία να επιμεληθούμε την επανέκδοση και να γράψουμε τον πρόλόγό της.

ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ 60 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΠΕΛΑΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΗΚΟΩΝ ΡΩΜΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ ΤΟ 1964

Σχόλιο Θεόδωρου Γιαννακάκη,
μέλους του Δ.Σ. του Σωματείου Ελλήνων Υπηκόων
Απελαθέντων εκ Τουρκίας

Μία εκδήλωση με ντροπιαστική έως προκλητικά πτωχή συμμετοχή, που απαξιώνει το Σωματείο Ελλήνων Υπηκόων Απελαθέντων εκ Τουρκίας που οργάνωσε την εκδήλωση και που γενικά προσβάλλει την απανταχού Ρωμιοσύνη.

Το πλέον λυπηρό είναι ότι απουσίαζαν ακόμα και εξέχοντες παράγοντες και πρόεδροι όπως της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών (Οι.Ομ.Κω.) και των εν Ελλάδι Κωνσταντινουπολιτικών Συλλόγων, όπως επίσης και Κωνσταντινουπολίτες δημοσιογράφοι που αρθρογραφούν σε πολιτικές εφημερίδες, με δικαιολογίες του τύπου «δεν προσκλήθηκαν προσωπικά» ή «δεν παραβρέθηκα γιατί δεν επιθυμούσα να ακούσω την ομιλία του Γεωργίου Καραμπελιά, λόγω των πολιτικών του επιλογών και των απόψεών του για το Οικουμενικό Πατριαρχείο στο παρελθόν. Σε αντίθεση, μέλη του Δ.Σ. του Σωματείου Απελαθέντων συμμετείχαν «εν λευκώ» στις προηγηθείσες σχετικές εκδηλώσεις της Οι.Ομ.Κω. και του Συνδέσμου των εν Ελλάδι Ζωγραφειωτών!

Υπενθυμίζουμε ότι η επιλογή των ομιλητών έγινε κατόπιν προηγηθείσας απόφασης του Δ.Σ. του Σωματείου Απελαθέντων, το οποίο και με πρόταση του κ. Λεωνίδα Κουμάκη, που συμμετείχε στο Δ.Σ., προτάθηκαν τρεις κύριοι ομιλητές μεταξύ αυτών και ο κ. Γιώργος Καραμπελιάς, που με βάση τις βαθιές του γνώσεις και το πλούσιο συγγραφικό του έργο που αφορά την ιστορία, την Ελλάδα και τον απανταχού Ελληνισμό, θεωρήθηκε ο πλέον κατάλληλος ομιλητής, κάτι που επιβεβαιώθηκε με την ομιλία του που κόσμησε την εκδήλωση με τον πληθωρικό και γεμάτο γνώσεις για τις απελάσεις λόγο του, αφήνοντας τις καλύτερες εντυπώσεις στο μετρημένο στα δάχτυλα λιγοστό ακροατήριο.

Προσωπικά, ως απελαθείς μεταξύ των λιγοστών εναπομεινάντων εν ζωή απελαθέντων και ως μέλος του Δ.Σ. του Σωματείου Απελαθέντων, αισθάνομαι λύπη και απογοήτευση γιατί προϊόντος του χρόνου η εν Ελλάδι Ρωμιοσύνη τείνει να απολέσει την ομοψυχία της, τις παραδόσεις της και την υπερηφάνειά της, χαρακτηριστικά που με τόσο κόπο κατάφερε να μεταφέρει από τη γενέτειρά της Κωνσταντινούπολη και να τα ενσωματώσει στον ελλαδικό χώρο!!!

Σαν επίλογο δανειζομαι έναν από τους στίχους του Εθνικού μας Ύμνου του Διονυσίου Σολωμού, που αναφέρεται στη διχόνοια, τον κακό δαίμονα της φυλής μας που μας κατατρέπει ακόμη μέχρι και των ημερών μας:

Η διχόνοια που βαστάει ένα σκήπτρο η δολερή
καθενός χαμογελάει, «πάρ' το», λέγοντας, «και συ».

> Συνέχεια από το προηγούμενο

Ο ΠΑΠΠΟΥΣ ΜΟΥ Ο ΓΙΩΡΓΑΚΗΣ, ένας δάσκαλος του γένους

ΤΗΣ ΡΑΝΙΑΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

Στα χρόνια της ωριμότητάς του, δηλ. περίπου όταν ήταν 65-70 ετών όταν είχε την κόρη του, δηλαδή τη μαμά μας νέα κοπέλα, διοργάνωνε εκδρομές με όλους τους φίλους και τις φίλες της, με άλλα λόγια όλη τη νεολαία του Τσεγκέγκιοϊ. Πήγαιναν προς το Αστεροσκοπείο του Κανδυλλί, που θεωρούνταν πανέμορφη η διαδρομή, μέσα από ένα πυκνόφυτο δάσος με κάθε λογής δένδρα έλατα και άλλα, και τελικό προορισμό μια υπέροχη θέα από την κορυφή του βουνού προς όλο τον Βόσπορο, να κείται σαν τεράστιο υδάτινο φίδι μπροστά στα μάτια του επισκέπτη.

Άλλες φορές προς την περιοχή του Havuzbasi, όπου τον Μάιο ήταν στο απόγειό τους τα αηδόνια. Ο κόσμος λάτρευε αυτήν την εκδρομή για να απολαύσει την... 10η, 11η, 12η συμφωνία των απίστευτων αυτών θεϊκών μικρών πλασμάτων, που μαγεύουν τα αυτιά μας με το μελιστάλαχτο και γαργαριστό τραγούδι τους. Θαρρείς και βάζουν τα δυνατά τους ποιο θα παραβγεί το άλλο σε φωνή στη μαγική τους συναυλία.

Άλλοτε πάλι η εκδρομή ήταν στο Σαράι του Vahdettin, μια κοντινή μάλλον διαδρομή στον κήπο του καμένου θερινού ανακτόρου του τελευταίου σουλτάνου Vahdettin, που η πανέμορφη θέα από ψηλά αποζημίωνε τον κόσμο που πήγαινε. Εκτός από τη θεσπέσια θέα υπήρχαν και εκείνες οι ψηλές κουκουναριές, φορτωμένες με τις όμορφες κουκουναριές τους που το καλοκαίρι έσκαιαν με τη ζέστη και έπεφταν κάτω τα νοστιμότατα κουκουναρία τους, τα οποία δεν μπορούσε κανείς να μην σκύψει και μαζέψει μερικά, αφού η νοστιμιά και το άρωμά τους ήταν μοναδικά.

Μια από τις πιο δύσκολες και μακρινές διαδρομές ήταν προς το Αγίασμα της Αναλήψεως, που πήγαιναν όχι μόνον η παρέα που προανέφερα, αλλά και ο εφημέριος για να κάνει την καθιερωμένη προσευχή και αρκετός κόσμος κάθε χρόνο την ημέρα της Αναλήψεως, σε μια τοποθεσία που απείχε 7 λόφους προς τα μέσα, όπου βρισκόταν μια πηγή που θεωρούνταν θαυματουργή, το Αγίασμα, απ' όπου έτρεχε γάργαρο νερό. Εκεί στην όλη γλέντι και φαγοπότι με τρόφιμα που έφερνε ο κόσμος με τα καλάθια και κρατούσε όλη μέρα. Και φυσικά κάποια κιθάρα συνόδευε το γλέντι. Εγώ ποτέ δεν είχα πάει, γιατί θεωρούνταν αδύνατον για ένα μικρό παιδί να ξυπνήσει τόσο νωρίς και να ταλαιπωρηθεί όλη μέρα στην ύπαιθρο, να υποστεί και την ταλαιπωρία της επιστροφής. Μόνο από αφηγήσεις τα ξέρω.

Η νεολαία τον θεωρούσε φίλο, γιατί ήταν ευρέων αντιλήψεων και μπορούσε να κουβεντιάσει με όλους για όλα τα θέματα. Βοηθούσε δε τους νεότερους στη γραμματική και το συντακτικό.

Εδώ κάνω μια παρένθεση και θέλω να περιγράψω την πρώτη φορά που αισθάνθηκα ευτυχισμένη. Ήμουν περίπου 4-5 ετών και με πήρε ο παππούς να πάμε περίπατο εσωτερικά, πάνω σε έναν λόφο απ' όπου φαινόταν από μακριά η θάλασσα και υπήρχαν χωράφια με στάχια και ένα μεγάλο δένδρο στη μέση που πρόσφερε τη σκιά του. Ο ήλιος έλαμπε ζεστός, ο ουρανός ήταν καταγάλανος, πεταλούδες και μέλισσες πετούσαν τριγύρω μας. Πρέπει να ήταν Ιούλιος, γιατί τα στάχια ήταν κατακίτρινα αλλά δεν τα είχαν θερίσει ακόμα. Καθώς φύσαγε ένα ελαφρύ ευχάριστο ζεστό αεράκι, έγερναν όλα τα στάχια προς στην ίδια κατεύθυνση και ήταν σαν μια θάλασσα με κύματα σε κίτρινο χρώμα. Στον αέρα αιωρούνταν ένα ελαφρύ άρωμα από τα φυτά της εσχαλίας, μικρά άσπρα, κίτρινα, κόκκινα, γαλάζια λουλουδάκια, που είχαν φυτρώσει στην άκρη του χωραφιού. Κρατούσα το χέρι του παππού μου, ήταν το αίσθημα της ασφάλειας το δυνατό χέρι που με κρατούσε, περπατούσα δίπλα του πολύ ευχαριστημένη χοροπηδώντας και ανεμίζοντας το φουστανάκι μου σαν πέπλο χορεύτριας, όπως κάνουν τα κοριτσάκια όταν αισθάνονται όμορφα. Και τότε χωρίς να το καταλάβω, μου ήλθε μια σκέψη: Αυτή πρέπει να είναι η ευτυχία σκέφθηκα, μια λέξη που την άκουγα, αλλά δεν ήξερα τι σήμαινε, δεν την είχα συνειδητοποιήσει ποτέ ως τότε. Τώρα μάλιστα, έτσι πρέπει να είναι η ευτυχία. Όλα τριγύρω ήταν τέλεια. Κάθε φορά λοιπόν από τότε όταν ακούω αυτήν τη λέξη, περνάει από το μυαλό μου η ειδυλλιακή και ονειρεμένη εικόνα, από τις ωραιότερες αναμνήσεις των παιδικών μου χρόνων. Φυσικά μεγαλώνοντας συνειδητοποίησα ότι για να χαρακτηρίσει κανείς την απόλυτη ευτυχία δεν αρκεί μόνον η ομορφιά της φύσης, αλλά και πολλά άλλα, όπως ειρήνη στον κόσμο, υγεία, αγάπη, έρωτας, εκτίμηση, πρόοδος, επαγγελματική αναγνώριση, οικογενειακή γαλήνη και άλλα πολλά. Πόσες ωραίες λέξεις χρειάζονται για να πει κανείς ότι είναι ευτυχισμένος ή μήπως κατά περιόδους μόνο λίγες από αυτές μπορούν να συνθέσουν την αίσθηση της ευτυχίας;

Δέκα χρόνια είχαν κυλήσει από τότε που είχε βγει σε σύνταξη ο παππούς μου. Σ' αυτά τα χρόνια ασχολούνταν συχνά με τον φιλοτελισμό, μάζευε γραμματόσημα, τα ταξινομούσε με μια λεπτή πενσούλα σε ένα τετράδιο με διαφανείς λωρίδες και αντάλλαζε κάποια με έναν φίλο του από την Ελλάδα, τον κ. Κοζαδινό, που είχε έλθει να περάσει τα γηρατειά του εκεί.

Είχε φθάσει σε κάποια ηλικία, είχαν μεγαλώσει τα εγγονάκια του, δηλαδή εμείς και ήταν πανευτυχής που είχε μια μεγάλη, ευτυχισμένη οικογένεια, όταν ξαφνικά του παρου-

σιάστηκε πρόβλημα προστάτη, αλλά με τη φιλοσοφία που τον διέκρινε, είπε ότι είναι ήδη πολύ ηλικιωμένος και δεν χρειαζόταν να χειρουργηθεί για να ζήσει μόνο λίγα χρόνια ακόμα. Με φάρμακα μπόρεσε να του περάσει η κρίση και να μην υποφέρει. Όμως δεν έζησε μόνο λίγα χρόνια, αλλά πολλά. Ακριβώς άλλα 20 χρόνια και, όταν έφθασε στην ηλικία των 95 ετών, ξαναπαρουσιάστηκε το ίδιο πρόβλημα, αλλά αυτήν τη φορά πολύ πιο σοβαρό. Λόγω ηλικίας, δεν ήταν δυνατόν πλέον να γίνει η επέμβαση σωστή για να σωθεί, έπρεπε να γίνει ημιτελής, γιατί δεν θα άντεχε η καρδιά του.

Η επέμβαση έγινε στο Νοσοκομείο Βαλουκλή από τον χειρουργό κ. Ιωαννίδη, τον οποίο κατά σύμπτωση γνώριζε, όταν ζήτησε κάποτε τα φώτα του, την περίοδο της διατριβής του, σε θέματα γλωσσικά (ιατρικές ορολογίες και τη ρίζα τους).

Μόλις είχε επιστρέψει λοιπόν στο σπίτι από το νοσοκομείο Βαλουκλή και, για να μην ταλαιπωρηθούν η μαμά και η γιαγιά μου που θα τον φρόντιζαν, αποφάσισαν να τον βάλουν να κοιμάται σε ένα κρεβάτι στο δωμάτιο που χρησίμευε σαν καθιστικό στο ισόγειο, δίπλα στην κουζίνα και το μπάνιο. Τότε ακριβώς έγιναν τα γεγονότα της 6/7 Σεπτεμβρίου. Και όπως όλοι θα ξέρετε, κατέφθασαν κατά τις 10-11 το βράδυ τα σμήνη των αγρίων, με πέτρες, ρόπαλα, σιδερένια μπαστούνια στα χέρια και άρχισαν να πετροβολούν και να σπάνε ότι χριστιανικό έβρισκαν. Στο δικό μας τριώροφο σπίτι κατάφεραν να σπάσουν 80 τζάμια (τότε το κάθε παράθυρο είχε 4 τζάμια), καθρέπτες, πολυελαίους, όπου έφθαναν οι πέτρες. Κατά ευλογημένη σκέψη της γιαγιάς μας, ενώ όλοι μας βρισκόμασταν κρυμμένοι και κουνιασμένοι στο βάθος του δεύτερου ορόφου για να γλιτώσουμε από την βροχή των πετρών, εκείνη τόλμησε να κατέβει κάτω και να σκεπάσει όλο το κρεβάτι και το πρόσωπο του παππού με παχιά μαξιλάρια. Έτσι, όταν πέρασε η λαίλαπα και κατεβήκαμε κάτω τον βρήκαμε ζωντανό, παρ' όλο που είχαν πέσει πάνω του πολλές πέτρες σε μέγεθος μήλου. Φαίνεται όμως ότι ο τρόμος και ο φόβος που πέρασε επιβάρυναν την υγεία του. Δεν μπορούσε να σηκωθεί, το σώμα και η ομιλία του είχαν βαρύνει. Ξαπλωμένος πάνω στα λευκά σεντόνια, χλομός, ακίνητος έμοιαζε άγαλμα από καλό γλύπτη. Όλοι νομίζαμε ότι δεν θα τα καταφέρει, αλλά εκεί μάθαμε πόσο ανθεκτικός τελικά μπορεί να είναι ο ανθρώπινος οργανισμός, πόσα μπορεί να αν-

τέξει. Ο τόσο γερός και δραστήριος ηλικιωμένος είχε σχεδόν ακινητοποιηθεί. Η μαμά μας πέρασε πολλές νύχτες δίπλα στο κρεβάτι του, αλλά απ' ό,τι τους είπε αργότερα ο γιατρός, ο οποίος τον επισκεπτόταν τακτικά, μπορούσε να βρεθεί μια προσωρινή λύση. Έτσι, χάρη στις πολύτιμες φροντίδες του χειρουργού και των νέων φαρμάκων, μπόρεσε να σηκώνεται και να κυκλοφορεί στο σπίτι, αλλά και να πηγαίνει με το μπάστονάκι του κάποιες σύντομες αποστάσεις. Αυτό του έδωσε πολύ μεγάλη χαρά και σε λίγο καιρό άρχισε ξανά να μπορεί να ντύνεται χωρίς βοήθεια, να πηγαίνει μέχρι την εκκλησία παραδίπλα μας για να λείει το «Πιστεύω» και το «Πάτερ Ημών», όπως έκανε περίπου για 70 χρόνια, δίπλα από τον δεξιό ψάλτη. Οι συγχωριανοί του περίμεναν κάθε Κυριακή να ακούσουν από τα χείλη του δασκάλου αυτές τις δυο προσευχές, γιατί τις έλεγε με νόημα και συναίσθημα, όχι σαν ποίημα. Έζησε άλλους 3 μήνες. Και μας άφησε παραμονή Πρωτοχρονιάς του 1955 για το μεγάλο ταξίδι.

Είχε εφαρμόσει την τακτική ποτέ να μην αναφέρεται στα δυσάρεστα γεγονότα της ζωής του, στις δυστυχίες του παρελθόντος, ούτε στα χρόνια των πολέμων και των ανευχειών, πόσο μάλλον στα πρώτα εκείνα χρόνια που μια προσφυγική πολύτεκνη οικογένεια είχε έλθει σ' αυτό το χωριό και προσπάθησε να ορθοποδήσει χωρίς καμία άνεση, με κεριά και νερό του πηγαδιού, αλλά που κατάφερε να χαρίσει στην κοινωνία 4 αξιόλογους γιους και 3 σπουδαίες κοπέλες.

Τι να υπάρχει στην άλλη πλευρά της ζωής έλεγε; Είναι μόνο σιωπηλή νύχτα και μοναξιά; Τι απομένει όταν δεν υπάρχουν επιθυμίες, αναμνήσεις, ελπίδες; Τι υπάρχει στον θάνατο; Αυτά σκεφτόταν ο φιλόσοφος παππούς μας και δεν ξέραμε τι να απαντήσουμε. Αφού δεν ήξερε εκείνος ο τόσο διαβασμένος και σκεπτόμενος δάσκαλος, εμείς τι θα ξέραμε; Μόνο η γιαγιά μας για να απαλύνει την ατμόσφαιρα, έλεγε καμιά φορά: μάλλον καλά θα είναι εκεί επάνω, γιατί δεν γύρισε ποτέ κανείς πίσω. Και αυτό μας καθησύχαζε κάπως, που ήμασταν μικρά ακόμα και με ανοικτό το στόμα ακούαμε αυτές τις δυσνόητες σκέψεις και περίεργες έννοιες που έλεγαν οι μεγάλοι.

Αυτά τα λίγα για τον σπουδαίο δάσκαλο και υπέροχο άνθρωπο, που θεώρησα χρέος μου να μνημονεύσω και να τιμήσω.

Ο ΓΕΙΤΟΝΑΣ ΜΟΥ, Ο ΜΑΚΡΙΔΗΣ

Μακροχώρι!! Ένα ήρεμο χωριό στα παράλια της Προποντίδας, όπου τα παιδιά χαιρόμασταν, παιχνίδια, βουτιές και ποδηλατάδες, ανάμεσα σε κήπους και μποστανία, γεμάτα μαρούλια, σταφύλια ή τριαντάφυλλα!

Σχολείο, εκκλησία και σύνδεσμος μορφωτικός, με βιβλία, αθλήματα, ερασιτεχνικό θέατρο και σχολικές γιορτές!

Τότε ακόμα δεν μιλούσαμε για «εκσυγχρονισμό», αλλά βλέπαμε το τρένο που μας ένωσε με την Πόλη, να μην καίει κάρβουνο! Δεν μας μουντζουρώνει πια! Τα περιβόλια χτίζονται! Στη θέση όμορφων ξύλινων σπιτιών που τα τρώει η φωτιά, ορθώνονται τριώροφα και πολυκατοικίες! Η πλαζ με τις ξύλινες καμπίνες κατεδαφίζεται, κλείνει το καζίνο του Μιλτιάδη. Η ακρογιαλιά γίνεται παραλιακός δρόμος!

Το Μακροχώρι μας αλλάζει!

Στο βιβλίο της αείμνηστης Αθηνάς Γαϊτάνου-Γιαννίου *Το Πνευματικό Μακροχώρι του Καιρού μου*, Πόλη 1951, μας δίνει την κοινωνική σύνθεση, τη σπουδαία πνευματική ζωή, καθώς και την εμπορική δραστηριότητα του χωριού μας. Οι κάτοικοι ήρθαν από Καρπενήσι, Άγραφα, Ήπειρο και Μακεδονία γύρω στο 1780 και σταδιακά εγκαταστάθηκαν στο «Μακρόν Χωρίον», το οποίο κατέστησαν «το ζωντανότερο, το μοναδικό πνευματικό κέντρο της επαρχίας Δέρκων με τα σαράντα δύο χωριά».

Ένας από αυτούς ήταν ο Μακρίδης!!

«Ήταν από τις αστραφτερές μορφές» που «τόνωσε και φωτίσε το Μακροχώρι». Υπήρξε ένας από τους πρωτεργάτες της πνευματικής ζωής του.

Ο Theodorakis Makridis Bey, γιος του Μακεδόνα νομισματολόγου, Κωνσταντίνου Μακρίδη Πασά, γεννήθηκε στο Σταυροδρόμι και μεγάλωσε στο Φανάρι. Σπούδασε στη Μεγάλη του Γένους Σχολή και συνέχισε στο φημισμένο λύκειο Γαλατά Σαράι. Διορίστηκε και υπηρέτησε ως το 1930, στο Αυτοκρατορικό Μουσείο της Πόλης όπου και έφτασε στην ανώτατη δυνατή βαθμίδα και συνταξιοδοτήθηκε.

Κατείχε ελληνικά, γαλλικά και τουρκικά. Τελειοποίησε τα γερμανικά του, ολοκληρώνοντας και τις αρχαιολογικές του σπουδές στη Γερμανία, όπου συνδέθηκε στενά με αξιόλογους αρχαιολόγους.

Στο Μακροχώρι εγκαταστάθηκε στο «Ιστανμπούλ Τζαδεδεσί», όταν παντρεύτηκε το 1902 και γειτόνευσε με την Αθηνά Γαπαννοπούλου, όπως ονομαζόταν τότε η σπουδαία αυτή προσωπικότητα.

Όπως μας περιγράφει η ίδια, ο Μακρίδης ήρθε στη γειτονιά τους με τη γυναίκα του, την Αγγαία, κόρη του γιατρού Δάλλα, γυναίκα με ομορφιά, ωραίο πλαστικό κορμί, φυσιογνωμία αξιόγαιπη, ζεστή φωνή και αξιοπρόσεκτη προσωπικότητα. «Ο Θεόδωρος φυσικά την ερωτεύτηκε τρελά εκεί στο Γεδί Κουλέ όπου είχε μετοικήσει ο γιατρός».

Το 1908 οι ανασκαφές του Μακρίδη στη Σιδώνα κινούν το ενδιαφέρον, φυσικά και της Αθηνάς, η οποία αναλαμβάνει να περιγράψει όλα τα τμήματα του Μουσείου στο περιοδικό *Νέο Πνεύμα* που διευθύνει. Ο φίλος της αρχαιολόγος φροντίζει για την ελεύθερη είσοδο και την κυκλοφορία της σε όλο το μουσείο. Έτσι γίνεται η πρώτη γυναίκα στην οποία επιτράπηκε η μελέτη στα εκθέματα και σε εργαστήρια καθαρισμού των ευρημάτων και όπου αλλού υπήρχε ενδιαφέρον.

«Έγραφε στην καθαρεύουσα φυσικά», λέει η Γαϊτανόπουλου, «και κορόιδευε τους “μαλλιαρούς” κάθε κατηγορίας, μολοντί ήταν κηρυγμένοι εχθροί της σχολαστικότητας, της σοφιστείας, της θρησκοληψίας». Προς επίρρωση δε, αναφέρεται σε μια φεγγαροβραδιά του Αυγούστου, επιστρέφοντας από το Βόσπορο με ωραία παρέα τη συζήτηση για τη δημοτική την οποία υποστήριζε η ίδια. «Και τι δε μου ψάλλε χαριτωμένα! Και ποιους δεν περιέλαβε! Και πως περιέλουσε αραδιαστά!» γράφει η συγγραφέας. Γενικεύοντας τα χαρακτηριστικά και τον τρόπο συζήτησης του γείτονά της, συνεχίζει: «Σαν ανελέητα και σκόρπια αγκωνάρια έπεφταν οι φράσεις του, σαν ήθελε η

μεγάλη του καρδιά ορμητικά να διατυπώσει καμιά αντίθετη γνώμη. Κι αφού με την ειρωνεία συμπλήρωνε την τελική κρίση του, ο θυμός του κατάπεφτε, ξαναφαινόταν ο φιλόφρονας, ο κοινωνικός Μακρίδης μέσα σε βροχή από πειράγματα άκακα και πρωτότυπα. Κάτι το ακατέργαστο κρατούσε η δυνατή κι απίθαση, η θερμή ιδιοσυγκρασία του, που τον έσπρωξε πολλές φορές σε βίον άτακτο».

Η Γιαννίου γίνεται αυτήκοη μάρτυρας κάποιων δηλώσεων του φίλου της, όπως: «Άσφογος σύζυγος δεν μπορώ να ορκιστώ πως υπήρξα, κι ούτε πρότυπο στη ζωή μου. Μα τη γυναίκα μου την αγαπώ με ξέχωρο τρόπο. Δεν μπορώ να φανταστώ πως θα την πικράνω».

Και δέχεται ότι αυτός ο άνθρωπος «Είχε την αντρίκια ισιάδα της ψυχής και ειλικρίνεια απίστευτη, χωρίς να χάνει τον αυτοσεβασμό του».

Δεν μπορεί εύκολα να πει τι από τα δύο, ο πνευματικός άνθρωπος ή ο υλιστής, υπερισχύει στο άντρα. Τελικά: «ήταν αχώριστες αυτές οι ιδιότητες και συνεχώς εκδηλωνόταν στη διάρκεια της ζωής του. Διάρκως ανανέωνε τη σκέψη του με τη μελέτη και φρεσκάριζε τη ζωή του με το γλέντι».

Πάντα με αντιφάσεις πορεύεται όπως επιμένει η φίλη του και μας ενημερώνει ότι: «Διέπρεπε στη μαγειρική. Καλοφαγάς και καλοπότης του άρεσαν και οι ομορφιές. Στην επαγγελματική του όμως ζωή ήταν σκυλί πιστό. Επίμονα δούλευε επί ώρες με αφάνταστη προσοχή».

Φίλεργο, φιλότιμο, ανοιχτοχέρη, ευσυνειδητο, έντιμο, ποτέ φιλάργυρο ή στενόκαρδο, τον περιγράφει. Εραστής της ομορφιάς στη γενέτειρά του Κωνσταντινούπολη, ο Θεόδωρος Μακρίδης στην Αθήνα, αποκαλύφθηκε πιότερο αισθητικός καλλιτέχνης, μας μαρτυρά η επί τριάντα δύο χρόνια φίλη του Αθηνά, και αναρωτιέται «Ήταν η φύση του Μπενακείου όπου είχε αποσπαστεί για μεγάλο χρονικό διάστημα; Το περίγυρο; Ή το ωρίμασμα της ατομικότητας; Της αισθητικής του;»

Πάντως όπως διαβάζουμε: «Και κρεμαστό κήπο ακόμα δημιούργησε στην αψηλή εκείνη ταράτσα του σπιτιού του, στην αυλή του Μουσείου Μπενάκη! Καλλιέργησε τις “Αμαρυλλίδες” του για τις οποίες πήρε το χρυσό μετάλλιο στην έκθεση της Κηφισιάς (1932-1933), ανέπτυξε και τις Πασχαλιές του που ανθίζουν τα Χριστούγεννα». Στη διάρκεια αυτής της παραμονής στην Αθήνα χάριξε το χαρτάκι του, σε φιλικά σπίτια όπως ήταν της μόδας, τις Παρασκευές, δουλεύοντας ταυτόχρονα απίστευτα προσεκτικά και με μεγάλη υπομονή, στο υπόγειο εργαστήριο της Κουμπάρη.

Με θαυμασμό και εκτίμηση η Γιαννίου δηλώνει: «Όταν βρισκόταν σ’ επιστημονικό κύκλο, τον Μεσογειακό και τον Ασιατή Μακρίδη, τους κατάπινε ο Ευρωπαίος επιστήμονας, ο βαθύς με τις πλούσιες προσωπικές παρατηρήσεις και την πολύτιμη, με τη δυσέυρετη πείρα που είχε αποκτήσει από τη μαθητεία κοντά στον νομισματολόγο πάτερα του και από τη συνεργασία με τους σοφούς ομότεχνούς του. Η σπουδαιότερη όμως μαθητεία του ήταν στη χαώδη πραγματικότητα της εποχής του πάνω στην οποία ακονίστηκε η έμφυτη, η πηγαία ικανότητά του».

Πολλά ακόμα τα χαρίσματα του επιστήμονα και φίλου της που αποχαιρέτησε τη ζωή στο αγαπημένο του Μακροχώρι στα εξήντα οχτώ του χρόνια.

Συνοψίζει: «Ο Θεόδωρος Μακρίδης με τον ατομικιστικό χαρακτήρα, γέυτηκε όλες τις χαρές που πόθησε, απεριόριστα: φυσικές, αισθηματικές και πνευματικές, όπως και ηθικές ακόμα, μα σιωπώντας για την εσώτερη βίωσή του, ζώντας με δικό του ρυθμό τη ζωή του καλοχορτασμένου λεπτού αστού».

Δηλώνοντας στο τέλος του κειμένου της: «Τέτοια ήταν η αστραφτερή μορφή που τόνωσε και φωτίσε όχι με λόγια, αλλά με την ύπαρξή της το αγαπημένο Μακροχώρι».

Μορφωτικός Σύνδεσμος Μακροχωρίου
Έρευνα-επιμέλεια: Ελένη Δημοπούλου

ΟΙ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΕΣ ΜΕ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑ, ΥΦΟΥΣ 8.000 ΕΥΡΩ, ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2024, ΕΙΝΑΙ ΟΙ:

- Θεοδώρα Δελημπάσογλου-Αχτύπη, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, τμήμα Ψυχολογίας, University of Liverpool, η οποία γεννήθηκε, μεγάλωσε και σπούδασε στην Κωνσταντινούπολη

- Ευφροσύνη Κορωναίου, Υποψήφια Διδάκτωρ, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ. Είναι απόφοιτος την Φαρμακευτικής Σχολής Αθηνών, με μεταπτυχιακό δίπλωμα στη Μοριακή Βιοϊατρική.

- Σωτηρία-Ίρις Ντολαππτή, Υποψήφια Διδάκτωρ, Νομική Σχολή, ΕΚΠΑ. Είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής και κάτοχος LL.M. στις Διεθνείς Σπουδές-Κατεύθυνση Ιδιωτικού Δικαίου του ΕΚΠΑ.

Τρεις ακόμη επιστήμονες αναγνωρίστηκαν με τιμητικές διακρίσεις λαμβάνοντας χρηματικό έπαθλο ύψους 4.000 Ευρώ. Είναι οι:

- Χρυσόστομος Βουτσάς. Μεταπτυχιακός φοιτητής στο πρόγραμμα σπουδών «Επιστήμη και Τεχνολογία Ηλεκτροχημικών Συστημάτων», απόφοιτος του Τμήματος Χημείας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

- Αγγελική Δαμήλου, υποψήφια διδάκτωρ, κέντρο Νευροεπιστημών, University of Zurich.

- Δημήτρης Πρόκος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, απόφοιτος Κλασικής Φιλολογίας, κάτοχος μεταπτυχιακού στη Νεοελληνική Λογοτεχνία, τη Συγκριτική Φιλολογία και τη Λογοτεχνική Θεωρία.

Οι βραβευθέντες επιστήμονες εκτός από τις επιδόσεις τους, ξεχώρισαν για την προσωπικότητά τους. Εξέφρασαν με τον πιο εναργή τρόπο την αγάπη τους για την Πολιτική ρίζα τους, η οποία τους ενεργοποιεί ως μελλοντικούς κρίκους μιας αλυσίδας την οποία ο Β. Νικολαΐδης έκανε σκοπό της ζωής του να απλώσει.

Το Ειδικό βραβείο «Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος» που έχει θεσπιστεί προς τιμήν του Πατριάρχη απονεμήθηκε από τον ίδιο στους εκδότες τριών εφημερίδων της Πόλης για τη σημαντική, αδιάλειπτη προσφορά τους στην ενημέρωση και τον Ελληνισμό της Πόλης. Με τη συνεχή παροχή ενημέρωσης συνδέουν τη μικρή κοινότητα των Πολιτών με την ευρύτερη οικογένεια των Κωνσταντινουπολιτών στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες.

Είναι ο εκδότης Μιχάλης Βασιλειάδης της ιστορικής εφημερίδας *Απογευματινή* που εκδίδεται έναν αιώνα, Πέπη Τσουκάτου που εκδίδει την εφημερίδα *Πολίτης* στην Αθήνα και ο Ανδρέας Ρομποτόπουλος της εφημερίδας *Ηχώ*. Με το βραβείο αναγνωρίζεται η συμβολή τους στη διαφύλαξη της παράδοσης και η μεγάλη τους αφοσίωση στον διάλογο και την αλληλεγγύη.

Η προσπάθεια συνεχίζεται. Και εμπνέει όλους εμάς, για τους οποίους η Πόλη, ως γενέτειρα, μένει ανεξίτηλη στην ψυχή μας...

Liberal, 20/5/2024

ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΙΜΒΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΝΕΔΙΩΝ

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε η ενδιαφέρουσα ημερίδα με θέμα «Ίμβρος & Τένεδος: 100 χρόνια από τη Συνθήκη της Λωζάννης» που πραγματοποιήθηκε από τον Σύλλογο Ιμβρίων, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Τενεδίων «Ο Τέννης» και τη συμμετοχή της Ιμβριακής Ένωσης Μακεδονίας-Θράκης, το Σάββατο 20 Απριλίου 2024 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Συλλόγου Ιμβρίων στη Νέα Σμύρνη.

Η ημερίδα, η οποία διήρκησε από τις 11:00 μέχρι τις 16:00, συγκέντρωσε στην κατάμεστη αίθουσα του Συλλόγου Ιμβρίων μεγάλο ακροατήριο αποτελούμενο από παλιούς κάτοικους των δύο νησιών, αλλά και νεαρούς και νεαρές με κατγωγή από την Ίμβρο και την Τένεδο.

Στην πολύωρη ημερίδα παρουσιάστηκαν από τους εισηγητές τα θέματα:

- * Το ιστορικό πλαίσιο της Συνθήκης της Λωζάννης και η κατάσταση σε Ίμβρο και Τένεδο.
- * Τα επακόλουθα της Συνθήκης της Λωζάννης.
- * Η αναγκαστική φυγή και προσφυγιά Ιμβρίων και Τενεδίων μετά το 1964.
- * «Νόστιμο ήμαρ». Η αρχική επιστροφή μετά το 1988.
- * Η διεθνοποίηση του Ιμβριακού ζητήματος, που οδήγησε στο ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρώπης το 2008.
- * Η αναγέννηση της Ίμβρου και το άνοιγμα των Ελληνικών Μειονοτικών Σχολείων.
- * Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ιμβριακή και Τενεδιακή Κοινότητα.
- * Οι λύσεις και οι προοπτικές για Ίμβρο και Τένεδο.

Την ημερίδα τίμησαν με την παρουσία τους, ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Ελευθέριος Χρυσόχου, ως εκπρόσωπος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ο Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης κ. Συμεών, ο τ. Υπουργός κ. Νικόλαος Σηφουνάκης, ο τ. Υφυπουργός και Καθηγητής κ. Ιωάννης Βαλινάκης, ο τ. Υφυπουργός κ. Μάρκος Μπόλαρης, ο Γ.Γ. Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας κ. Γιάννης Χρυσουλάκης, εκπρόσωποι του ομογενειακού Τύπου.

Την εκδήλωση άνοιξε καλωσορίζοντας το κοινό ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ιμβρίων κ. Γιώργος Παπαθεοδώρου, ο οποίος ήταν και ο συντονιστής της ημερίδας. Αναφέρθηκε στην πολιτική κατάσταση της Ίμβρου πριν το 1922, την αρχή των δεσμών της Ίμβρου με τον Γεώργιο Παπανδρέου, τη Μεραρχία Αρχιπέλαγους, την αναγνώριση των Ιμβρίων που πολέμησαν για την Ελλάδα και στο Πανιμβριακό Συνέδριο που θα γίνει στις 28 Σεπτεμβρίου του 2024.

Χαιρετισμό απευθύναν ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Ελευθέριος Χρυσόχου, ο οποίος μετέφερε την αγάπη και τις ευχές του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ο Γ.Γ. Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας κ. Γιάννης Χρυσουλάκης και ο Πρόεδρος του Συλλόγου Τενεδίων «Ο Τέννης» κ. Παναγιώτης Οκουμούσης.

Στο πρώτο μέρος της ημερίδας εισηγητές ήταν οι κ.κ.:

Αντιπρόεδρος του Συλλόγου Ιμβρίων Κωνσταντίνος Χριστοφορίδης, Χάρης Οκουμούσης, μέλος της Νεολαίας Ιμβρίων, Μάρκος Μπουτάρης, ερευνητής και τ. Πρό-

εδρος Συλλόγου Ιμβρίων, Νίκος Ζησόπουλος, μέλος της Νεολαίας Ιμβρίων, Θέα Σαββαΐδου, Γ.Γ. του Συλλόγου Τενεδίων «Ο Τέννης», Λήδα Μαρετσίκου, Αναπ. Γραμματέας του Συλλόγου Τενεδίων «Ο Τέννης», Έλενα Χατζηβασιλείου, Πρόεδρος της Νεολαίας Ιμβρίων.

Στο πρώτο μέρος πραγματοποιήθηκε και προβολή βίντεο με ηχογραφημένη παλαιά ομιλία του Μακαριστού Αρχιεπίσκοπου Βορείου και Νοτίου Αμερικής κυρού Ιακώβου. Στο πρώτο μέρος δεν έγινε η ομιλία του Πρέσβη ε.τ. κ. Αλέξης Αλεξανδρής, ο οποίος δεν παρέστη λόγω προβλήματος υγείας.

Ακολούθησε διάλειμμα ενός τετάρτου για καφέ.

Εισηγητές της ημερίδας στο δεύτερο μέρος ήταν οι κ.κ.:

Κωνσταντίνος Χριστοφορίδης, Αντιπρόεδρος του Συλλόγου Ιμβρίων, Νικόλαος Σηφουνάκης, τ. Υπουργός, Πάρης Ασάνης, τ. Πρόεδρος του Συλλόγου Ιμβρίων, Κατερίνα Κούτρα, απόφοιτος της Νομικής Σχολής Αθηνών, Ιωάννης Βαλινάκης, τ. Υφυπουργός και Καθηγητής, Κωνσταντίνος Μπακάλης, απόφοιτη της Σχολής της Ίμβρου, Πάυλος Σταματίδης, Πρόεδρος της Ιμβριακής Ένωσης Μακεδονίας-Θράκης, Μάρκος Μπόλαρης, τ. Υφυπουργός, Γεωργία Φυντάνη, Πρόεδρος Νεολαίας Ιμβριακής Ένωσης Μακεδονίας-Θράκης, Μάρθα Χαμπίπη, Εκπρόσωπος Συλλόγου Τενεδίων «Ο Τέννης».

Στο δεύτερο μέρος προβλήθηκε βίντεο με ομιλία του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, η οποία είχε δοθεί παλαιότερα στον Σύλλογο Ιμβρίων.

Κατά τη διάρκεια της ημερίδας όλοι οι εισηγητές παρουσίασαν με μεγάλη λεπτομέρεια τα θέματά τους και χειροκροτήθηκαν θερμά από το κοινό. Η παρουσίαση του θέματος όμως, από τη ζωή της ως μαθήτριά στην Ίμβρο από τη νεαρή Κωνσταντίνη Μπακάλη ήταν αυτή που συγκλόνισε το ακροατήριο, όταν η ίδια κατά τη διάρκεια της ομιλίας της δεν μπόρεσε να συγκρατήσει τα δάκρυά της.

Πρέπει να ομολογήσουμε ότι πραγματικά ήταν μια καλά οργανωμένη ημερίδα.

Στάθης Αρβανίτης

«ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ»:

3^{ΟΣ} ΚΥΚΛΟΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

Το Γενικό Προξενείο της Ελλάδας-Σισμανόγλειο Μέγαρο στην Κωνσταντινούπολη σε συνεργασία με τη Δρ. Κορνηλία Τσεβίκ-Μπαϊβεργιάν, το απόγευμα της 10 Απριλίου 2024 πραγματοποίησαν τη δεύτερη συνέντευξη της 3ης περιόδου, με τον Ιδρυτή και Διευθυντή της Εταιρίας Εφοδιασμού Πλοίων Atlas Ship Supply κ. Γεώργιο Σαρρή. Προστίθεται και αυτή στον κύκλο συνεντεύξεων που ξεκίνησαν από τον Μάιο του 2021 με τίτλο «Πρόσωπα και Άνθρωποι». Σε προηγούμενα τεύχη έχουμε περιγράψει αναλυτικά τον σκοπό αυτών των συνεντεύξεων, οι οποίες αναλύουν το χτες, το σήμερα και το αύριο της Ρωμαϊκής κοινότητας στη Βασιλεύουσα.

ΤΟΥ ΣΤΑΘΗ ΑΡΒΑΝΙΤΗ

Η παρουσίαση ξεκίνησε με τον νέο Γενικό Πρόξενο της Ελλάδας στην Κωνσταντινούπολη Πρέσβη κ. Κωνσταντίνο Κούτρα, ο οποίος καλωσόρισε τους φίλους του Σισμανόγλειο Μεγάρου και απεύθυνε σύντομο χαιρετισμό σε αυτούς που θα παρακολουθούσαν τη διαδικτυακή συνέντευξη. Επίσης ευχαρίστησε την κ. Τσεβίκ, που δέχτηκε και πραγματοποιεί τις συνεντεύξεις, γινόμενη αρωγός σε αυτό το επιχείρημα του Γενικού Προξενείου.

Η συντονίστρια Δρ. Κορνηλία Τσεβίκ πρόλογισε τη συνέντευξη, αναφερομένη στην προσπάθεια που έγινε για αυτές τις συνεντεύξεις, οι οποίες προέκυψαν μετά από την πολύχρονη ενασχόλησή της με την προφορική ιστορία και τις σχετικές δημοσιεύσεις στο πολυπολιτισμικό περιοδικό *Paros* και στην εφημερίδα *ο Πολίτης*.

Υπενθύμισε μάλιστα ότι η συνεργασία της με το Ελληνικό Προξενείο της Κωνσταντινούπολης έγινε με πρόταση της τ. Γενικής Προξένου κ. Τζωρτζίνας Σουλτανοπούλου, η οποία είχε δώσει το έναυσμα για να πραγματοποιηθούν οι παρουσιάσεις αυτές, των οποίων ο 3ος κύκλος συνεχίζεται με προτροπή του νέου Γενικού Πρόξενου της Ελλάδας Πρέσβη κ. Κωνσταντίνου Κούτρα.

Η πολύ ενδιαφέρουσα συνέντευξη πραγματοποιήθηκε στο Γενικό Προξενείο της Ελλάδας με τον Ιδρυτή και Διευθυντή της Εταιρίας Εφοδιασμού Πλοίων Atlas Ship Supply κ. Γεώργιο Σαρρή, ο οποίος γεννήθηκε στην περιοχή του Tarlabasi του Πέρα. Τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο του Νανέ και το Ζωγράφειο Λύκειο. Από 5 ετών ασχολήθηκε με την ψαλτική στον Ι. Ναό Αγίου Κωνσταντίνου της περιοχής του. Έψαλε και στην Παναγία Πέρα, στην Αγία Τριάδα του Πέρα και της Χαλκηδόνας, στο Πατριαρχείο και στον Άγιο Δημήτριο Ταταούλων, στον οποίο δραστηριοποιείται πάρα πολλά χρόνια ως Πρωτοψάλτης. Το 2008 τιμήθηκε με το οφίκιο του Άρχοντα Υμνωδού της Μ.τ.Χ.Ε. Το 1979 ίδρυσε την εταιρεία Εταιρία Εφοδιασμού

Πλοίων με δυο συνεταίρους, οι οποίοι μετανάστευσαν το 1987 στην Αθήνα και από τότε ανέλαβε μόνος την εταιρία και την έφερε μέχρι στις ημέρες μας. Για μια δεκαετία υπήρξε και Πρόεδρος στο TURSSA, τον Σύλλογο Τροφοδοτών Τουρκικής Ναυτιλίας. Ο κ. Σαρρής είναι έγγαμος και έχει δυο γιους.

Η περίπτωση τριάντα λεπτών συνέντευξη, μεταδόθηκε από το διαδίκτυο στη σελίδα του Facebook και στο κανάλι του Youtube του Γενικού Προξενείου της Ελλάδας. Τις ερωτήσεις υπέβαλε, όπως πάντα, η εκπαιδευτικός και συγγραφέας Δρ. Κορνηλία Τσεβίκ.

Η συνέντευξη βιντεοσκοπήθηκε στα ελληνικά και είχε τουρκικούς υπότιτλους.

Η Δρ. Τσεβίκ, παρουσίασε αρχικά το πλούσιο βιογραφικό του Άρχοντα Υμνωδού και επιχειρηματία κ. Γιώργου Σαρρή και στη συνέχεια ξεκίνησε τις ερωτήσεις, με πρώτη την ασχολία του με την ψαλτική παράδοση την οποία ξεκίνησε σε ηλικία 8 ετών ως κανονάρχος στον Ι. Ναό Παναγίας του Πέραν. Ακολούθησαν ερωτήσεις, για τη δραστηριοποίησή του στα κοινοτικά και βακουφικά, για το ξεκίνημα και τη δράση της εταιρίας ναυτιλιακής τροφοδοσίας, την οποία εξέλιξε πάρα πολύ και σήμερα διανύει το 45ο έτος από την ίδρυσή της, για το τι αναλαμβάνουν οι εταιρίες τροφοδοσίας πλοίων, για τους νεωτερισμούς που έχει φέρει στον χώρο, για τις transit αποθήκες, τα ανταλλακτικά πλοίων, αν σαν Ρωμιός επιχειρηματίας αντιμετώπισε δυσκολίες στον εργασιακό τομέα, πως αντιμετωπίστηκαν οι εταιρίες από τις κυβερνήσεις όλων αυτών των 40 χρόνων που δραστηριοποιείται σε αυτόν τον τομέα, αν προτείνει το επάγγελμα στους νέους και τι σκέπτεται για το δημογραφικό πρόβλημα των Ρωμιών. Στο τελευταίο ερώτημα ήταν ίσως ο μόνος που απάντησε με ευθύτητα και σοβαρότητα για το τι πρέπει να κάνουν οι κοινότητες στην Πόλη για βελτίωση του δημογραφικού.

Μπορείτε να παρακολουθήσετε τη συνέντευξη στην ιστοσελίδα: www.youtube.com/user/sismanogliomegaro/videos

εκδηλώσεις

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου των εν Αθήναις Μεγαλοσχιολιτών μετά τους φιλικούς δεσμούς που έχει αναπτύξει το τελευταίο διάστημα με την Ένωση Φίλων της ΑΕΚ, αποφάσισε να επισκεφθεί το νεόδμητο Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού της ΑΕΚ στη Νέα Φιλαδέλφεια. Το ραντεβού με το Μουσείο ανέλαβε να φέρει σε πέρας ο πάντα ευγενέστατος φίλος και Πρόεδρος της Ένωσης Φίλων της ΑΕΚ κ. Κυριάκος Χήνας, ο οποίος έφερε κοντά πριν από περίπου δύο χρόνια τους ως άνω συλλόγους με την ευ-

καιρία των εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν για να τιμηθεί ο Μεγαλοσχιολίτης, αείμνηστος Κωνσταντίνος Σπανούδης, ο οποίος πριν ακριβώς από έναν αιώνα ίδρυσε την ΑΕΚ και διετέλεσε ο πρώτος πρόεδρός της.

Έτσι μετά από συνεννόηση, ακολούθησαν οι ενέργειες του κ. Κυριάκου Χήνα, ο οποίος μπόρεσε να κλείσει το ραντεβού, μια και καθημερινά υπάρχει μεγάλη ζήτηση από εκατοντάδες ανθρώπους που σπεύδουν να επισκεφθούν το νέο Μουσείο και να δουν από

ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΕΚ

Επιτυχημένη ήταν η επίσκεψη που πραγματοποίησε ο Σύνδεσμος των εν Αθήναις Μεγαλοσχιολιτών την Τετάρτη, 24 Απριλίου 2024, στο νεόδμητο Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού της ΑΕΚ στο Γήπεδο ΟΡΑΡ ARENA στη Νέα Φιλαδέλφεια. ΤΟΥ ΣΤΑΘΗ ΑΡΒΑΝΙΤΗ

κοντά τα σπάνια εκθέματα από τους τόπους μνήμης.

Το ευχάριστο ήταν ότι την ξενάγηση των Μεγαλοσχιολιτών ανέλαβε ειδικά η Διευθύντρια του Μουσείου κ. Έφη Μαυροπούλου, που τους ξενάγησε στο ταξίδι τους με αντικείμενα, εικόνες και βίντεο της τότε περιόδου στις αλησμόνητες πατριδες του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας.

Την εξαιρετική και κατατοπιστική ξενάγηση της κ. Έφης Μαυροπούλου παρακολούθησαν περίπου 25 άτομα που αποτελούνταν από Μεγαλοσχιολίτες με τις συζύγους τους και κάποιους φίλους τους, καθώς και μέλη του Συλλόγου Φίλων της ΠΙΜΓΣ.

Στο Μουσείο αναδεικνύεται η μακραίωνη παρουσία του ελληνικού στοιχείου στην Κωνσταντινούπολη, τη Μικρά Ασία, τον Πόντο, την Καππαδοκία και την Ανατολική Θράκη.

Ουσιαστικά το μουσείο είναι χωρισμένο σε διάφορες ενότητες ξεκινώντας πρώτα από τη ζωή τους στη Μικρά Ασία και φτάνοντας στην εκστρατεία, την καταστροφή, τους διωγμούς, την ανταλλαγή πληθυσμών και τις

δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι πρόσφυγες όταν εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα. Επίσης αναφορές γίνονται σε άτομα της προσφυγιάς που μεγαλούργησαν, όπως ο Αριστοτέλης Ωνάσης, ο Στέλιος Καζαντζίδης, ο Νίκος Ξανθόπουλος και πολλοί άλλοι.

Μετά το τέλος της ξενάγησης το Δ.Σ. του Συνδέσμου Μεγαλοσχιολιτών ευχαρίστησε τη Διευθύντρια του Μουσείου κ. Έφη Μαυροπούλου για την άψογη ξενάγησή της, αλλά και τον Πρόεδρο της Ένωσης Φίλων της ΑΕΚ κ. Κυριάκο Χήνα για όλη του τη βοήθεια στην πραγματοποίηση της επίσκεψης αυτής.

Στη συνέχεια αρκετοί από τους παρευρεθέντες επισκέφθηκαν στον επάνω όροφο το Μουσείο της ΑΕΚ, το οποίο κατά τύχη άνοιγε τις πύλες του για το κοινό, ενώ κάποιοι άλλοι απόλαυσαν τον καφέ τους στο κυλικείο που υπάρχει έξω από το γήπεδο «Αγία Σοφία».

Ο Σύνδεσμος Μεγαλοσχιολιτών προτείνει ανεπιφύλακτα την επίσκεψη των ομογενειακών σωματείων στο Μουσείο του Προσφυγικού Ελληνισμού της ΑΕΚ. Θα μάθουν πολλά για την ιστορία μας.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΑΠΕΛΑΘΕΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ 60 ΕΤΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΠΕΛΑΣΕΙΣ

Την Τετάρτη, 17 Απριλίου 2024, το Σωματείο Ελλήνων Υπηκόων Απελαθέντων εκ Τουρκίας πραγματοποίησε στην αίθουσα εκδηλώσεων «Αλέξανδρος Μαζαράκης» του Πνευματικού Κέντρου Κωνσταντινουπολιτών, επετειακή εκδήλωση με θέμα «60 χρόνια από τις Απελάσεις των Ελλήνων Υπηκόων από την Κωνσταντινούπολη».

Δυστυχώς, τη συγκεκριμένη ημέρα, πραγματοποιήθηκε γενική απεργία, την οποία ναι μεν είχε εξαγγείλει από καιρό η ΓΣΕΕ, χωρίς όμως να γνωρίζει κανείς εάν θα συμμετείχαν και τα ΜΜΜ. Τα σωματεία τους ανακοίνωσαν τη συμμετοχή τους, καθώς και το σωματείο ταξί, την τελευταία ώρα. Έτσι, η εν λόγω απεργία είχε ως αποτέλεσμα την απουσία κόσμου, ο οποίος ενδιαφερόταν να παρακολουθήσει την εκδήλωση. Αυτός ήταν και ο λόγος που η εφημερίδα μας δεν μπόρεσε να παρευρεθεί, όπως κάνει για όλους -σχεδόν- τους ομογενειακούς συλλόγους.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με περιήγηση του κοινού στη φωτογραφική έκθεση της περιόδου των απελάσεων, η οποία είχε στηθεί στην πιλοτή του ισογείου, ενώ στη συνέχεια στον ίδιο χώρο πραγματοποιήθηκε και η προβολή ντοκιμαντέρ, παραγωγής του Σωματείου Ελλήνων Υπηκόων Απελαθέντων εκ Τουρκίας με θέμα τις απελάσεις από την Κωνσταντινούπολη, ακριβώς πριν από 60 χρόνια. Το πρώτο αυτό μέρος της εκδήλωσης συνοδευόταν από κομμάτια κλασικής μουσικής, τα οποία απέδωσε στο πιάνο ο τ. Πρόεδρος του Σωματείου Απελαθέντων και Ομοτ. Καθηγητής Ιατρικής κ. Ελευθέριος Φερεκίδης.

Στη συνέχεια οι παραβρεθέντες ανέβηκαν στην αίθουσα εκδηλώσεων του Α' ορόφου για να παρακολουθήσουν το δεύτερο προγραμματισμένο μέρος της επετειακής τελετής.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με καλωσόρισμα των παρευρισκόμενων από τη συντονίστρια και μέλος του Σωματείου Απελα-

θέντων Δρ. Ελίζα Φερεκίδου, η οποία προλόγισε την εκδήλωση.

Σύντομους χαιρετισμούς απεύθυναν ο Πρόεδρος του Σωματείου Ελλήνων Υπηκόων Απελαθέντων εκ Τουρκίας κ. Φώτης Γιαννακάκης και ο π. Δημήτριος, ως εκπρόσωπος του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου.

Ακολούθησαν τρεις συγκλονιστικές μαρτυρίες από την εποχή των απελάσεων του 1964, τις οποίες αφηγήθηκαν οι κ.κ. Στέλιος Χατζηβασιλείου, Ειρήνη Πρίντζη-Φράγκου και Μαίρη Κεφαλίδου. Και οι τρεις υποχρέωθηκαν τότε να ακολουθήσουν στην Ελλάδα τους Έλληνες υπηκόους γονείς τους, οι οποίοι απελάθηκαν από τις Τουρκικές Αρχές και έφυγαν από τη γενέτειρά τους με μια βαλίτσα στο χέρι.

Στη συνέχεια ο εκδότης και συγγραφέας κ. Γεώργιος Καραμπελιάς, ο οποίος ήταν ο κύριος ομιλητής της εκδήλωσης, παρουσίασε την ομιλία του με θέμα «Οι Απελάσεις: Μία ακόμα προσπάθεια εξόντωσης του Ελληνισμού από την Τουρκία».

Μετά τις ομιλίες, οι οποίες χειροκροτήθηκαν θερμά, σειρά είχαν τα παραδοσιακά τραγούδια της Πόλης που αποδόθηκαν από το μέλος του Σωματείου Απελαθέντων κ. Νίκο Παπαδόπουλο και το μουσικό σύνολο που τον συνόδευε με βιολί, ούτι και κανονάκι.

Σημειώνουμε ότι σχόλια από τη συντονίστρια καθώς και μουσικά κομμάτια ακούγονταν μετά από κάθε αφήγηση.

Τιμήθηκε, μετά θάνατον, ο τ. Πρόεδρος του Σωματείου Ελλήνων Υπηκόων Απελαθέντων εκ Τουρκίας, αείμνηστος Διονύσιος Αγγελόπουλος για όσα πρόσφερε από τη στιγμή της απελάσεώς του και έως τον θάνατό του στο Σωματείο. Την τιμητική διάκριση παρέλαβε από τον σημερινό Πρόεδρο του Σωματείου κ. Φώτη Γιαννακάκη η κ. Έμυ Ντακιούς, η οποία συνεργαζόταν με τον αείμνηστο στο θέμα των απελαθέντων.

Η εκδήλωση τελείωσε με δεξίωση και πιλούσιο μπουφέ.

Σ.Χ.

ΕΣΤΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ: Αμφιτρίτης 28, Π. Φάληρο, Τηλ.: 2109820901, 2109832243, Fax: 2109813456, http://www.estiakon.org, e-mail: estiakon@otenet.gr,

Τηλ. Γηροκομείου: 2291037816, 2291037819, 2291040826 Fax: 2291037817. Τα Γραφεία λειτουργούν καθημερινά Δευτέρα-Πέμπτη 8:30-12:30 -14:30-16:30 & Παρασκευή 9:00-15:00.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ

Περιλαμβάνονται οι προσφορές και τα γεύματα που έγιναν από 16/4/2024 έως 15/5/2024

Προσέφεραν οι παρακάτω φιλογενείς κυρίες και κύριοι:

Χρήστος και Αλίκη Μαδένογλου στη μνήμη των γονέων τους και λοιπών προσφιλών τους συγγενών **250 €**
Γεώργιος Καρακάσης στη μνήμη του αδελφού του Ιωσήφ Καρακάση **200 €**

50 €

Μάρα Μανέ στη μνήμη Ιωάννας (Τζίνης) Παπαγιαννοπούλου, οικογ. Παπουλίδη

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ

Στη μνήμη ΗΛΙΑ ΝΙΝΟΥ: Gilda Nico Ventoura **50 €**, οικογ. Κουγιουμτζού (εκ Κωνσταντινουπόλεως) **50 €**, Οβακιμιάν **50 €**, Εκτελωνιστικό Γραφείο Μαρίας Κωνσταντινίδου **50 €**, Κυβέλη Μιτέκου **50 €**, Χριστίνα Δονούπογλου **100 €**, Στέφανος Τσάμης **20 €**, Ανθούλα Ρόδη **20 €**, Γεώργιος Φιλιππίδης **50 €**, Άννα Τσαμπαρλίδου **50 €**, Βένος και Όλγα Ζαχαριάδη **50 €**, Γεωργία Κλεομενίδη **10 €**, Ηλίας Δοξάκης **150 €**, Βασιλική Δοπτόγλου **100 €**, Βασίλης και Νίτσα Τοπάλογλου **50 €**, Ιάκωβος Βασιλειάδης **50 €**, οικογ. Τηλεμάχου Πατούνα **150 €**, Αλεξάνδρα-Νικόλ Πάουλους **100 €**

Στη μνήμη ΤΕΡΨΙΘΕΑΣ-ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΓΙΑΚΟΥΒΙΔΗ: Γεώργιος Παπαδόπουλος **50 €**, Φωτεινή Μαστρογιώργη **20 €**, Ευθύμιος Παπαδόπουλος **100 €**, οικογ. Στέλιου Αντωνιάδη **100 €**, Τίνα Χρυσοπούλου **50 €**, οικογ. Πέτρου και Νεφέλης Δήμα **50 €**

ΠΑΡΑΘΕΣΕΙΣ ΓΕΥΜΑΤΩΝ

Παρέθεσαν γεύματα με την προσφορά ποσών:

400 € Οι κυρίες Λουίζα και Κωνσταντίνη Τσαλίκη στη μνήμη του προσφιλούς συζύγου και πατέρα της Δημοσθένη Τσαλίκη με τη συμπλήρωση έτους από τον θάνατό του, την Κυριακή, 21/4/2024.

400 € Η οικογ. Τσακίρη στη μνήμη του προσφιλούς τους Παναγιώτη Τσακίρη με τη συμπλήρωση έτους από τον θάνατό του, την Κυριακή, 28/4/2024.

450 € Ρούλα Ωραιοπούλου υπέρ υγείας της, την Κυριακή του Πάσχα, 5/5/2024.

500 € Ο κος Ντίνος Θεοδωρίδης (THEODORE) και η κα Όλγα Θεοδωρίδου-Ζαχαριάδου στη μνήμη της μητέρας τους Ζωής (Ζωζώς) Θεοδωρίδου, την Παρασκευή, 10/5/2024.

Σύνολο Εισπράξεων: € 3.770,00

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

Η κα Ιουλία Σαλταμάρα προσέφερε ποσότητα από καφέ και ζάχαρη στην μνήμη των προσφιλών νεκρών της.

Η κα Φανή Γρηγοριάδου προσέφερε ποσότητα από καφέ.

Η κα Χριστίνα Γκιούλογλου προσέφερε ποσότητα παγωτού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ευχαριστεί θερμά

Οι γέροντες ευγνωμονούν

Εκ του Γραφείου Διοίκησης

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (3.5.2024)

Οι θαμώνες του γηροκομείου μας είχαν την ευκαιρία να προσευχηθούν και να προσκυνήσουν τον Επιτάφιο που στήθηκε στην εκκλησιά, από τον συνεργάτη μας κ. Ανδρέα Φύτρο και στολίστηκε με τη φροντίδα του υπολοίπου προσωπικού της Δομής, ως ένδειξη αγάπης και σεβασμού προς τους φιλοξενούμενούς μας. Με την ευχή, να μας αξιώσει ο Θεός να βιώσουμε και να νιώσουμε όλοι, την Ανάστασή του.

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΓΕΥΜΑ ΣΤΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ

Το Σάββατο 11 Μαΐου 2024 οργανώθηκε Πασχαλινό γεύμα στην κεντρική αίθουσα του γηροκομείου, στο οποίο συμμετείχαν οι οικογένειες του Διοικητικού Συμβουλίου, του Τμήματος εθελοντριών, ο ιατρός μας κ. Γ. Χρυσοβερίδης, μερικοί επίσημοι προσκεκλημένοι (ο κ. Δημήτρης Αράπογλου, ο Αρχων Πρωτομαϊστωρ της ΜτΧΕ Σταμάτιος Κίσσας, ο κ. Μιχάλης Μαυρόπουλος), η Διευθύντρια, το προσωπικό και εξορισμού, οι φιλοξενούμενοι, οι οποίοι όλοι μαζί προ του γεύματος, έψαλλαν ως συνοδοί του κ. Κίσσα, το «Χριστός Ανέστη».

Στη συνέχεια απόλαυσαν ένα ιδιαίτερο γεύμα που οργάνωσαν οι Κυρίες του Δ.Σ. (η κα Λουκία Χρυσανθίδου φρόντισε το κυρίως πιάτο, ενώ οι κυρίες Χρύσα Ζετα και Αρετή Ιωαννίδου φρόντισαν το γλυκό και τα ορεκτικά). Μοιράστηκαν τα σοκολατένια αυγά προσφορά της Oscar ABEE (κ. Δημήτρης Αράπογλου), σε όλους τους παρευρισκόμενους. Ο νικητής του τσουγκρίσματος (φιλοξενούμενος κ. Βύρων), κέρδισε μια εικόνα, προσφορά της κας Λουκίας Χρυσανθίδου. Επιπλέον

η κα Λουκία Χρυσανθίδου, με την ευκαιρία της γιορτής της μητέρας, προσέφερε σε όλες τις φιλοξενούμενες από μια γλάστρα με λουλούδια. Είναι αυτονόητο και αναμενόμενο ότι υπήρξε ευφορία και πλούσιο χαμόγελο στα πρόσωπα των φιλοξενούμενων του Ιδρύματος, οι οποίοι έξεχασαν τον απογευματινό τους ύπνο.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι όλοι οι παρευρισκόμενοι ακολούθησαν τις οδηγίες του Υπουργείου Υγείας για την προστασία των φιλοξενούμενων.

Ευχόμαστε του χρόνου να επανέλθουμε στο προ πανδημίας καθεστώς και να γιορτάσουμε το Πάσχα, με κατάμεστη την αίθουσα από τους φίλους του Ιδρύματος.

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΔΩΡΑ ΣΤΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΜΑΣ

Όπως κάθε χρόνο προ του Πάσχα, έτσι και φέτος, το γηροκομείο μας, παρέλαβε πλούσια δώρα ως εξής:

- Από τη Μητρόπολη Μεσογαίας και Λαυρεωτικής, 3 αρνιά.
- Από την OSCAR ABEE (κ. Δημήτρη Αράπογλου), 81 τεμάχια μεγάλα Πασχαλινά αυγά από σοκολάτα γάλακτος.
- Από τον κ. Δημήτριο Κόνα, 210 τεμάχια βαμμένα αυγά.
- Από την Κοινωνική Στήριξη (κα Αναστασία Τσιακάλου), 30 τεμάχια Τσουρέκια των 500γρ. έκαστο.
- Από την Γ' τάξη του Δημοτικού σχολείου Παλαιάς Φώκαιας, με τη φροντίδα της εκπαιδευτικού κας Κοιφολαίμη Ελένης, παραλάβαμε 30 λαμπάδες, διαμορφωμένες από τους μαθητές της τάξης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της «Εστίας Κωνσταντινουπόλεως» ευχαριστεί από καρδιάς για τις προαναφερόμενες Πασχαλινές προσφορές προς το γηροκομείο. Σημειώνει, ότι το συνεχές ενδιαφέρον και η αγάπη των συνανθρώπων μας προς αυτούς, αναπτερώνουν τη διάθεση και το ηθικό των φιλοξενούμενων της Δομής και προσδίδουν αίσθημα αισιοδοξίας.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ για ΔΩΡΕΕΣ: Alpha Bank IBAN: GR 5501401920192002002003370

Παρακαλούνται οι δωρητές να δηλώνουν στην τράπεζα τα ακριβή στοιχεία τους και να ενημερώνουν τα γραφεία μας στο 210 9820901 (Δευτέρα-Παρασκευή 8.30-12.30)

ΚΥΚΛΟΣ ΟΜΙΛΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Με επιτυχία και αρκετούς ενδιαφερομένους για την Τουρκική λογοτεχνία συνεχίστηκε και η 4η παρουσίαση της σειράς ομιλιών «Η γυναίκα στην Τουρκική λογοτεχνία», που πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της Τετάρτης, 10 Απριλίου 2024, στην φιλόξενη αίθουσα του βιβλιοπωλείου «ο Πολίτης» με τη συνεργασία του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών του ΕΚΠΑ.

ΤΟΥ ΣΤΑΘΗ ΑΡΒΑΝΙΤΗ

Ανοιξιάτικη, ζεστή και ευχάριστη ήταν η προτελευταία, τέταρτη μηνιαία παρουσίαση που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο στον κύκλο ομιλιών «Η γυναίκα στην Τουρκική λογοτεχνία», στον γνωστό φιλόξενο χώρο του βιβλιοπωλείου «ο Πολίτης», με συντονίστρια και ομιλήτρια την τ. Επίκ. καθηγήτρια κ. Μάρω Μαυροπούλου, η οποία παρουσίασε στην ομιλία της το έργο *Mübarek kadınlar*, της Τουρκάλας συγγραφέως και σεναριογράφου Gaye Boralioğlu, καθώς και την ομιλήτρια υποψήφια Διδάκτορα κ. Χριστίνα Σανλίογλου, η οποία στην ομιλία της παρουσίασε τμήμα της διδακτορικής της διατριβής από την τετραλογία *Bir ada hikâyesi* του διάσημου Τούρκου αριστερού λογοτέχνη και συγγραφέα Yasar Kemal.

Τις ενδιαφέρουσες ομιλίες παρακολούθησαν η Πρόεδρος του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών του ΕΚΠΑ Καθηγήτρια κ. Ελένη Σελλά, αρκετοί καθηγητές του ΕΚΠΑ, μεταφραστές, φοιτητές του τμήματος και λάτρεις της Τουρκικής λογοτεχνίας.

Πρώτη μίλησε η τ. Επίκ. Καθηγήτρια κ. Μάρω Μαυροπούλου, η οποία καλωσόρισε και ευχαρίστησε τους παρευρισκόμενους και την ομιλήτρια κ. Χριστίνα Σανλίογλου, της οποίας στη συνέχεια παρουσίασε το βιογραφικό.

Η κ. Χριστίνα Σανλίογλου ευχαρίστησε την Πρόεδρο του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών του ΕΚΠΑ Καθηγήτρια κ. Ελένη Σελλά, τους καθηγητές και τους παρευρισκόμενους στον χώρο.

Στη συνέχεια μίλησε για τη διδακτορική της διατριβή που είχε ως θέμα την ενσυναίσθηση της Μικρασιατικής Καταστροφής στο έργο του συγγραφέα Yasar Kemal, στο οποίο προσπάθησε να εντοπίσει και να αναλύσει στοιχεία με κεντρικό άξονα τη Μικρασιατική Καταστροφή και την Ανταλλαγή Πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας στο έργο υπό μορφή τετραλογίας το *Bir ada hikâyesi* (Η ιστορία ενός νησιού).

Συνέχισε με το βιογραφικό του Yasar Kemal, ο οποίος γεννήθηκε στον κάμπο της Çukurova και έζησε από το 1923 έως το 2015. Παρουσίασε το γενικό νόημα του κάθε ενός

από τα τέσσερα βιβλία της τετραλογίας και παρουσίασε την κεντρική ηρωίδα του έργου, τη Ρωμηά Λένα Παπάζογλου και τις περιπέτειές της την περίοδο της Ανταλλαγής των Πληθυσμών.

Μετά το τέλος της πρώτης παρουσίασης τον λόγο έλαβε η κ. Μάρω Μαυροπούλου, η οποία παρουσίασε το βιογραφικό της συγγραφέως Gaye Boralioğlu αλλά και όλα της τα βιβλία που κυκλοφόρησαν μέχρι σήμερα.

Ασχολήθηκε το έργο της *Mübarek kadınlar* (Ευλογημένες γυναίκες), στο οποίο η συγγραφέας ασχολείται με τη μοναξιά και τη μονότονη ζωή των γυναικών, που καταπιέζονται από το οικογενειακό και εργασιακό περιβάλλον. Από τα πολλά διηγήματα του συγκεκριμένου βιβλίου παρουσίασε και ανέλυσε τρία, τα Muamma (Αίνιγμα), Alinin gözleri (Τα μάτια του Αλή) και Mi Hatice (Η νότα Μι της Χαπιτζέ).

Πριν το τέλος της παρουσίασης η κ. Μάρω Μαυροπούλου επεφύλλασε μια ευχάριστη έκπληξη, ανακοινώνοντας την προβολή μιας μικρού μήκους ταινίας με καταξιωμένους Τούρκους ηθοποιούς, το σενάριο της οποίας βασίστηκε στο διήγημα της Gaye Boralioğlu Mi Hatice, στο οποίο είχε αναφερθεί.

Το κοινό μετά το τέλος της εξαιρετικά καλής και αναλυτικής παρουσίασης των δύο θεμάτων, χειροκρότησαν και συνεχάρησαν τις δύο ομιλήτριες, ενώ κάποιοι έθεσαν και ερωτήσεις τις οποίες και απάντησαν.

ΤΟ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΤΗΣ ΠΜΓΣ ΤΑΞΙΔΕΨΕ ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΜΝΟ

Μεγάλη ήταν η χαρά του Διοικ. Συμβουλίου του εν Αθήναις Συνδέσμου Μεγαλοσχολιτών όταν πριν από λίγο καιρό, ο παλιός γνώριμος του Συνδέσμου καθηγητής στο Γυμνάσιο Καλύμνου κ. Τάμης Βλήτας, ο οποίος κατάγεται από τη Σπάρτη, ζήτησε να του στείλουμε το ντοκιμαντέρ της ΠΜΓΣ για να το προβάλει στους μαθητές του, προκειμένου να γνωρίσουν την ιστορική σχολή που λειτουργεί συνεχώς από το 1454. Έτσι την Τετάρτη, 24/4/ 2024, προβλήθηκε το ντοκιμαντέρ στην αίθουσα εκδηλώσεων του Γυμνασίου Καλύμνου και το παρακολούθησαν 73 μαθητές της Β' τάξης.

Ο κ. Τάμης Βλήτας, ο οποίος μας έστειλε φωτογραφίες από την προβολή, μας πληροφόρησε ότι ήταν μεγάλη έκπληξη και για τον Κωνσταντινουπολίτη καθηγητή κ. Μάκη Παλιάρη, με τον οποίο συνυπηρετεί και παρακολούθησε με ιδιαίτερη συγκίνηση το ντοκιμαντέρ από τη γενέτειρά του. Μας ενημέρωσε ακόμη ότι η προβολή αυτή στο Γυμνάσιο Καλύμνου πραγματοποιήθηκε επειδή στη Β' τάξη του Γυμνασίου διδάσκεται η περίοδος του Βυζαντίου στην Ιστορία.

Μας είπε ακόμη ότι οι μαθητές έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για όσα έμαθαν από το ντοκιμαντέρ, μιας και δεν είχαν γνώσεις για την Κωνσταντινούπολη και τον εκεί Ελληνισμό.

Το ντοκιμαντέρ, το οποίο προβλήθηκε για 10η περίπου φορά στον ελλαδικό χώρο, έχει δημιουργήσει μεγάλη αισιοδοξία στο Δ.Σ. του Συνδέσμου Μεγαλοσχολιτών. Μάλιστα, το Δ.Σ. σκοπεύει να προωθήσει την ταινία από άκρο σε άκρο της Ελλάδας, ώστε να γίνει πανελλαδικά γνωστή η ΠΜΓΣ, που φέτος διανύει τον 570ό χρόνο από την ίδρυσή της.

Στάθης Αρβανίτης

Πάρα πολλοί ήταν οι Τούρκοι και οι Ρωμιοί νησιώτες από τα Πριγκηπόννησα, αλλά και οι Κωνσταντινουπολίτες, που συγκεντρώθηκαν στις 21/4/2024 στη μεγάλη αίθουσα του ιστορικού ξενοδοχείου της Πριγκήπου «Anadolu Kulübü» για να παρευρεθούν στην πρώτη παρουσίαση του νέου βιβλίου της Μαίρης Τσεβίκ Σμεωνίδου, γραμμένου στα τουρκικά, *Adanın İnsanları*.

Την παρουσίαση, εκτός από τους κάτοικους των νησιών, τίμησαν με την παρουσία

τους ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Γέρων Πριγκηποννήσων κ. Δημήτριος Κομματάς, ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Μελίτων, η κ. Ayköl Eksiyar ως εκπρόσωπος του νέου Δημάρχου Πριγκηποννήσων κ. Ali Ercan Akrolat, ο δημοσιογράφος κ. Adil Bali.

Την παρουσίαση του βιβλίου ανέλαβαν ο ερευνητής και συγγραφέας κ. Orhan Türker, η Πρόεδρος της Κοινότητας Πριγκήπου κ. Αγνή Νικολαΐδου, ο ιδιοκτήτης εστιατορίου και συγγραφέας κ. Ahmet Tanrıverdi, η ξενα-

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΩΝ ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ

γός κ. Κατερίνα Πρόκου, ο δημοσιογράφος κ. Adil Bali και η συγγραφέας του βιβλίου κ. Μαίρη Τσεβίκ Σμεωνίδου, ενώ συντονιστής ήταν ο Αρχιτέκτονας και Πρόεδρος της Καλλιτεχνικής Πρωτοβουλίας Πριγκηποννήσων κ. Mahmut Nünit Doksatlı.

Όλοι οι ομιλητές μίλησαν για βιβλίο που αναφέρεται σε γνωστούς Ρωμιούς, Τούρκους, Εβραίους και Αρμένιους κάτοικους που είτε ζουν σήμερα είτε ζούσαν παλαιότερα στα Πριγκηπόννησα. Επιπλέον αναφέρθηκαν στην προσωπική ζωή, τις αναμνήσεις και τα βιώματά τους στα νησιά κατά τη διάρκεια της παιδικής και νεανικής τους ηλικίας.

Η συγγραφέας κ. Σμεωνίδου ήταν αυτή που, στο τέλος, αναφέρθηκε στο περιεχόμενο του βιβλίου και τις φωτογραφίες που περιέχει από άτομα ανεξαρτήτου επαγγέλματος με τα οποία συνομίλησε προκειμένου να συγγράψει το βιβλίο. Μεταξύ άλλων μίλησε με τη δασκάλα Βασιλική Ξύδα, τον διάσημο μουσικό παραγωγό και μουσικοσυν-

θέτη Nino Varon, τον ξακουστό τραγουδιστή Φαΐδωνα Καλιοντζή, τον διάσημο κομμωτή Νίκο Κατακουζηνό, τον Πρόσβη Yalim Erarp και αρκετούς άλλους.

Στην εκδήλωση δημιουργήθηκε μια φιλική, ζεστή, νοσταλγική ατμόσφαιρα μέσα από πικρές, ευχάριστες και αληθινές αναμνήσεις από τα Πριγκηπόννησα. Ειδικά ο διάσημος Ρωμιός κομμωτής κ. Κατακουζηνός δεν μπόρεσε, στη διάρκεια της παρουσίασης, να συγκρατήσει τα δάκρυά του.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε δημόσια τη συγγραφέα κ. Μαίρη Τσεβίκ Σμεωνίδου, η οποία έστειλε υπογεγραμμένο βιβλίο με αφιέρωση στον συνεργάτη της εφημερίδας μας ο Πολίτης, στον Πριγκηπιανό Στάθη Αρβανίτη στον οποίο αναφέρεται στις σελίδες του βιβλίου της.

Επίσης ευχαριστούμε ιδιαίτερα τον κ. Σέργιο Εκσιγιάν, ο οποίος μας έστειλε φωτογραφίες από την εκδήλωση.

Βαρβάρα Κόντη

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Ο Νέος Κύκλος Κωνσταντινουπολιτών εκμεταλλευόμενος τον πρόωρο ανοιξιάτικο φετινό καιρό και τη μεγάλη εμπειρία της Αρχαιολόγου κ. Αμαλίας Τσιτούρη, κόρης του συμπολίτη μας Γιάννη Τσιτούρη, πραγματοποίησε την Κυριακή, 21/4/2024, ημερήσια εκδρομή στην Αρχαία Κόρινθο προκειμένου τα μέλη και οι φίλοι του συλλόγου να έρθουν σε επαφή με την αρχαιότητα, αλλά και το καταπράσινο φυσικό περιβάλλον της περιοχής, μιας και είναι ένας πολύ κοντινός προορισμός από την Αθήνα.

ΤΟΥ ΣΤΑΘΗ ΑΡΒΑΝΙΤΗ

— εκινήσαμε, όπως πάντα, χαρούμενοι από την Αθήνα με ένα γεμάτο πούλμαν με πρώτο προορισμό το Αρχαιολογικό Μουσείο, που βρίσκεται μέσα στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Κορίνθου και φυσικά με μια ενδιαμέση στάση στον Ισθμό.

Από τη στιγμή που μπήκαμε στον Νομό Κορινθίας, η πολύ έμπειρη αρχαιολόγος κ. Αμαλία Τσιτούρη ξεκίνησε την εμπεριστατωμένη ξενάγηση, αναφερομένη στη μυθολογία και την ιστορία της αρχαίας πολύ ισχυρής πόλης-κράτους της Κορίνθου, που η προνομιακή της γεωγραφική θέση την έκανε να ελέγχει το πέρασμα από τη Στερεά Ελλάδα στην Πελοπόννησο, αλλά και τον θαλάσσιο δρόμο μεταξύ Δύσης και Ανατολής με τον πλακόστρωτο Δίολκο που συνέδεε τον Κορινθιακό με τον Σαρωνικό, λόγω του ότι πάνω σε αυτόν σύρονταν κατά την αρχαιότητα τα φορτωμένα καράβια προκειμένου να αποφύ-

γουν τον μακρύ γύρο της Πελοποννήσου, με τις τρικυμίες και τους πειρατές.

Μετά την πρώτη ολιγόλεπτη στάση στον Ισθμό της Κορίνθου κατευθυνθήκαμε στον αρχαιολογικό χώρο και το Μουσείο της Αρχαίας Κορίνθου, όπου στη διαδρομή η κ. Τσιτούρη μας έκανε μια προκαταρκτική παρουσίαση του Μουσείου, στο οποίο υπηρέτησε παλαιότερα. Μας μίλησε δηλαδή για αυτό το μικρό μουσείο, που ιδρύθηκε από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών το 1932, ότι περιλαμβάνει ευρήματα από την προϊστορική εποχή, τη ρωμαϊκή και τη βυζαντινή περίοδο, βοηθώντας μας να κατανοήσουμε πώς η Αρχαία Κόρινθος ήταν μια σημαντική πόλη-κράτος, ήδη από τον 8ο αιώνα π.Χ. Μας μίλησε για τις αποικίες, που είχαν ιδρύσει οι Κορίνθιοι στην Κέρκυρα, τη Λευκάδα, τις Συρακούσες και τα δύο σπουδαία αγάλματα των Δίδυμων Κούρων από την αρχαία Τενέα, που

βρέθηκαν σε χέρια αρχαιοκαπήλων στην Κλένια το 2010.

Η λεπτομερής ξενάγησή μας στο Μουσείο διήρκεσε δύο ώρες, σε όλους του χώρους που είναι χωρισμένοι σε ενότητες. Πρωτόγνωρη ήταν η επίσκεψη στον χώρο που είχε σχέση με ευρήματα στο Ασκληπιείο, όπου είδαμε διάφορα εκθέματα σε σχήμα ανθρωπίνων οργάνων, δώρα μετά τη θεραπεία τους προς τον Ασκληπιό.

Ακολούθησε η ξενάγηση στον εξωτερικό αρχαιολογικό χώρο, συγκεκριμένα στον δωρικό ναό του Απόλλωνα και το Βήμα από όπου ο Απόστολος Παύλος απευθύνθηκε στους Κορίνθιους.

Μετά την ξενάγηση, όλοι κουρασμένοι, κατευθυνθήκαμε σε παραλιακή ψαροταβέρνα στο Λέχαιο, όπου απολαύσαμε το μεσημεριανό μας φαγητό.

Στη συνέχεια, μετά από μια μικρή δια-

δρομή, φτάσαμε στις Κεχριές που στην αρχαιότητα ήταν λιμάνι που εξυπηρετούσε τα πλοία που έρχονταν από τον Σαρωνικό. Είδαμε τα ευρήματα του λιμανιού και ενός Πρωτοχριστιανικού Ναού, μέσα και έξω από τα νερά της θάλασσας. Δεύτερο λιμάνι της Κορίνθου υπήρχε στο Λέχαιο, όπου και εκεί υπάρχουν ευρήματα, αλλά και ένας τεράστιος Πρωτοχριστιανικός Ναός μέσα και έξω από τα νερά της θάλασσας.

Πριν ξεκινήσει η επιστροφή μας για την Αθήνα απολαύσαμε τον καφέ μας σε παραλιακό ειδυλλιακό κεντράκι στα Λουτρά της Ωραίας Ελένης.

Όλοι ευχαριστημένοι πήραμε αργά το απόγευμα τον δρόμο του γυρισμού ευχαριστώντας την κ. Λένα Αναπνιώτη για την ωραία οργάνωση της εκδρομής, αλλά και την κ. Αμαλία Τσιτούρη για την άψογη ξενάγησή της.

Ο ΑΠΟΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΖΑΡΙΦΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΔΗΜΟΥ

Οι προσωπικότητες που αναδύθηκαν μέσα από τη ρωμαϊκή κοινότητα και ο ρόλος που έπαιξαν, τόσο στην πορεία της Ρωμιοσύνης της Πόλης όσο και σ' αυτήν του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, πάντα εντυπωσιάζουν και αποτελούν θέματα ερευνητικού ενδιαφέροντος. Η γνωριμία με αυτές τις προσωπικότητες είναι και θέμα πολλών εκδηλώσεων που πραγματοποιούν κοινοτικοί φορείς των ρωμαϊκών βακουφίων.

Στο πλαίσιο αυτό εντάχθηκε και η ομιλία του κ. Γιώργου Μπονάνου, απόγονου της οικογένειας Ζαρίφη, στην καινούρια αίθουσα της Κοινότητας Παναγίας Παραμυθίας, στο Φανάρι. Ο πάντα δραστήριος Πρόεδρος κ. Λάκης Βίγκας με τα μέλη της Εφορευτικής Προσέλασαν το κοινό της Πόλης να παρακολουθήσει την ομιλία του κ. Μπονάνου με θέμα τα έργα και τις ημέρες του τραπεζίτη και μεγάλου ευεργέτη

Γιώργου Ζαρίφη. Η απόλυτα επιχειρηματική μορφή του μεγαλοτραπεζίτη, που κυριάρχησε στον χρηματοπιστωτικό κόσμο του Γαλατά και έσωσε την Οθωμανική Αυτοκρατορία από την πτώχευση, είχε τόσο μεγάλο ανθρωπιστικό, εθνικό, φιλοεκπαιδευτικό έργο που κατατάχθηκε ανάμεσα στις μέγιστες προσωπικότητες όχι μόνο της Ρωμιοσύνης, αλλά κι ολόκληρης της Αυτοκρατορίας.

Ο κ. Μπονάνος απευθυνόμενος σε ένα πολυσυλλεκτικό κοινό παρουσίασε άγνωστες πτυχές της ζωής τόσο του Γιώργου Ζαρίφη όσο και της ευρύτερης οικογένειας. Μίλησε για την Αλώνη, το μικρό νησάκι της Θάλασσας του Μαρμαρά, τόπο καταγωγής της οικογένειας, για τη μετάβαση από την οινοπαραγωγή στον χώρο των επιχειρήσεων και τραπεζών. Για τις διαδοχικές μετακινήσεις από την Πόλη στην Οδησό, στο Ναύπλιο και την επιστροφή στη γενέθλια γη. Για το όνειρο προόδου και ανάπτυξης, οικονομικής, κοινωνικής και πνευματικής, της Ρωμαϊκής Κοινότητας. Για τη χρηματοδότηση σχολείων, κοινωφελών ιδρυμάτων και εκκλησιών. Για το όνειρό του να αποκτήσουν οι Ρωμιοί δύναμη και δυνατότητες τέτοιες που θα τους οδηγήσουν στις πιο υψηλές θέσεις της κοινωνίας και της διοίκησης, ώστε να βοηθήσουν στη δημιουργία ενός συνασπισμού ανάμεσα στο νεοϊδρυθέν ελληνικό και στο κράτος της παρηκμασμένης Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Η χρηματοδότηση προς τη Μεγάλη του Γένους Σχολή, τα Νοσοκομεία Βαλουκλή, το Κεντρικό

Παρθεναγωγείο, τη Θεολογική Σχολή Χάλκης, το Ορφανοτροφείο Πριγκήπου, τον Ελληνικό Φιλολογικό Σύλλογο, τη Φίλεργο Εταιρεία Κωνσταντινουπόλεως, τα Ζαρίφεια Διδασκαλεία, η στήριξη στους Γεώργιο Βιζυηνό και Λάζαρο Σώχο αποτελούν μέρος της πολυσχιδούς προσφοράς του Γιώργου Ζαρίφη και των επιγόνων του.

Ο κ. Μπονάνος δήλωσε πως αναμένει την επανέκδοση στα ελληνικά των απομνημονευμάτων του επιφανούς μέλους της οικογένειάς του, πως εργάζεται για την αγγλική μετάφραση, ενώ δήλωσε ενθουσιασμένος με τη δεύτερη έκδοσή τους στην τουρκική γλώσσα συγχαίροντας τον εκδότη κ. Kenan Kocatürk, πρόεδρος του Συλλόγου Εκδοτών Τουρκίας, που παραβρέθηκε στην εκδήλωση.

Την παρουσίαση του ομιλητή έκανε η κ. Υβόννη Βίγκα ενώ παρόντες ήταν ο Πέτρος Κωνσταντίνος Ζαρίφης με τη σύζυγό του, ο οποίος συμπλήρωσε με τα δικά του βιώματα τη διήγηση του κύριου ομιλητή.

Οι συζητήσεις συνεχίστηκαν με αμείωτο ενδιαφέρον στο δείπνο που παρέθεσε η Επιτροπή στους εκλεκτούς προσκεκλημένους.

edoTourkia, 12/5/2024

ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΕΚΛΟΓΕΣ 9 Ιουνίου 2024

Για το Ευρωκοινοβούλιο
Ψηφίζουμε

ΜΟΥΖΑΚΑ-ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΛΥΔΙΑ
Χειρουργός-Γυναικολόγος-Μαστολόγος

Για να μπορεί η Ελλάδα μας να συμμετέχει στη διαμόρφωση θεμάτων Υγείας, Πρόληψης και Θεραπείας μαζί με τους άλλους Εταίρους της ΕΕ

ιστορία

Όταν κανείς χαρτογραφήσει την ελληνική διασπορά στην πόλη της Τεργέστης, σημειώνει την ύπαρξη μιας σημαντικής παροικίας, που γνώρισε ιδιαίτερη ακμή κατά τον 18ο και τον 19ο αιώνα από Έλληνες εμπόρους και ναυτικούς, που ακολούθησαν αρχικά τα παραδοσιακά ναυτικά δρομολόγια και στη συνέχεια, επέλεξαν να την καταστήσουν δεύτερη πατρίδα τους.

Πανάρχαιες Ελληνικές Κοινότητες - Τεργέστη

ΤΗΣ ΑΓΛΑΪΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ-ΚΛΟΥΚΙΝΑ
Φιλολόγος - Συγγραφέας

Η Τεργέστη, μία πόλη-λιμάνι, δημιούργημα αψβουργικών πολιτικών από τον 18ο αιώνα. Μία πόλη στην οποία βρήκαν οικονομικό, δημιουργικό καταφύγιο πληθυσμοί που άδραξαν τις ευκαιρίες που δόθηκαν –το ευοίωνο κλίμα και κυρίως η παραχώρηση προνομίων το 1751 από τη Μαρία Θηρεσία– στα ορθόδοξα μέλη των ξένων ορθόδοξων κοινοτήτων, όπως ήταν οι Έλληνες, Σέρβοι και Αρμένιοι. Ήδη από το 1750 είχαν εγκατασταθεί στην πόλη κάποιοι Έλληνες με προέλευση κυρίως τα Ιόνια Νησιά, την Πελοπόννησο, την Ήπειρο και το Μεσολόγγι. Επίσης τα νησιά του Αιγαίου, την Κρήτη, τη Χίο, την Κωνσταντινούπολη και τη Σμύρνη. Έτσι ο αριθμός των Ελλήνων και των ομόδοξων Ιλλυριών (Σέρβων από τη Βοσνία, την Ερζεγοβίνη, τη Δαλματία και τη Σερβία) άρχισε σταδιακά να αυξάνει. Ο ελληνικός πληθυσμός έφτασε στο απόγειό του το 1822-1823 και από 1.100-1.500 κατοίκους εκτινάχθηκε στα 3.200 άτομα, κυρίως από πρόσφυγες της επαναστατημένης Χίου, από την Κύπρο και άλλα επαναστατημένα μέρη. Μετά την ενσωμάτωση όμως της Τεργέστης στο ιταλικό βασίλειο –αποτέλεσμα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου– η πόλη-λιμάνι έχασε την ξέχωρη θέση που κατείχε. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, ωστόσο, ανατάραξε ακόμη περισσότερο τις διαφορές πληθυσμιακές ομάδες της πόλης, και όσο η πόλη βρισκόταν υπό τον έλεγχο της φασιστικής Ιταλίας, ο ελληνικός πληθυσμός πλήρωσε το τίμημα του Ελληνοϊταλικού Πολέμου με δημεύσεις των περιουσιών του.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Οι συνθήκες για την κοινοτική οργάνωση των πρώτων Ελλήνων της Τεργέστης ωρίμασαν στα μέσα του 18ου αιώνα. Τόσο οι Έλληνες όσο και οι Ιλλυριοί (Σέρβοι) πέτυχαν την παραχώρηση του οριστικού διατάγματος προνομίων το 1751 που περιλάμβανε α) την ελεύθερη άσκηση των λατρευτικών τους καθηκόντων, β) την ίδρυση ναού της κοινότητας –μία πρωτοπόρα παραχώρηση για τα επικρατούντα, που παρά τις αντιδράσεις του πάπα, η αυτοκράτειρα Μαρία Θηρεσία παρέμεινε σταθερή στην απόφασή της– και γ) τους μεικτούς γάμους με ορισμένους περιορισμούς.

Ο πρώτος διευπτότατος ναός ήταν αφιερωμένος στον Ευαγγελισμό και στον άγιο

Σπυρίδωνα. Μετά την ανέγερση όμως του ναού προέκυψαν εντονότερες διαφωνίες μεταξύ Ελλήνων και Ιλλυριών και αντιπαραθέσεις για τη γλώσσα της λατρείας αλλά και προσπάθειες οικειοποίησης του ναού εκατέρωθεν, αιτίες που κλόνισαν ανεπανόρθωτα την ενότητα της πρώτης «ελληνοϊλλυρικής αδελφότητας». Η λύση τελικά δόθηκε από τον αυτοκράτορα Ιωσήφ Β' (1780-1790), ο οποίος με διάταγμα του 1782 επέτρεψε στους Έλληνες να οικοδομήσουν νέο δικό τους ναό. Οι Έλληνες, παρά τη στενότητα των οικονομικών, προχώρησαν άμεσα στην ανέγερση του νέου ναού αφιερωμένου στην Αγία Τριάδα και στον άγιο Νικόλαο, αντιμετωπίζοντας τις τρέχουσες ανάγκες έξι από τους ευκατάστατους, οι οποίοι εκτός από την επίβλεψη των εργασιών, συνέταξαν καταστατικό με τις πρώτες διατάξεις οργάνωσης του κοινοτικού βίου με τον τίτλο «Διαταγαι και Συμφωνητικά οροθεσία της ημών Εκκλησίας εν Τριέστι επ' ονόματι της Αγίας Τριάδος και του Αγίου Νικολάου». Το συγκεκριμένο καταστατικό ήταν ένα από τα λεπτομερέστερα και πληρέστερα κείμενα διοικητικής οργάνωσης. Παράλληλα η κοινότητα καθίστατο υπεύθυνη για τη σωστή διοίκηση και την οικονομική διαχείριση της εκκλησίας, την ίδρυση σχολείου και τη φροντίδα των αδυνάτων και απόρων.

ΣΧΟΛΕΙΟ

Πράγματι, αμέσως μετά την οικοδόμηση του ναού, η εκπαίδευση των Ελληνοπαίδων αποτέλεσε το κύριο μέλημα της κοινότητας. Το 1801 αποφασίστηκε η ίδρυση σχολείου, το οποίο στεγάστηκε στο κοινοτικό κτήριο δίπλα ακριβώς από τον ναό. Το πρόγραμμα των μαθημάτων αποτελούσε: κατήχηση, ελληνική, ιταλική και γερμανική γλώσσα, αριθμητική, γεωγραφία, ιστορία, καλλιγραφία και φυσική. Μέχρι το 1936 λειτούργησε και ως γυμνάσιο. Από δε το τέλος της δεκαετίας του 1820 ξεκίνησε να λειτουργεί και σχολείο θηλέων.

Στο σχολείο δίδαξαν σημαντικές προσωπικότητες που αργότερα έγιναν καθηγητές του Πανεπιστημίου Αθηνών, όπως ο Ηπειρώτης Κωνσταντίνος Ασωπίος και ο Κρητικός Μισαήλ Αποστολίδης, καθώς και οι Χριστόφορος Φιλητάς και Ιγνάτιος Σκαλιώρας αρχιμανδρίτης. Με την ίδρυση του σχολείου

όμως ο πρώτος δάσκαλός του Ευθύμιος Φιλανδρος φρόντισε για τη σύσταση βιβλιοθήκης που εμπλουτίστηκε από αγορές και δωρεές και έγινε μία από τις πλουσιότερες βιβλιοθήκες των κοινοτήτων της ελληνικής διασποράς, που περιλαμβάνει 10.000 περίπου τόμους με αρχέτυπα, σπανιότατες μοναδικές εκδόσεις και χειρόγραφα.

ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

Από το 1782 οι Έλληνες, πάλι με συλλογικές δαπάνες, διαμόρφωσαν το πρώτο κοινοτικό νεκροταφείο και έκτισαν το παρεκκλήσιο των Αγίων Θεοδώρων. Το 1829, λόγω επέκτασης της πόλης, το νεκροταφείο μεταφέρθηκε εκτός των ορίων της πόλης, όπου και έκτισαν τον ναΐσκο των Αγίων Αποστόλων. Στον χώρο αυτό αναπαύονται φτωχοί και πλούσιοι της ομογένειας και αριστερότερα της εισόδου, κατά μήκος του περιβόλου «ξεχωριστών ταφών», βρίσκονται αληθινά έργα τέχνης, ταφικά μνημεία των μεγάλων της κοινότητας, όπως οι Ράλληδες, οι Σκαρामαγκάδες, οι Οικονόμοι και άλλοι.

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

Οι προκαταρκτικές διατάξεις του 1784 υπαγόρευαν στη νεοσύστατη ελληνική κοινότητα να ιδρύσει ένα «Οσπιτάλι», το οποίο τελικά συστάθηκε το 1788 από την ελληνική κοινότητα με δέκα περίπου κλίνες και στεγάστηκε σε κάποιο από τα κοντινά στο κοινοτικό μέγαρο κτήρια. Για τη συντήρησή του η κοινότητα διατηρούσε χωριστό ταμείο, με κοινοτικό γιατρό για τη φροντίδα των ασθενών και τη φαρμακευτική περίθαλψή τους. Στο νοσοκομείο εργάστηκε εξέχοντες γιατροί, όπως ο Λεονάρδος Βορδώνης και ο γιος του Ιωάννης. Ο Λεονάρδος υπήρξε ο πρώτος Έλληνας γιατρός της Τεργέστης, συγγραφέας ιατρικών έργων, με λαμπρή σταδιοδρομία και κοινωνική αναγνώριση.

ΑΛΛΕΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Αποτιμώντας συνολικά τη φιλανθρωπική δραστηριότητα των Ελλήνων της Τεργέστης παρατηρεί κανείς την κοινότητα να ακολουθεί τις συνήθεις φιλανθρωπικές μεθόδους

εράνων και μέριμνας των ομογενών και προσφύγων των κατά καιρούς πολέμων, αλλά και συχνά να ξεπερνά τα όρια της κοινότητας και της παροικίας και να αγκαλιάζει και τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας της Τεργέστης. Αργότερα, από το β' μισό του 19ου αιώνα παρατηρείται από επιφανή μέλη της παροικίας με ανεξίτηλο στίγμα φιλανθρωπίας, να προσφέρουν τη συνδρομή τους ή την εξολοκλήρου κάλυψη του κόστους λειτουργίας σημαντικών ιδρυμάτων της πόλης. Όπως ο Αμβρόσιος Στεφ. Ράλλης που ίδρυσε οίκημα για προσωρινή διαμονή των νιόπαντρων φτωχών ζευγαριών, καθώς και τμήμα για την περίθαλψη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο ψυχιατρείο του Σαν Τζοβάνι, που και αυτό ήτο δωρεά της οικογένειας Γαλάττη. Επίσης το παιδιατρικό νοσοκομείο Μπούρλο Γκαροφάλο οφείλει τη λειτουργία του στο ζεύγος των επιφανών Αγλαΐας και Αλεξάνδρου Μανούση, ενώ στη βίλα του ομογενούς Χατζηκώστα φιλοξενήθηκε το ίδρυμα για τη φροντίδα των σπαστικών παιδιών.

ΓΛΩΣΣΑ

Η σταδιακή αλληλοεπίδραση και αφομοίωση των διαφόρων πληθυσμιακών ομάδων –που συγκεντρώθηκαν στην πόλη-λιμάνι της Τεργέστης και ήσαν εκτός από τους Έλληνες και Σέρβους, Εβραίους, Γερμανούς, Ιταλούς, Γάλλους, Ελβετούς, Αυστριακούς– αποτυπώθηκε και στη γλώσσα, καθώς μέσα στον χρόνο αναπτύχθηκε η τοπική τεργεστινική διάλεκτος, η οποία με βάση την ιταλική φέρει στοιχεία των διαφόρων γλωσσών που ακούγονταν στην πόλη, μεταξύ των οποίων και η ελληνική γλώσσα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

– Όλγα Κατσιαρδή-Hering, *Η ελληνική παροικία της Τεργέστης (1751-1830)*, τόμοι 2, Αθήνα 1986.
– Επτά Ημέρες, *Η Καθημερινή*, Κυριακή, 17 Δεκεμβρίου 1995.

ΕΝΔΟΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΚΥΡΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Οι Εκλογές στην Τουρκική Δημοκρατία (I)

Το άρθρο-μελέτη αναλύει τη διαμόρφωση της «πολιτικής πραγματικότητας» στην Τουρκική Δημοκρατία (ΤΔ) από την ίδρυσή της μέχρι επί των ημερών μας, μέσω βουλευτικών, Προεδρικών και τοπικών εκλογών. Λόγω πολλών αναφορών σε αριθμούς και πίνακες, αλλά και για ευκολότερη ανάγνωση, έχουν αφαιρεθεί οι πλέον των 130 υποσημειώσεις. Μερικές εξ αυτών, απαραίτητες, συμπεριλαμβάνονται στο κείμενο εντός αγκυλών ή παρενθέσεων.

Στις 31/3/2024 στην Τουρκική Δημοκρατία (ΤΔ), όπως έχει θεσμοθετηθεί ανά πενταετία την τελευταία Κυριακή του Μαρτίου, διενεργήθηκαν οι δημοτικές εκλογές. Φέτος, όπως ανακοίνωσε στις 27/1/2024 το Ανώτερο Εκλογικό Συμβούλιο (YSK, Yüksek Seçim Kurulu), εγκρίθηκε η συμμετοχή 35 συνδυασμών στην εκλογική αναμέτρηση για την ανάδειξη των 1.386 Δημάρχων ανά την επικράτεια. Με τον Ν. 6360/12/11/2012 σε κάθε πόλη που ο πληθυσμός της ξεπερνά τις 700.000 συστήνεται Μητροπολιτικός Δήμος. Όπως είναι διαμορφωμένη η διοικητική διαίρεση της ΤΔ του 2024, διοικητικά η ΤΔ διαιρείται σε 30 Μητροπολιτικούς Δήμους, 50 Νομαρχιακούς Δήμους, 519 Δήμους Πόλεων, 390 ανεξάρτητους Δήμους και 397 αγροτικούς Δήμους. Παράλληλα διεξάχθηκε η εκλογή Νομαρχιακών και Δημοτικών Συμβούλων (*İl - İlçe Belediye Meclis Üyeleri*) και 32.249 Κοινοταρχών (*mahalle muhtarı*). Άρα σε καθένα από τα 194.390 εκλογικά κέντρα στήθηκαν τουλάχιστον 3 κάλπες.

Επίσημα τα αποτελέσματα ανακοινώθηκαν μόλις στις 6/5/2024 λόγω εκδίκασης από τα μέλη του YSK των ενστάσεων που είχαν υποβάλλει οι συμμετέχοντες στις εκλογικές αναμετρήσεις. Σημειώνονται αρκετές διαφορές στον αριθμό των ψήφων ως προς τα ανεπίσημα αποτελέσματα, τα οποία είχαν ανακοινωθεί από τα ΜΜΕ την 1/4/2024. Όμως ελάχιστες αλλαγές ως προς τους εκλεγμένους Δημάρχους που τους έχουν αποδεχτεί όλες οι πλευρές από τις πρώτες ημέρες του Απριλίου. Πρώτο κόμμα αναδείχθηκε το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα (*CHP, Cumhuriyet Halk Partisi*, έλαβε 42% των ψήφων στους Μητροπολιτικούς και 35,8% στους υπόλοιπους Δήμους). Έτσι μετά από 22 έτη συνεχόμενων εκλογικών νικών θα ηγηθεί για πρώτη φορά σε εκλογική αναμέτρηση το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (*AKP, Adalet ve Kalkınma Partisi*, έλαβε 36,443% στους Μητροπολιτικούς και 33,052% στους υπόλοιπους Δήμους). Στο κείμενο που ακολουθεί αναλύεται «η υφή της αλλαγής» ανατρέχοντας στα πρόσφατα ιστορικά γεγονότα της ΤΔ, με επίλογο τις προβλέψεις για τις επερχόμενες εκλογές του 2028 ή των πρόωπων. Το πότε θα διεξαχθούν ο χρόνος θα το δείξει!

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΤΔ

Ο χώρος που καταλαμβάνει σήμερα η ΤΔ, από το 1919 έως το 1936 θα βιώσει μία επαναστατική περίοδο, κατά την οποία οι πρωτοπόροι προσπάθησαν να μεταλλάξουν τους πιστούς του θεοκρατικού κράτους (*ümmet*) σε έθνος (*millet*) και από δούλους του σουλτάνου (*kul*) σε προσωπικότητες με δικαιώματα και υποχρεώσεις (*fert*). Ο ηγέτης του κινήματος Mustafa Kemal Atatürk (*Κεμάλ, Μου-*

σταφά Κεμάλ Ατατούρκ, γ. 1881 Θεσσαλονίκη - θ. 10/11/1938 Κωνσταντινούπολη) επιθυμούσε να συσταθεί ένα νέο κράτος που να:

- Βασίζεται στο Ρεπουμπλικανικό πολίτευμα, που θα εξελίσσονταν σε Δημοκρατία,
- Επικρατεί το μικτό οικονομικό σύστημα,
- Είναι μέλος της Ευρωπαϊκής οικογένειας υιοθετώντας τα Ευρωπαϊκά πρότυπα, έναντι της Αραβο-Ισλαμικής οικογένειας που ανήκε το καταρρακωμένο Οσμανικό κράτος,
- Απαρτίζεται από ισότιμους πολίτες, οι οποίοι συνδέονται με το κράτος με τον θεσμό της υπηκοότητας και συνταγματικά θα αποτελούσαν το Τουρκικό Έθνος της ΤΔ.

Για να επιτευχθούν οι εν λόγω ριζοσπαστικές αλλαγές ιδρύθηκε το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα (*CHP, Cumhuriyet Halk Partisi*), βασισμένο στις έξι θεμελιώδεις αρχές του Κεμαλισμού (*ρεπουμπλικανισμός, εθνικισμός, λαϊκή κυριαρχία, εκκοσμίκευση, κρατισμός επαναστατικότητα*). Το CHP, όσο ζούσε ο Κεμάλ, ήταν το μοναδικό κόμμα των κυβερνήσεων της ΤΔ και σχεδόν σε όλες στις μονοκομματικές κυβερνήσεις οι βουλευτές διορίζονταν από τον στενό κύκλο του Κεμάλ. Όμως ο στενός κύκλος του Κεμάλ, όπως και ο ίδιος, προέρχονταν από τις πολιτικές γραμμές της δεύτερης γενιάς του Οσμανικού συλλόγου-κόμματος Ένωσης και Προόδου (*İTC, İttihat ve Terakki Cemiyeti*). Το İTC ουδέποτε είχε αποτάξει τις επαναστατικές του πολιτικές, οι εφαρμογές των οποίων ως κόμμα εξουσίας και διοίκησης μόνο προβλήματα μπορούσαν να επιφέρουν.

Οι βουλευτές της Βουλής της Άγκυρας την περίοδο 23/4/1920-29/10/1923 ήταν κατά 30% ανώτεροι ή ανώτατοι αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων του Οσμανικού Κράτους. Όλοι, να μεν πολέμησαν κατά Αρμενίων, Γάλλων και Ελλήνων υπερασπίζοντας τη Βουλή της Άγκυρας, όμως δεν ταυίζονταν όλοι με τον Κεμαλισμό. Μετά το 1926, με αφορμή την απόπειρα δολοφονίας του Κεμάλ στη Σμύρνη, οι διαφωνούντες «σύντροφοι» θα καταδικαστούν από τα Ειδικά Δικαστήρια Κρατικής Ασφάλειας. Όσοι δεν συμβιβάζονται ή θα καταφύγουν στο εξωτερικό, ή θα σταματήσουν να ασχολούνται με τον στρατό και την πολιτική. Έκτοτε απαγορεύεται ο «εν ενεργεία» στρατευμένος να είναι και βουλευτής. Η θέση του Κεμάλ «εάν 10 προσηλυσθούν να εφαρμόσουν τις επαναστατικές αποφάσεις δυτικοποίησης και 100 ψηφίζουν το αντίθετο, θα προωθηθούν οι θέσεις των 10», θα αποτελέσει το κύριο αίτιο που η ΤΔ στην «επαναστατική περίοδο» δεν μπόρεσε να μεταβεί από τον Ρεπουμπλικανισμό στη Δημοκρατία. Οι Ένοπλες Δυνάμεις θα αναλάβουν την περιφρούρηση των Κεμαλικών Συνταγμάτων και μέχρι τον 21ο αιώνα θα εμπλακούν ενεργά στην πολιτική ζωή της ΤΔ. Ο θάνατος του Κεμάλ και ο Β' Παγκόσμιος

Πόλεμος θα συντελέσουν επίσης στη μη μετάβαση στη Δημοκρατία.

Με τη λήξη των Παγκοσμίων Πολέμων διαπιστώθηκε ότι αντί του επιθυμητού επαναστατικού συστήματος του Κεμάλ, είχε ιδρυθεί το εθνικιστικό σύστημα του μηχανικού της Νεοτουρκικής Οσμανικής Κοινωνίας, ηγέτη του İTC, Ahmed Cemal Paşa (Τζεμάλ, γ. 6/5/1872 Μυτιλήνη - θ. 21/7/1922 Τιφλίδα), του οποίου οι πρακτικές στοίχιζαν τη ζωή τουλάχιστον 4 εκ. ανθρώπων (*Βυζαντινοί λαοί, Άραβες, Κούρδοι, Μεσανατολικοί λαοί*). Στο σύστημα Τζεμάλ:

- Κυρίαρχοι της κοινωνίας της ΤΔ ήταν τα άτομα που συγκέντρωναν τις ιδιότητες:
- Hanefi Σουνίτης Μουσουλμάνος,
- Λευκός,
- Προερχόμενος από την Τουρκική φυλή των Oğuz,
- Να δηλώνει Κεμαλιστής.
- Παραβλέποντας το μικτό οικονομικό σύστημα το οποίο απαιτούσε αυτάρκη γεωργική χώρα, η ΤΔ να μετατραπεί σε εισαγωγέα, που αναζητά τα απαιτούμενα κεφάλαια από τα εθιμοτυπικά λάφυρα (*προερχόμενα εντός ή εκτός της ΤΔ*),
- Να συστήνονται αυτοδύναμες κυβερνήσεις, έστω και με τις νοθευμένες εκλογικές πρακτικές του İTC,
- Να λειτουργήσουν τα Ισλαμικά Θρησκευτικά Τάγματα, που αποσκοπούν περισσότερο να «μαντρώνουν τα πλήθη» και να κατευθύνουν τις ψήφους παρά τη λατρεία.

Μετά τη μέχρι το 1929 στενή συνεργασία με την Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών (ΕΣΣΔ), η ΤΔ προσπαθεί να μεταβεί στο μικτό οικονομικό σύστημα. Η λοξοδρόμηση της πορείας αναπόφευκτα θα επιφέρει τη διάσπαση του CHP. Έτσι η φιλελεύθερη πτέρυγα του κόμματος θα ιδρύσει το Δημοκρατικό Κόμμα (DP, Demokrat Parti), το οποίο ως φιλελεύθερο μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1950 θα προσπαθήσει να εφαρμόσει μία νέα οικονομική πολιτική. Τότε εντός της κρατικής δομής που στελεχώνονταν σχεδόν εξολοκλήρου από μέλη του CHP, θα ιδρυθεί το «βαθύ κράτος», στόχος του οποίου ήταν με οποιοδήποτε τρόπο η ΤΔ να παραμείνει «Κεμαλική».

Όταν και λόγω των νέων πολιτικών εξελίξεων του «ψυχρού πολέμου» το DP θα αποτύχει στις νέες πολιτικές του αναζητήσεις, παρά να προβεί σε συνεργασία με άλλους πολιτικούς φορείς, με την πολιτική αλαζονεία που διακατέχεται από την εκλογική επιτυχία τις 2/5/1954 (θα λάβει 56,6% των ψήφων), θα ακολουθήσει τον δρόμο του Τζεμάλ...

Ως αποτέλεσμα της νέας πορείας, τα πολιτικοοικονομικά σκάνδαλα αναπόφευκτα θα επιφέρουν το πρώτο κίνημα των Ένοπλων Δυνάμεων του 1960. Αν και στην ΤΔ μετά το κίνημα του 1960 εφαρμόζεται το δημοκρατι-

κότερο Σύνταγμα (25/10/1961), το πολιτικό σύστημα από το 1839 δεν μπόρεσε να επιλύσει 3 βασικά ζητήματα που ταλανίζουν τους λαούς που κατοικούν στην επικράτεια της ΤΔ μέχρι και επί των ημερών μας:

- **Της Εθνικής Ταυτότητας**, αποδοχή ότι το άτομο που κατοικεί και φέρει την Τουρκική υπηκοότητα (*άρα ως προς το Σύνταγμα είναι Τούρκος*) ιεραρχημένη ή μη να διατηρεί και πολλαπλές εθνικές ταυτότητες.
- **Της Διάκρισης των Εξουσιών**, που θα άνοιγε τον δρόμο στη Δημοκρατία, όμως ανέκαθεν το κόμμα που κατείχε την εξουσία προσπαθούσε να ελέγξει και να επιβάλλει την βούλησή του σε όλα στα επίπεδα των θεσμών...
- **Της Σταθερής Οικονομικής Πολιτικής**, εφαρμογή (*με τα υπέρ και τα κατά*) μίας συγκεκριμένης οικονομικής πολιτικής, έναντι της λαφυραγωγίας.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

Οι τοπικές εκλογές του 2024 ήταν οι πέμπτες κατά σειρά τοπικές εκλογές που διεξάγονταν με κυβέρνηση AKP. Από τους 35 συνδυασμούς που συμμετείχαν στην εκλογική αναμέτρηση το 2024, μόνο οι 13 συμμετείχαν με ίδια ονομασία και σύμβολο στις τοπικές εκλογές του 2019, και οι 12 του 2014. Τους εν λόγω σταθερά εμφανιζόμενους συνδυασμούς θα τους αποκαλούμε «συστημικούς συνδυασμούς». Άρα η ανάλυση που ακολουθεί γίνεται με σύγκριση αυτών των 13 συστημικών συνδυασμών, λαμβάνοντας υπόψιν τα έγκυρα ψηφοδέλτια.

Παρότι ως προς τα έγκυρα ψηφοδέλτια το 2024 ψήφισαν 6,607% λιγότεροι [2019: 81,183%, 2024: 74,576%], λόγω πληθυσμιακής αύξησης (*γεννήσεις+πολιτογραφίες*) και κατά συνέπεια διόγκωσης του εκλογικού σώματος, το 2024, τα έγκυρα ψηφοδέλτια (Μητροπολιτικοί+Δήμοι) αυξήθηκαν κατά 8.266.112. Αξιοσημείωτο είναι ότι τουλάχιστον 4.521.479 ψηφοφόροι εγκατάλειψαν τους συστημικούς συνδυασμούς. Στην ανάλυση που ακολουθεί θα προβούμε σε εκτίμηση των μετακινήσεων του εκλογικού σώματος, που σημειώθηκαν κατά τα τελευταία 60 έτη στην ΤΔ.

Οι συστημικοί συνδυασμοί, λαμβάνοντας υπόψιν τον σκοπό της σύστασής τους αναλύονται σε δύο ομάδες:

- **Ιδεολογικοί**, συνδυασμοί που συστήνονται για να υπηρετήσουν κάποια ιδεολογία. Άρα ανεξαρτήτως των ψήφων που λαμβάνουν, πάντα τα λειτουργούν υπό των ιδεολογικών τους αρχών και θα υπάρχουν στην πολιτική σκηνή.
- **Επί σκοπού**, συνδυασμοί που συστήνονται για να εξυπηρετήσουν συγκεκριμένους σκοπούς, και μετά την διεκπεραίωσή τους εξαφανίζονται από την πολιτική σκηνή.

Συνεχίζεται

ελληνοτουρκικά

www.tsoukatou.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΟΠΤΣΟΓΛΟΥ

Ιδρύθηκε το Ελληνοτουρκικό Επιχειρηματικό Συμβούλιο. Πώς θα λειτουργεί;

Στη συνέντευξη Τύπου των κ.κ. Μητσοτάκη και Ερντογάν, που ακολούθησε τη συνάντησή τους στην Άγκυρα, χαιρετίστηκε η ίδρυση του Ελληνοτουρκικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου, προϊόν των επιχειρηματικών επαφών που «τρέχουν» εδώ και μήνες, υπό την εποπτεία των υφυπουργών Εξωτε-

ρικών Κώστα Φραγκογιάννη και Μπουράκ Ακτασιάρ. Υπενθυμίζεται ότι στις αρχές Φεβρουαρίου μεγάλη ελληνική αποστολή είχε βρεθεί στο Επιχειρηματικό Φόρουμ της Πόλης και έγιναν πολλές B2B (business to business) επαφές μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων επιχειρηματιών.

Το Επιχειρηματικό Συμβούλιο είναι αυτοτελές όργανο που θα λειτουργεί πέρα από τη διεύθυνση των πολιτικών προϊσταμένων και θα «εποπτεύει» αυτοτελώς τις επαφές μεγάλων ονομάτων του ελληνικού και του τουρκικού επιχειρείν. Είναι δεκαμελές, με πέντε μέλη από κάθε χώρα. Τα ηνία θα κρατούν δύο πολύ βαριά ονόματα, ένα από κάθε χώρα: ο Γιώργος Προκοπίου από μέρους της Ελλάδας και ο Αντνάν Πολάτ από μέρους της Τουρκίας.

Ο κ. Πολάτ θεωρείται μεγιστάνας του κατασκευαστικού κλάδου, ενώ για χρόνια διετέλεσε ανώτερο διοικητικό στέλεχος και για μια τριετία πρόεδρος της Γαλατασαράι. Είναι στενός φίλος του κ. Ερντογάν. Μάλιστα η κόρη του Έντα Πολάτ είχε παντρευτεί προ ετών τον Έλληνα Δημήτρη Γκινουσάτη στο Costa Navarino, με μεγάλη κινητοποίηση στο τουρκικό jet set, καθώς ο πατέρας Πολάτ είναι παράγων της κοινωνικής ζωής της γείτονος.

Από την άλλη, ο πολύπειρος εφοπλιστής Γιώργος Προκοπίου της Dynacom Tankers και της Sea Traders έχει αναλάβει εδώ και κάποια χρόνια να δώσει νέα πνοή στα Ναυπηγεία Σκαρμαγκακά.

Σύμφωνα με πληροφορίες, οι τέσσερις κλάδοι που θα εκπροσωπούνται στις άλλες οχτώ

θέσεις του Συμβουλίου θα είναι ο διατροφικός, ο κλάδος αναψυχής και τουρισμού, υψηλής τεχνολογίας και περιβάλλοντος. Αρμόδια πηγή αναφέρει ότι θα πρόκειται για «βαριά» ονόματα από το επιχειρείν και των δύο χωρών που θα αναπτύσσουν συνέργειες, όχι μόνο για τις δικές τους εταιρίες, αλλά για τις εταιρίες όλων των προαναφερθέντων κλάδων. Παράλληλα, θα υπάρχει πλέον και ένα «θεσμοποιημένο» κανάλι επικοινωνίας και μέσω των Επιμελητηρίων, της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος και του τουρκικού Συμβουλίου Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων DE K (φωτό).

Πέραν της επιχειρηματικής συνεργασίας, Ελλάδα και Τουρκία αναμένεται να συνεργαστούν στενότερα και στο κομμάτι της Πολιτικής Προστασίας, με δεδομένη τη γειτνίαση. Η συνεργασία αυτή θα μπορεί να περιλαμβάνει, στη βάση της διμερούς συνεννόησης, την αποστολή υλικών μέσων και έμφυχου δυναμικού σε κάθε χώρα, εφόσον παρίσταται ανάγκη, αλλά και την ανταλλαγή πληροφοριών από συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης. Υπάρχουν, άλλωστε, περιοχές, όπως η Θράκη ή τα νησιά, όπου η συνεργασία με την Τουρκία θα μπορούσε να λειτουργήσει ως «γέφυρα» μέχρι την ενεργοποίηση του ευρωπαϊκού μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας και Ανθρωπιστικής Βοήθειας RescEU σε περίπτωση ανάγκης.

Πάνω από 30 εκατ. τουρίστες στην Ελλάδα το 2023. Σε πέντε ακόμη νησιά Visa Express για τους Τούρκους τουρίστες

Σύμφωνα με την τελική έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για το 2023, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις το 2023 ανήλθαν σε 20.593,6 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 16,5% σε σχέση με το 2022.

Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην αύξηση κατά 11,6% των εισπράξεων από κατοίκους της ΕΕ, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε 11.169,7 εκατ. ευρώ ή 54,2% των συνολικών ταξιδιωτικών εισπράξεων, και στην αύξηση κατά 18,3% των εισπράξεων από κατοίκους τρίτων χωρών σε 8.576,6 εκατ.

Η ετήσια αύξηση των ταξιδιωτικών εισπράξεων οφείλεται στην αύξηση του αριθμού των ταξιδιωτών μη κατοίκων Ελλάδας κατά 20,8%, καθώς και στην αύξηση της μέσης δαπάνης ανά διανυκτέρευση κατά 6,9 ευρώ ή 8,6%. Οι εισερχόμενοι τουρίστες το 2023 ανήλθαν σε 30,08 εκατομμύρια, έναντι 29,875 εκατομμυρίων ταξιδιωτών το 2022. Στο μεταξύ, σε άλλα πέντε ελληνικά νησιά εφαρμόζεται πλέον η διαδικασία ταχείας εισόδου με βίζα (visa express) για τουρισμό

από Τούρκους. Μετά τη Χίο, Κω, Λέσβο, Ρόδο, Σάμο, το πρόγραμμα χορήγησης βίζας επεκτάθηκε και σε Λέρο, Λήμνο, Κάλυμνο, Καστελλόριζο, Σύμη.

Το πρόγραμμα visa express ανακοινώθηκε στις 7 Δεκεμβρίου στο Συμβούλιο Συνεργασίας Υψηλού Επιπέδου μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα. Η συμφωνία επιτεύχθηκε μετά από διαπραγματεύσεις μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δημιουργώντας την πρώτη τέτοια εξαίρεση στον χώρο Σένγκεν.

Το πρόγραμμα, το οποίο αποτέλεσε απάντηση στα αιτήματα τόσο των Ελλήνων νησιωτών όσο και των Τούρκων τουριστών, έχει ήδη αποδώσει θετικά αποτελέσματα ενισχύοντας σημαντικά την τοπική οικονομία. Η βίζα express ισχύει για 7 ημέρες, κοστίζει 60 ευρώ και μπορεί να εκδοθεί ανά πάσα στιγμή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Χορηγείται με ειδική σφραγίδα που τοποθετείται στο διαβατήριο, ενώ ο επισκέπτης δεν μπορεί να εγκαταλείψει την Ελλάδα για να ταξιδέψει σε άλλο προορισμό κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

Στόχος του προγράμματος είναι η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και η τόνωση της τοπικής οικονομίας των νησιών, ορισμένα από τα οποία αντιμετώπιζαν μεγαλύτερες προκλήσεις λόγω της μετανάστευσης.

Τουρκικές παραβιάσεις και παραβάσεις. Σχεδόν Μηδενικές το 2024. Πόσο κοστίζουν;

Κάθε ώρα πτήσης ενός μαχητικού αεροσκάφους έχει κόστος εξαιρετικά υψηλό και υπολογίζεται κατά μέσο όρο σε 10-12.000 ευρώ σύμφωνα με πηγές της Πολεμικής Αεροπορίας.

Το 2022 ήταν η χρονιά που οι τουρκικές παραβιάσεις του εθνικού εναέριου χώρου κατέγραψαν ρεκόρ, φτάνοντας τις 11.258, εκ των οποίων οι 234 ήταν υπερπτήσεις. Χειρότερος μήνας ήταν ο Σεπτέμβριος που καταγράφηκαν 1.802 παραβιάσεις. Το οικονομικό κόστος των παραβιάσεων εκτιμάται ότι το 2022 ξεπέρασε για την Ελλάδα τα 27,6 εκατ. ευρώ, το 2021 τα 13 εκατ. ευρώ και το 2020 τα 20,7 εκατ. ευρώ. Αντίθετα το 2023 που οι παραβιάσεις μετά τον Μάρτιο μηδενίστηκαν το κόστος περιορίστηκε σημαντικά αφού μπορεί να υπολογιστεί περί τα 4,3 εκατ. ευρώ ενώ το 2024 το κόστος έχει σχεδόν μηδενιστεί.

Όταν σημειώνεται παραβίαση του εναέριου χώρου «αφορά την άνευ αδείας πτήση αερο-

σκάφους άλλου κράτους σε ελληνικό εθνικό εναέριο χώρο», σύμφωνα με τον ορισμό που δίνει το ΓΕΕΘΑ. Και αφορά παραβίαση κυριαρχίας. Στην αναχαίτιση των παραβιάσεων καταγράφονται συνήθως και οι εμπλοκές. Να σημειωθεί ότι οι πτήσεις πάνω από έδαφος χαρακτηρίζονται «υπερπτήσεις».

Η παραβίαση διακρίνεται από την «παράβαση», η οποία είναι «παράβαση των κανόνων εναέριας κυκλοφορίας λαμβάνει κατεξοχήν χώρα όταν αεροσκάφος εισέρχεται στο FIR Αθηνών χωρίς να έχει καταθέσει σχέδιο πτήσεως, ήτοι κατά παράβαση των κανόνων εναέριας κυκλοφορίας».

Η κυριαρχία της Ελλάδας στον αέρα ασκείται εντός 10 ν.μ. από τις ακτές της, ενώ στη θάλασσα επέλεξε να ασκεί κυριαρχία μέχρι τα 6 ν.μ. Με την επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης της Ελλάδας στα 12 ν.μ. στο Ιόνιο το εύρος του εθνικού εναερίου χώρου καθορίζεται στην περιοχή αυτή στα 12 ν.μ.

Πρωτοβουλία της Τουρκίας για κατοχύρωση του ντονέρ κεμπάπ

Πρωτοβουλία για την κατοχύρωση του ντονέρ κεμπάπ στην Ευρωπαϊκή Ένωση έλαβε η Τουρκία, ζητώντας να σερβίρεται με συγκεκριμένο τρόπο, δηλαδή μόνο με μεγάλες

πλάκες βοδινού και αρνίσου κρέατος οριζόντια κομμένες σε κομματάκια πάχους 3-5 χιλιοστών, ενώ τα κομματάκια κοτόπουλου θα μπορούν να έχουν πάχος μεταξύ 1-2 εκατοστών.

Εάν η τουρκική πρόταση περάσει, όλα τα εστιατόρια στην Ευρώπη θα πρέπει να συμμορφωθούν με την κατοχυρωμένη μέθοδο παραγωγής που προτείνει η Άγκυρα...

Ένας από τους λόγους για τους οποίους η Άγκυρα επιθυμεί την προστασία της πιο γνωστής της σπεσιαλιτέ από την ΕΕ, είναι η διατήρηση της τουρκικής γαστρονομικής παράδοσης, βαδίζοντας στα βήματα με την ιταλική ναπολιτάνικη πίτσα, το ισπανικό ζαμπόν serrano και τη γαλλική σαμπάνια.

Η αγορά του ντονέρ στην Ευρώπη εκτιμάται ότι φτάνει στο ιλιγγιώδες ποσό των 3,5 δισεκ. ευρώ, σύμφωνα με την Daily Mail. Η τουρκική πρόταση υποστηρίζει ότι «η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα στην Ευρώπη όπου εισήχθη το ντονέρ κατά τη διάρκεια ανταλλαγής πληθυσμών» μετά την Μικρασιατική Καταστροφή το 1922, με τη μορφή του «γύρου».

Θα υπάρξει τρίμηνη φάση διαβούλευσης, όπου οι χώρες θα μπορούν να αμφισβητήσουν την αίτηση της Τουρκίας. Εάν παρέλθει το τρίμηνο το «ντονέρ κεμπάπ» θα κατοχυρωθεί στην Τουρκία ως ΠΟΠ (Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης).

τα σωματεία μας

Σύνδεσμος Κεντρικιάδων

Η Θεατρική Ομάδα Κων/πολιτών που ιδρύθηκε από τον Σύνδεσμο Κεντρικιάδων καλωσορίζει στην παρέα της όλες τις φίλες και τους φίλους που έχουν καταγωγή από την Κων/πολη και αγαπούν το θέατρο.

Φέτος παρουσιάζουμε την παράσταση
«ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΡΓΑ»,
βασισμένη στο θεατρικό έργο «Σαράντα και ...»
των Αλ. Σακελλάριου - Χ. Γιαννακόπουλου,
σε Διασκευή Ανδρομάχης Μαρκοπούλου.

Παραστάσεις: Τετάρτη 19 Ιουνίου και Πέμπτη 20 Ιουνίου
2024 στις 7:00 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Κων/πολιτών,
Δημ. Σούτσου 46, Αμπελόκηποι.

Τηλ. για κρατήσεις θέσεων: 6932 652458 και 6976 360880

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ ΒΟΣΠΟΡΟΥ «Ο ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ»

ΔΕΜΑ ΑΓΑΠΗΣ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος ενόψει των Αγίων ημερών του Πάσχα, η Αδελφότητά μας προσέφερε το καθιερωμένο ΔΕΜΑ ΑΓΑΠΗΣ σε αναξιοπαθούντες συμπολίτες μας.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

People Cert Global Υπηρεσιών Α.Ε., Πλάτων Αναστασιάδης, Κωνσταντζα Μποσταντζόγλου, Λένα Λάγια.

ΔΩΡΕΕΣ

Ιωάννης Αποστολίδης εις μνήμη των γονέων του **300 €**, Παναγιώτης Πάβλεπις **300 €**, Κοσμάς Ντερέντζος **200 €**, Γιώργος Παπαλιάρης **100 €**, Ζβέζντα Αγιάνογλου **100 €**, Ελληνικές Υπεραγορές Σκλαβενίτη **100 €**, Αλίκη Τοπρακτσόγλου **100 €**, Τούλα Μουζάκα Αναστασίου **50 €**, Γεωργία Μουζάκα Μπαλίνη **50 €**, Αποστολία Αρβανιτάκη Θεοδώρου **50 €**, Ι. Παπαδόπουλος ΑΕΒΕ **50 €**, Αθηνά Θωμάζου **46,50 €**, Αναστάσιος Καθαρόπουλος **40 €**.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ευχαριστεί θερμά όλους όσους ανταποκρίθηκαν και στήριξαν αυτή την προσπάθεια προσφέροντας υλικά αγαθά ή χρήματα και εύχεται σε όλα τα μέλη και τους φίλους της Αδελφότητάς μας ένα όμορφο, υγιές και ξέγνοιαστο καλοκαίρι.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΕ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΟ ΤΕΜΕΝΟΣ

Η απόφαση του Προέδρου της Τουρκικής Δημοκρατίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν να μετατρέψει την Μονή της Χώρας στην Κωνσταντινούπολη σε μουσουλμανικό τέμενος προσβάλλει βάναυσα το θρησκευτικό συναίσθημα του χριστιανικού κόσμου και περιφρονεί απροκάλυπτα τις πανανθρώπινες αξίες του παγκόσμιου πολιτισμού.

Ο ιστορικός Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών καταδικάζει απερίφραστα αυτή την εξοργιστική ενέργεια, η οποία αποτελεί συνέχεια και κορύφωση της μεθοδευμένης τακτικής και παντελούς έλλειψης σεβασμού που επιδεικνύει η Τουρκία απέναντι σε μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΑΡΠΙΑΩΝ Ε.Ι. 1957 ΣΤΑΙΟΣ ΑΡΑΒΗΛΑΣ ΔΟΜΗΤΩΝ

ΔΩΡΕΕΣ

Άννα (Νίτσα) Τσαμπαρλίδου **250 €**, Ιωάννα Δόκου-Ψαροπούλου **50 €**, Ελένη Βαξεβανίδου **50 €**, Άννα Καραμήτη **50 €**, Έφη Φιλιππίδου **45 €**, Γεώργιος Φράγκος **60 €**.

Το Διοικητικό Συμβούλιο
του Συλλόγου μας ευχαριστεί θερμά

ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ

Το Σάββατο του Λαζάρου, 27 Απριλίου 2024 η Κοινότητά μας πραγματοποίησε εκδήλωση μνήμης για τον ποιητή Κωνσταντίνο Π. Καβάφη. Στον αυλόγυρο του Ιερού Ναού Παναγίας Κουμαριωτίσσης και μπροστά στην προτομή του ποιητή τελέστηκε Τρισάγιο και στη συνέχεια απαγγέθηκαν ποιήματα από την συλλογή του. Κατόπιν, στην Κοινοτική μας Αίθουσα έλαβε χώρα εκδήλωση, με τίτλο «Ο Καβάφης μέσα από την εικαστική τέχνη». Μετά από σύντομο χαιρετισμό του κ. Νίκου Καλαμάρη, Προέδρου της Κοινότητάς μας, τον λόγο έλαβε η συντονίστρια της εκδήλωσης κα Κορνηλία Τσεβίκ-Μπαϊβεργιάν.

Ομιλητές ήταν η κα Όλγα Αλεξοπούλου («Κάποτε μες στην σκέψη τες ακούει το μυαλό»: Η ποίηση του Καβάφη και η επιρροή της στους σύγχρονους Ζωγράφους), ο κ. Kirkor Sahaoglu («Θάλασσα») και ο κ. Γεώργιος Κεβερεκίδης («Επέστρεφε συχνά και παίρνε με» από το ομώνυμο ποίημά του). Μετά το τέλος της εκδηλώσεως στον αυλόγυρο του Ναού παρατέθηκε μικρή δεξίωση.

* * *

Την Κυριακή των Βαΐων, 28 Απριλίου 2024, τελέστηκε στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου ο Όρθρος και στη συνέχεια η Αρχιερατική Θεία Λειτουργία, ιεουργούντος του Σεβ. Μητροπολίτου Κυδωνιών κ. Αθηνάγορου, ο οποίος ευλόγησε και διένειμε τα βάγια. Με τον Σεβασμιώτατο συλλειτουργήσε ο Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντίνος Βαρθολομαίος, Ιερ. Προϊστάμενος Νεοχωρίου και διακόνησε ο Πατριαρχικός Διάκονος Ευλόγιος Τσάτσας. Πριν από την Απόλυση, ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στην σημασία της εορτής και ευχήθηκε Καλή Αγία και Μεγάλη Εβδομάδα προς όλους. Ακολούθησε κέρασμα στην Κοινοτική Αίθουσα και ανταλλαγή ευχών, για μια ευλογημένη συμπόρευση με τον Νυμφίο της Εκκλησίας, ο Οποίος έρχεται προς το εκούσιο Πάθος!

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Για την εν τοις πράγμασι μετατροπή του Ιερού Ναού
Χριστού Σωτήρος της Μονής της Χώρας
Κωνσταντινουπόλεως 9-5-2024

Οι τοιχογραφίες και τα ψηφιδωτά της Ι. Μονής της Χώρας είναι από τα σπουδαιότερα του κόσμου. Ο Ι.Ν. Χριστού Σωτήρος της Μονής της Χώρας αποτελεί ένα συμβολικό μνημείο της Βυζαντινής Ναοδομίας και Αγιογραφίας, το οποίο επί 78 χρόνια λειτουργούσε ως μουσείο. Η εν τοις πράγμασι μετατροπή του σε τέμενος, με την προ τετραετίας απόφαση του Προέδρου της Τουρκίας κ. Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, αποδεικνύει την ύπαρξη εμπόδισις κατά των μνημείων της Ορθοδοξίας και την εργαλειοποίηση, για πολιτικούς σκοπούς, μιας αλυσίδας μετατροπών Βυζαντινών Ι. Ναών εντός της Τουρκίας. Τούτο επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι η μετατροπή του Ναού σε τέμενος δεν υπαγορεύεται από σχετική λατρευτική ανάγκη, καθώς ο Ναός έχει ελάχιστη χωρητικότητα και σε ακτίνα 500 μέτρων υπάρχουν 5 τεμένη. Αντιθέτως, με τη μετατροπή του σε τέμενος, όλοι οι τοίχοι του, τους οποίους κοσμούσαν ψηφιδωτά και αγιογραφίες ιδιαίτερης πολιτιστικής αξίας και κάλλους, έχουν καλυφθεί, εμποδίζοντας τους επισκέπτες να τα θαυμάσουν.

Η απόφαση μετατροπής του Ι.Ν. σε τέμενος, όπως εξάλλου όλες οι αποφάσεις μετατροπής Ι. Ναών της Βυζαντινής εποχής αφιερωμένων στην Αγία Σοφία, στερείται οποιασδήποτε νομικής βάσης σύμφωνα με τους νόμους της Τουρκίας.

Καλούμε τον Πρόεδρο της Τουρκίας να αναθεωρήσει τη μέχρι τώρα στάση του στο θέμα, η οποία αποτελεί εκδήλωση καταφρόνησης της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και της UNESCO, η οποία, ως διεθνής οργανισμός, έχει αναλάβει την προστασία τους και προκαλεί την – εσφαλμένη και αντίθετη προς την προστασία που διεθνώς επιφυλάσσεται στα μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς – εντύπωση ότι ο καθένας, κατά βούληση, αποφασίζει για τη μοίρα των μνημείων αυτών που βρίσκονται σε κάθε χώρα. Τα μνημεία των οποίων την προστασία παγκοσμίως έχει αναλάβει η UNESCO, δεν αποτελούν μόνο τη συνέχεια της ιστορικής πορείας του κάθε τόπου, η οποία δεν πρέπει να παραποιείται και να παραλλάσσεται, με προσπάθεια απαλοιφής κάποιων εποχών της, αλλά αποτελούν στοιχεία του πολιτιστικού γίνεσθαι της ανθρωπότητας.

Η Ο.Ο.Μ.Κ.ω. συνεχίζει τον αγώνα για την προστασία των μνημείων αυτών σε διεθνή φόρα, προς τις αρχές της Τουρκίας και προς τους οργανισμούς που έχουν την ευθύνη της διαφύλαξης της παγκόσμιας κληρονομιάς πολιτισμού της ανθρωπότητας (UNESCO) και της ειρήνης (UNAOC) μεταξύ των λαών, και όχι της έντασης που προκαλούν ενέργειες όπως αυτή.

α-Πολίτης

Η Φωνή των ποιημάτων

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ Θ. ΚΟΛΜΑΝ

Η πώση του Ικάρου

Ο χρόνος
ύπουλος,
αθώς,
άλλοι τον εξαγοράζουν
με βιασύνη
κι άλλοι τον ξεγελάνε
με αργές κινήσεις.
Δεν ακούγεται καμιά κουβέντα
εκεί στην ήσυχη πλαγιά
της θάλασσας
και του νησιού.
Δεν είναι η ουτοπία,
είναι η στιγμή που η φύση
σμίγει με το χρόνο
και γίνεται Ικαρία.

(Από τη συλλογή:

Τ' αστέρια πάνε στη σειρά, Κέδρος 2008)

ΥΣΤΕΡΑ ήρθε ο αγγελιαφόρος κι ανήγγειλε
«το τέλος του κόσμου όπως το ξέραμε».
Ήταν ανώφελο να τον ρωτάμε πώς επιβίω-
σε. Κοιτάζαμε όλοι το ίδιο χαμένοι, γιατί όσο
κι αν τον περιμέναμε, τώρα χρειαζόταν να
δείξουμε εγκάρτηση. Εκείνος γονάτιζε και
φιλούσε το χώμα. Έβγαλε τα φτερά του. Τα
δανειζόμασταν διαδοχικά. Του σκουπίσαμε
τον ιδρώτα κι αρχίσαμε να στέλνουμε μηνύ-
ματα. Το πρόσωπό του χάθηκε. Ακούμπησα
το αυτί μου στην πέτρα της απόγνωσης και
άκουσα ήχους από ένα ποτάμι φράσεις:

επίδομα ονειροπόλησης
κούτρες σε διαρκή μετακίνηση
η πόλη σε αναβρασμό.

(Από τη συλλογή:
Προ φαρμακείας εποχή,
Γαβριηλίδης 2012)

Η Ποίηση είναι

Εγκαταλείπω σημαίνει
αφήνω ένα πιάτο φαγητό γι' αργότερα,
δεν ξορκίζω το κακό,
αφήνω μηνύματα.

Εγκαταλείπω σημαίνει
στην αυλή μου διάσπαρτες σκέψεις,
παρατημένες.

Εγκαταλείπω την ποίηση
και μετά τι άβυσσος με περιμένει.

(Από τη συλλογή: Νυχθημερόν,
Πόλις 2020)

Το ρόπτρο

(Ανέκδοτο ποίημα)

Η ξύλινη πόρτα με το ρόπτρο. Το χεράκι από
μπρούτζο που κρεμόταν. Το χτυπούσες για
να σου ανοίξουν κι απάνω σου απλωνόταν το

σαλκίμι. Ο θόρυβος από το δρόμο και οι φω-
νές όσων στέκονταν απέξω για να τους ανοί-
ξεις. Σαν να χάνονταν στον απόηχο του θο-
ρύβου – ανάμεσα στην ξύλινη πόρτα και το
μπρούτζινο χεράκι. Λες κι οδηγούσε σ' έναν
άλλο κόσμο από όπου οι άνθρωποι μεγάλω-
ναν και μίκραιναν ανάλογα με τις περιστάσεις.
Κι όλα αυτά για να δηλώσουν μια επίσκεψη.
Τον ερχομό μιας συνάντησης.

Ποιήματα του Παναγιώτη Ιωαννίδη¹²

~ από το Αλφάβητο (2024, εν προόδω το
παρόν τμήμα, «Λ», δημοσιευμένο στο περιο-
δικό «ΦΡΜΚ», τ. 18, Χειμ. 2023-Φθιν. 2024)

Λ

(Ανέκδοτο ποίημα)

Η ξύλινη πόρτα με το ρόπτρο. Το χεράκι από
μπρούτζο που κρεμόταν. Το χτυπούσες για
να σου ανοίξουν κι απάνω σου απλωνόταν το
σαλκίμι. Ο θόρυβος από το δρόμο και οι φω-
νές όσων στέκονταν απέξω για να τους ανοί-
ξεις. Σαν να χάνονταν στον απόηχο του θο-
ρύβου – ανάμεσα στην ξύλινη πόρτα και το
μπρούτζινο χεράκι. Λες κι οδηγούσε σ' έναν
άλλο κόσμο από όπου οι άνθρωποι μεγάλω-
ναν και μίκραιναν ανάλογα με τις περιστάσεις.
Κι όλα αυτά για να δηλώσουν μια επίσκεψη.
Τον ερχομό μιας συνάντησης.

το οικιακό μας δίκτυο.
Η τάση σταθεροποιήθηκε
το μεσημέρι που έκατσα
στην άκρη απ' το κρεβάτι,
λουσμένος στη λιακάδα και στην ταραχή,
να ηρεμήσω με βαθιές ανάσες.
Χωρίς προειδοποίηση
και χωρίς δάκρυα,
ανάβλυσαν
στεγνοί λυγμοί.
Και έκπληκτος με άκουσα
να λέω το παράπονο:
Γιατί δεν με αγγίζεις;
Παραμονή Λαμπρής,
με παίρνουνε τα κλάματα
μαζί με τη Μαγδαληνή που βλέπει
δυο αγγέλους μες στο μνήμα.
Την ρωτούν γιατί κλαίει:
Πήραν τον Κύριό μου
μα δεν ξέρω πού –
κι ύστερα στρέφει:
Εκείνος είναι

12. Παναγιώτης Ιωαννίδης (1967) καθηγητής στην
ιατρική ΕΚΠΑ, συγγραφέας. Ποιητικές Συλλογές: Το
σωσίβιο, 2008, Ακάλυπτος, 2013, Πολωνία, 2016
(Υποψήφιο για Κρατικό Βραβείο), Ρινόκερος, 2020.
Έχει μεταφράσει ποίηση: E. Bishop, Rene Char,
Robert Creeley, Jean Follain, Robert Frost, Thom
Gunn, Seamus Heaney, Marianne Moore, Ezra
Pound... Υπεύθυνος ποίησης στο *The books Journal*,
μέλος συντακτικής επιτροπής του «ΦΡΜΚ».

αλλά αυτή θαρρεί, ο κηπουρός:
Κύριε, αν εσύ τον έχεις,
πες μου κι εμένα πού τον έχεις κρύψει,
για να τον πάρω.
Τότε τής λέει:
Μαρία·
κι απ' την φωνή τον γνώρισε
και μάλλον θα γονάτισε
να φιλήσει τα πόδια του.
Γιατί τότε εκείνος
της λέει τα σκληρότερα λόγια
που ειπώθηκαν ποτέ:

Μη με αγγίζεις.
Με παίρνουνε τα κλάματα
και με τον Πέτρο μες στη βάρκα,
όταν κατάλαβε
τον Δάσκαλό του στην ακτή –
ντράπηκε με τη γύμνια του
και τά 'χασε:
φοράει τον χιτώνα
μα πέφτει στο νερό,
να κολυμπήσει γρήγορα να βγει,
να φτάσει πλάι Του.
Και με τον Ιησού τον ίδιο
που οι μαθητές του
δεν αναγνωρίζουν,
δεν πιστεύουν,
και ας τους λέει:
Να,
δείτε,
τα χέρια,
δείτε
τα πόδια μου –
εγώ είμαι.
Αγγίξτε να νιώσετε:
ότι δεν είμαι πνεύμα,
σώμα είμαι.
Κι εκείνοι ακόμα δεν πιστεύουν,
σα χαζεμένοι απ' τη χαρά τους.
Τότε τους λέει:
Έχετε τίποτα φαγώσιμο εδώ πέρα;
και του δίνουν
ψάρι ψητό, κερήθρα με μέλι.
Και τά 'φαγε μπροστά τους,
τρεις μέρες πεινασμένος
μες στο χώμα.
Πώς ν' άλλαξε
το χώμα
τη μορφή του
και
παρά την αγάπη
δεν τον γνωρίζουν πια;
Το χώμα δεν σβήνει
μα αλλάζει την αγάπη.
Φέρνει
άλλες λέξεις.

~ από την Πολωνία (2016)

Αεράκι

Άνοιξη ξαφνικά σήμερα
Το παιδί με το ένα χέρι
φόρεσε χαρούμενο επιτέλους
το κοντομάνικο μπλουζάκι

Μα σιάχνει περπατώντας
κάθε τόσο το δεξί μανίκι
δε στέκεται καλά
– λευκό μακό

Ο ήλιος ζεσταίνει τον αέρα
κι αυτός ριπίζει μέσα απ' το πανί
τον μισό ώμο
και μια μασχάλη που δε νιώθει
~ από τον Ακάλυπτο (2013)

Αποκαθήλωση

Εκ των υστέρων όλα εξηγούνται
Γιατί όλοι αποκοιμήθηκαν
γιατί ο φίλος δειλίασε
γιατί θα είναι πάντα ένας άγνωστος
αυτός που τρυφερά θα εκτελεί
την τελευταία χειρονομία

Το σώμα κατεβαίνει
βαρύ απόκοσμο
Τσακίζουνε τα χέρια για να το αποθέσουν
στο άστρωτο σεντόνι

Αντικρίζοντας έχανα το πρόσωπο
Η εικόνα παύει – η δύναμή της σκορπίζεται

Από τώρα κι ύστερα θραύσματα φαντασίας
μόνο
θα δοκιμάζουν να την ανασυνθέσουν
– μάταια με υλικά που θα απέχουν πάντα απ'
το να είναι
ακριβώς τα κατάλληλα

Η εικόνα σπάει – όμως επιτέλους
το σώμα θα αναπαυθεί
το σώμα που ένιωθε πολύ αργά τι είχε ανα-
λάβει
για τι προοριζόταν σιωπηλά από την αρχή

Αφού αυτά έχουν ξανασυμβεί
Είναι απλώς μια επανάληψη
γνωστών κινήσεων αναπόφευκτης αλληλοδια-
δοχής

~ από τον Ακάλυπτο (2013)

Μεγάλο Σάββατο

Άντρες βαστάζουν τις γωνιές
ημιανάπαυση
Ο σκύλος σκύβει πάνω απ' τον αφέντη –
η πέτρα σπασμένη πεταμένη
χάσκει σκοτεινή δροσιά

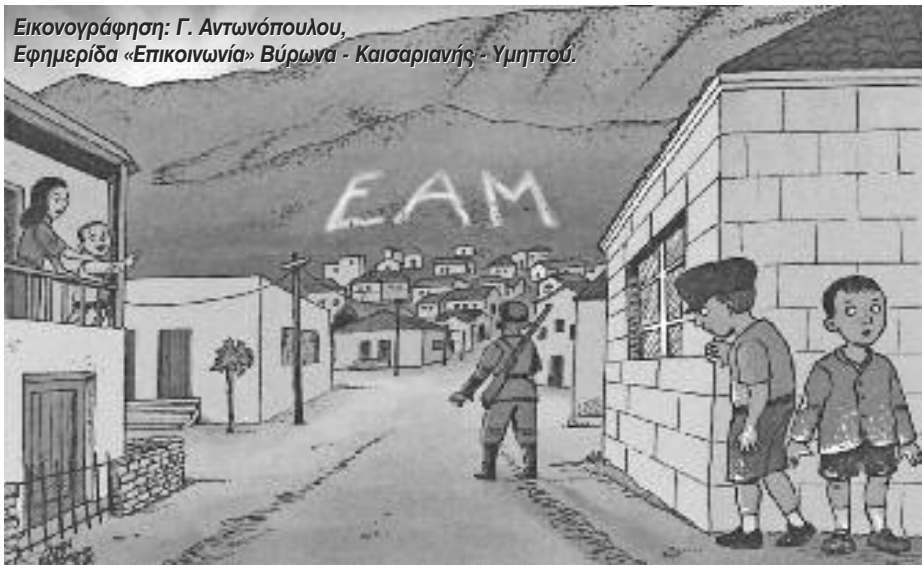
Κι οι τρεις μαζί κοιτάζονται
χαρμόсуна φιλιούνται
στόμα με στόμα
Άνοιξη κι έφυγε

~ από το Σωσίβιο (2008)

Συνεχίζεται

Εικονογράφηση: Γ. Αντωνόπουλου,
Εφημερίδα «Επικοινωνία» Βύρωνα - Καισαριανής - Υμηττού.

Ο Υμηττός του Αγώνα

Θα μεταφερθούμε στα χρόνια του Αγώνα και με «όχημα» την αφήγηση του τελευταίου επιζώντα Επονίτη του Βύρωνα, του Μικρασιάτη κυρ Θόδωρου Κυριακίδη, θα γίνουμε μάρτυρες μιας από τις χιλιάδες αντιστασιακές πράξεις των νέων που ενταγμένοι στην ΕΠΟΝ –Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων– έπαιζαν νύκτα μέρα τη ζωή τους κορώνα-γράμματα υπηρετώντας το ύψιστο ιδανικό, την υπόθεση της Λευτεριάς της πατρίδας.

ΤΩΝ **ΝΤΙΝΟΥ ΚΑΤΣΑΡΟΥ** Φυσικός,
ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΜΑΖΟΚΟΠΟΥ Φιλόλογος - Ιστορικός

Οι νέοι στον Αγώνα

Η δράση των Επονιτών, κοριτσιών και αγοριών, ήταν πολύμορφη. Ήταν τα μηνύματα και οι ειδήσεις που ακούγονταν σε όλες τις γειτονιές με τα χωνιά, ήταν τα συνθήματα που γράφονταν στους τοίχους, όταν έπεφτε το σκοτάδι, ήταν η εκτύπωση, η μεταφορά και το μοίρασμα των τρυκ και των προκηρύξεων που έπρεπε να γίνεται με απόλυτη περιφρούρηση και προσοχή. Ήταν η οργάνωση μαθητικών συσσιτίων, ο «παράνομος» εορτασμός των εθνικών επετείων, η προετοιμασία μεγάλων διαδηλώσεων, στις οποίες μπροστάρηδες ήταν πάντοτε οι Επονίτες που δέχονταν και τα πρώτα βόλια των δυνάμεων κατοχής. Ήταν ακόμη οι εκδρομές, τα «πάρτυ», οι αυτοσχέδιες θεατρικές παραστάσεις, οι λέσχες ανάγνωσης που στόχευαν αφ ενός στην πνευματική και πολιτιστική καλλιέργεια των αγωνιζόμενων νέων, αφ ετέρου στην καταπολέμηση της διαφθοράς, την διάδοση των ναρκωτικών και της πορνείας, τρόποι με τους οποίους οι εισβολείς και οι εγχώριοι συνεργάτες τους επεδίωκαν την ηθική και ιδεολογική διάβρωση των νέων.

Στο σπίτι της καππαδόκισσας γιαγιάς Δέσποινας

Οι μικρασιάτες πρόσφυγες αποτέλεσαν την «ατμομηχανή» της Αντίστασης στην Αθήνα και στον Πειραιά. Ζώντας στις προσφυγικές παρακουπόλεις, κάτω από άθλιες συνθήκες, διεκδικούν δικαιότερο μέλλον. Συμμετέχουν μαζικά στο αντιστασιακό κίνημα ενταγμένοι στο ΕΑΜ. Άλλωστε, τα μεγάλα μπλόκα και οι σημαντικότερες μάχες της Αθήνας κατά την περίοδο της Κατοχής δόθηκαν σε προσφυγικές συνοικίες, Κοκκινιά, Δραπετσώνα, Νέα Ιωνία, Καλλιθέα, Καλογρέζα, Καισαριανή, Βύρωνα, Νέο Κόσμο, με συνέπεια στις συνοικίες αυτές να καταγραφούν οι περισσότεροι νεκροί αγωνιστές της Αντίστασης.

Η ιστορία¹ που θα αφηγηθούμε συνδέεται με την προσφυγική συνοικία του Βύρωνα και το φτωχικό προσφυγικό σπιτάκι της γιαγιάς Δέσποινας από την Καππαδοκία που θα παίξει τον δικό του ρόλο στην υπόθεση του Αγώνα. Ο αφηγητής κυρ Θόδωρος Κυριακίδης που στα δεκατέσσερα του χρόνια εντάσσεται στις γραμμές της Ε.Π.Ο.Ν. θυμάται: «Η θεία Δέσποινα ήταν πρώτη ξαδέλφη της γιαγιάς μου, της Μαριγώς. Η καλή μας θεία ήταν κι αυτή τουρκόφωνη όπως και όλες οι ηλικιω-

μένες γυναίκες που ήρθαν στην Ελλάδα από την Καισάρεια της Καππαδοκίας μετά την Μικρασιατική καταστροφή. Όλες αυτές οι γυναίκες που έζησαν κάτω από την άγρια καταπίεση της τουρκικής εξουσίας ήταν αξιόπαινες που επί αιώνες αντιστάθηκαν κι έμειναν πιστές στις θρησκευτικές και πολιτισμικές τους πεποιθήσεις. Δεν άλλαξαν την πίστη τους, δεν απαρνήθηκαν τις ελληνικές παραδόσεις ούτε απεμπόλησαν την ελληνικότητα, τα ήθη και τα έθιμά τους».

Και ο κυρ Θόδωρος συνεχίζει την αφή-

εκείνη δέχεται, του συνιστά όμως μεγάλη προσοχή για να μην «πέσει στο στόμα του λύκου». Έτσι, «σχεδόν τρεις χειμώνες πέρανα τα βράδια εξαιρετικά δύσκολα. Για μένα όλες οι ανθρώπινες ανάγκες ήταν σε απαγόρευση, ομιλία, φτέρνισμα, βήξιμο, ροχαλητό και νυκτερινή ούρηση!». Η μαρτυρική διαμονή του στο σπιτάκι είχε διπλό σκοπό, την άντληση πληροφοριών για τις κινήσεις του εχθρού και την ασφάλεια του. Ο τύπος, λοιπόν, αυτός που η θεία όταν τον έβλεπε, τον έβριζε στα τούρκικα, αγνοώντας τι συνέβαινε

για να διαμορφώσει, κατά το δυνατό, την περιοχή που ήταν εξαιρετικά ανώμαλη. Έγινε οριοθέτηση του χώρου και το βράδυ της εκτέλεσης του έργου το συνεργείο που γνώριζε το χώρο ανέλαβε το ασβέστωμα. Εμείς, οι υπόλοιποι, είμαστε δύο συνεργεία, το ένα για τον ασβέστη και το άλλο για τα νερά. Αυτά τα τεράστια γράμματα (που θα γράφονταν) που έπρεπε να φαίνονται από όλη την Αθήνα, απαιτούσαν πολύ υλικό». Να σημειωθεί ότι η ορατότητα ήταν εφικτή από μεγάλη απόσταση γιατί τα σπίτια τότε ήταν χαμηλά και η δόμηση αραιή.

Και ο μοναδικός επιζών της επιχείρησης συνεχίζει: «Το μήκος των γραμμών ήταν περίπου πενήντα μέτρα και το πάχος ανάλογο. Το ράντισμα των γραμμών που γινόταν με μάτσα από θυμάρι απαιτούσε μεγάλη ποσότητα ασβέστη. Η δυσκολία ήταν στη μεγάλη ποσότητα του υλικού που μας χρειαζόταν. Κάναμε πολλά δρομολόγια για να τροφοδοτούμε το έργο. Όταν έπεσε το βαθύ σκοτάδι, εμείς τα δύο συνεργεία με ταχύτητα και τόλμη κουβαλούσαμε το νερό και τον ασβέστη μέσα στα σκοτάδια και στα κακοτράχαλα του βουνού. Τα δρομολόγια ήταν πολύ δύσκολα. Τα τεράστια αυτά γράμματα ήθελαν πολύ ασβέστωμα και η τροφοδοσία τους κράτησε μέχρι το ξημέρωμα. Βιαζόμαστε να τελειώσουμε πριν να φωτίσει η μέρα.

Έπρεπε να τα μαζέψουμε και να κατέβουμε απ το βουνό γιατί υπήρχε κίνδυνος να μας μπλοκάρουν. Καταφέραμε, πριν φέξει, δουλεύοντας όλοι μαζί με πειθαρχία και συντονισμένες κινήσεις να ολοκληρώσουμε ένα πολύ μεγάλο και εντυπωσιακό έργο, να πετύχουμε ένα από τα δυσκολότερα έργα της περιόδου. Αποδείξαμε με τη δράση μας ότι πιστεύοντας στις δυνατότητες μας σαν αγωνιστές μπορούμε να πετύχουμε δύσκολους στόχους».

Δικαιολογημένα ο αφηγητής που ήταν από τους πρωταγωνιστές της αντιστασιακής αυτής δράσης είναι μέχρι σήμερα περήφανος γι αυτήν καθώς επί είκοσι μέρες τα τρία γράμματα του Ε.Α.Μ. κοσμούσαν και «φώτιζαν» την πλαγιά του Υμηττού, καθώς όλη η Αθήνα επί είκοσι μέρες θαύμαζε το γεγονός.

γησή του: «Η θεία που πάνω της είχε πέσει όλο το φαρμάκι του κόσμου, είχε χάσει τις δυο κόρες της κι ο γιος της ήταν αγνοούμενος του ελληνοϊταλικού πολέμου. Θεοφτωχη καθώς ήταν, αναγκάστηκε να νοικιάσει το μισό σπιτάκι της σε μια χήρα ζώντας η ίδια κάτω από άθλιες συνθήκες. Τα δυο δωμάτια χωρίζονταν με τζαμαρία κι η θεία με μια μεγάλη ντουλάπα είχε με κάποιο τρόπο απομονώσει το χώρο της. Η κοινή τουαλέτα βρισκόταν στην αυλή. Η γριούλα έκανε τη λάτρα της σε υπόγειο χωματένιο λαγούμι. Η ζωή της ... καταδίκη».

Και η αφήγηση αποκτά μεγαλύτερο ενδιαφέρον καθώς «η χήρα νοικάρισα είχε ένα γιο ταγματасαφалίτη που κάθε βράδυ επιστρέφοντας στην κάμαρη με την αγριοφωνάρα του ζητούσε απ τη μάνα του να φάει και τρώγοντας της διηγούνταν χαχανίζοντας το πλιάτσικο που είχαν κάνει οι αλητοπαρέες του στα σπίτια και στα καταστήματα που πατούσαν».

Στο μεταξύ ο νεαρός αγωνιστής ζητά απ την καλή γιαγιά να τον φιλοξενεί τα «επικίνδυνα» βράδια του χειμώνα στην καμαρούλα της,

στο διπλανό δωμάτιο ήταν πηγή σημαντικών πληροφοριών που μεταφέρονταν στην τοπική ηγεσία του Αγώνα.

Ένα απίστευτο θέαμα

Οι Επονίτες ήταν εξοικειωμένοι με το νυκτερινό γράψιμο συνθημάτων στους τοίχους. Μάλιστα είχε οριστεί και ΕΠΑΙΝΟΣ για τα καλλίτερα συνθήματα, ποιοτικά και νοηματικά. Οι Επονίτες, λοιπόν, της περιοχής πήραν μια τολμηρή απόφαση, θα έγραφαν τα τρία γράμματα που έδιναν τη μοναδική ελπίδα στο λαό, την ακροστιχίδα ΕΑΜ στην πλαγιά του Υμηττού εκπέμποντας το μήνυμα της ελπίδας, το μήνυμα της πίστης στον Αγώνα.

Η επιχείρηση ήταν ιδιαίτερα δύσκολη, άκρως επικίνδυνη, ακατόρθωτη, θα έλεγε κανείς, κάτω μάλιστα από τις άγριες τρομοκρατίας επικρατούσες συνθήκες. Ο νεαρός Επονίτης Θόδωρος Κυριακίδης που είχε λάβει μέρος στην επιχείρηση, θυμάται: «Το έργο είχε καλή προετοιμασία. Πριν από μέρες συνεργείο από Επονίτες είχε ανέβει στο βουνό

Τα χωνιά.

1. Το αφιέρωμα βασίζεται στο ενδιαφέρον βιβλίο του Απόστολου Κ. Κοκόλια «90 Χρόνια Βύρωνα – στους πρόποδες του Υμηττού».

Επιτάφιος στα ερείπια της Παναγίας της Παραμυθίας...

50 χρόνια αφότου καταστράφηκε ολοσχερώς από πυρκαγιά η Παναγία Παραμυθία στο Βλαχ Σαράι πραγματοποιήθηκε τη Μεγάλη Παρασκευή η ακολουθία του Επιταφίου Θρήνου.

Πάσχα στην Πόλη σημαίνει Πάσχα στο κέντρο του Ορθόδοξου κόσμου, ενσωμάτωση στη Ρωμαϊκή Κοινότητα, επιστροφή σε πατρογονικά έθιμα. Σημαίνει προσκύνημα σε ναούς άλλοτε λαμπρούς και μεγαλόπρεπους, άλλοτε ταπεινούς και ξεχασμένους.

Στην αρχή μιας ανηφορίας διάλεξαν οι πρίγκηπες της Βλαχίας να κτίσουν τη δική τους εκκλησία. Ανάμεσα στον 5ο και τον 6ο λόφο, στο Φανάρι των Πατριαρχείων, οι ισχυροί των Παραδουνάβιων περιοχών έφτιαξαν τα αρχοντικά τους. Σούτσοι και Καντακουζινοί ήθελαν να βρίσκονται δίπλα στο κέντρο της Ορθοδοξίας, δίπλα στον Οικουμενικό Θρόνο, εκεί όπου χτυπούσε η καρδιά της πίστης και της γλώσσας. Κι έχτισαν δύο εκκλησίες: Στο Βλαχ-Σαράι την Παναγία Παραμυθία και στο Μπογδάν-Σαράι τον Άγιο Νικόλα.

ΚΙ ΗΡΘΕ ΜΙΑ ΦΩΤΙΑ...

Κι αν οι μέρες της δόξας πέρασαν κι οι πρίγκηπες χάθηκαν, η Παναγία της Παραμυθίας, της παρηγοριάς και της συμπόνιας, έμεινε να αγναντεύει από ψηλά τα νερά του Κόλπου να βάφονται κάθε δειλί χρυσαφιά. Ξεχασμένη, παραμελημένη. Τι κι αν και εκεί κάποτε στην περιπλάνησή του το Οικουμενικό Πατριαρχείο βρήκε στέγη μετά από τον εκδιωγμό του από τη Μονή της Παμμακαρίστου. Τι κι αν εδώ η Σύνοδος συνεδρίασε για την κύρωση της πατριαρχικής αξίας της Εκκλησίας της Ρωσίας. Η δόξα ξέφτισε, η ιστορία φάνηκε να ξεχνιέται.

Ήρθε μια φωτιά, μια από τις τόσες που για αιώνες κατέτρωναν τα σωθικά αυτής της πόλης, κι έκαψε τον ναό της Παραμυθίας. Κάηκε η εκκλησία Πριγκίπων και Πατριαρχών, η Παναγία της Παραμυθίας, της παρηγοριάς των ανθρώπων που την έκαναν σπίτι τους. Κάηκε η εκκλησία, ερήμωσε κι η γειτονιά.

Ούτε πρίγκηπες ούτε απλοί Ρωμιοί έμειναν. Άδειασε το Φανάρι κι ο γειτονικός Μπαλατάς. Ποιος να νοιαστεί, ποιος να φροντίσει, ποιος να περιμαζέψει τα αποκαΐδια.

Πέρασαν τα χρόνια κι ήρθε ο καιρός να γνωρίσει την Ανάστασή της η Παναγία των Βλάχων. Μέσα από τη φροντίδα και τη συνεχή προσπάθεια του νέου Προέδρου της Κοινότητας κ. Λάκη Βίγκα, μετά από 50 ολόκληρα χρόνια, ακούστηκαν φέτος τα Εγκώμια στα χαλάσματα του ναού.

Με περισσή συγκίνηση άνθρωποι που μεγάλωσαν σ' αυτήν τη γειτονιά, πιστοί που αγαπούν τις ξεχασμέ-

νες εκκλησίες, περίοικοι άλλων δογμάτων, άνθρωποι που στηρίζουν κάθε τέτοια προσπάθεια των Ρωμαϊκών Κοινοτήτων βρεθήκαμε ανάμεσα στους ξεφτισμένους τοίχους και τα ανοίγματα των παραθύρων, σε έναν κήπο που οργιάζει η βλάστηση και φωλιάζουν τα πουλιά. Ανεβήκαμε τα φαγωμένα από τον χρόνο πέτρινα σκαλιά, διαβήκαμε το μαρμάρινο κατώφλι. Σταθήκαμε ευλαβικά, τιμώντας την ιστορία του τόπου, αναλογιζόμενοι το ειδικό βάρος των στιγμών και ψάλλαμε τα Εγκώμια του Επιταφίου Θρήνου.

ΟΛΑ ΑΠΟΚΤΟΥΝ ΑΛΛΟ ΝΟΗΜΑ...

Εδώ, λίγο πάνω από την ακτή του Κεράτιου Κόλπου, ανάμεσα στα σπαράγματα ενός ναού, όλα αποκτούν άλλο νόημα. Ο Γολγοθάς, η σταύρωση, ο θάνατος, η ταφή, η τριήμερος εις Άδου κάθοδος, η Ανάσταση βιώνονται ως προσωπικές εμπειρίες, ως βιώματα αλλά και διηγήσεις, ως ελπίδα κι αναμονή. Ο αγώνας που δίνεται δεν είναι για να στηθεί άλλη μία εκκλησία. Όπως λέει ο κ. Βίγκας, είναι για να μείνει ζωντανή η μνήμη, να μην χαθεί η πολύτιμη αυτή ψηφίδα από το μωσαϊκό της Ρωμαϊκής Κοινότητας. Γιατί κάθε ναός, κάθε σχολείο, κάθε κοινοτικό κτήριο αποτελεί κομμάτι της κληρονομιάς που μας εμπιστεύτηκαν οι πρόγονοί μας. Δική μας υποχρέωση να την παραδώσουμε στην επόμενη γενιά ατόφια, αλώβητη.

Η Ρωμιοσύνη της Πόλης ζει σιωπηλά την κάθε στιγμή αυτής της πορείας. Ζει κι ελπίζει, δίνει τον δικό της αγώνα ακόμα και μέσα από τα ερείπια. Και η Παναγία Παραμυθία, το Βλαχ-Σαράι του Φαναρίου είναι το καλύτερο παράδειγμα.

Από κείμενο της **Μαρίας Δήμου**

> Συνέχεια από το προηγούμενο

Το πρώτο μου ταξίδι στην Πόλη

ΤΟΥ **ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΧΑΜΑΡΑΚΗ**

Επειτα, αποχαιρετώντας τον άκρως ομιλητικό μπεκτσή κι αφήνοντας τον τόσο μακάβριο χώρο του κοιμητηρίου, περπατήσαμε μέχρι το κοντινότερο μαγειρείο στην αγορά του Reşit Paşa για ένα τελευταίο λαχματζούν στην Πόλη, όπως μου είχε υποσχεθεί η γιαγιά. Προς μεγάλη μου έκπληξη, τρεις από αυτές τις πικάντικες πίτες, μια σαλάτα, 2 πλαστικά μπουκάλια με νερό κι ένα πιάτο πιλάφι μας κόστισαν μονάχα 25 λίρες, δηλαδή, σύμφωνα με την τότε ισοτιμία ευρώ-λίρας, μονάχα 1,25 ευρώ. Μετά από το μεσημεριανό μας γεύμα στο φθινό αυτό μαγειρείο κι ένα τελευταίο οδοιπορικό στο χωριό, αποχαιρετώντας τα πατρικά του παππού και της γιαγιάς και τον ναό της Ευαγγελίστριας, επιστρέψαμε στο δωμάτιο όπου βρήκαμε τους υπόλοιπους της ομάδας να πακετάρουν τις βαλίτσες. Από εκεί, κατεβήκαμε στην παραλιακή και καθισμένοι σ' ένα παγκάκι τρώγοντας Dondurma κι αφράτο Ketenhelva απολαύσαμε για τελευταία φορά το ξεχωριστό φυσικό τοπίο του Βοσπόρου. Ατενίσαμε τη θάλασσα, τους ψαράδες, που μολονότι είναι αμέτρητοι απ' άκρη σ' άκρη στην ακτή, η μια τους ψαριά ήταν καλύτερη από την προηγούμενη, τα βαπόρια που πηγαινοέρχονται συνεχώς σε όλη την Πόλη από τα νησιά μέχρι το Eminönü κι από εκεί μέχρι τα Καβάκια, αραιά και που κανένα ρωσικό βυτιοφόρο που όσο κι αν πασχίζουμε δεν καταφέρνουμε ποτέ να διαβάσουμε τ' όνομά του, τους μικρούς τσατανάδες που το συνοδεύουν, τη σκάλα της Κάλιντζας, τα κοκκινωπά γυαλιά των πασάδων, το αστεροσκοπείο που ξεχωρίζει ξεπερνώντας σε ύψος τη βλάστηση του απέναντι λόφου, το τζαμί της Τσάμλιτζας που πραγματικά διακρίνεται από όπου σχεδόν κι αν βρίσκεσαι στην Κωνσταντινούπολη και τέλος την κρεμαστή γέφυρα που, δεσπόζοντας ανάμεσα στις δύο ηπείρους, δημιουργεί θαυμασμό στον παρατηρητή για τα κατορθώματα του ανθρώπου.

Επιστρέφοντας εντέλει στην Αθήνα, δεν σκεφτόμουν τίποτε άλλο παρά μόνο την Πόλη. Τότε μονάχα που, μετά από κάποιες μέρες στον ξεχωριστό τόπο αυτό, ξαναβρέθηκα ανάμεσα στις χιλιάδες πολυκατοικίες και την άσχημη ρυμοτομία της πρωτεύουσας, μπόρεσα να αντιληφθώ, έστω και σ' έναν ελάχιστο βαθμό, τα συναισθήματα των παππούδων μου που έπειτα από ευτυχισμένα παιδικά και νεανικά χρόνια σ' έναν τόσο μοναδικό και όμορφο τόπο όσο η Κωνσταντινούπολη, βρέθηκαν κατεστραμμένοι οικονομικά σε μία ξένη, στην ουσία, χώρα. Τη στενωπώρια της γιαγιάς μου που, αντί για τον πανέμορφο Βόσπορο, κατέληξε να βλέπει από το μπαλκόνι της την μπουγάδα της απέναντι πολυκατοικίας. Τον θυμό του παππού μου που αναγκάστηκε να ξεκινήσει από το μηδέν για να χτίσει ό,τι στην Πόλη θεωρούσε δεδομένο. Και βέβαια, τη νοσταλγία για τη μητέρα πατρίδα, που δίχως εξαιρέσεις, αισθάνεται ο κάθε Πολίτης.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΚΗΔΕΙΑ

Τον αγαπημένο θείο και εξάδελφό μας
ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΣΣΑΜΑΚΗ του Νικολάου
Ηλεκτρολόγο – Μηχανολόγο του Ε.Μ.Π.
κηδεύσαμε την Πέμπτη, 9 Μαΐου 2024, από τον Ι.Ν. του
Κοιμητηρίου Καισαριανής.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Προς όλους τους συγγενείς, φίλους και συναδέλφους, οι οποίοι παραβρέθηκαν στη νεκρώσιμη ακολουθία, και προς όλους όσους με οποιονδήποτε τρόπο εξέφρασαν τη λύπη τους για την απώλεια του ταλαντούχου ανθρώπου που είχε διαπρέψει στον επαγγελματικό του χώρο.

Οι ανηψιές Ολυάννα και Νικολέττα
Τα εξαδέλφια Καλλιόπη, Κυριάκος, Γρηγόρης

E-MAIL & SITE:

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ekdoseis.tsoukatou@yahoo.gr, www.tsoukatou.gr

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ

ΠΟΙΜΕΝΙΔΗ
ΑΠΟ ΤΟ 1982

Αγίου Αλεξάνδρου 50, Παλαιό Φάληρο

Τηλ.: 210 9828800, 210 9814891

Κιν.: 6944 143133, 6944 242570

www.poimenidi.gr

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ

«ΠΙΣΤΩΦ»

ΤΟ ΓΝΩΣΤΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ, ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ - ΤΑΞΙΜ

τώρα και στο Φάληρο

Θα βρείτε σ' αυτό φροντίδα και ειλικρινή συμπαράσταση

ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ 73Α, Π. ΦΑΛΗΡΟ

210.98.38.801 - 210.98.28.070

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΟΥΣΟΣ

PiZES

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΛΕΜΒΟΣ

ΑΠΕΒΙΩΣΕ Η ΕΛΣΑ ΖΗΓΚΟΡΙΔΗ, ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΙΝCΙ

Από την τουρκική ιστοσελίδα Patronlar Dünyası (25/4/2024) πληροφορηθήκαμε ότι απεβίωσε στην Ισπανία η 84χρονη Έλσα Ζηγκορίδη, τελευταία κληρονόμος του ιστορικού ζαχαροπλαστείου İnci στη Μεγάλη Οδό. Η σορός της μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη για να θαφτεί στον οικογενειακό τάφο. Η κόρη της Paola Loor είπε ότι ήταν η τελευταία επιθυμία της μητέρας της και γι' αυτό τη μετέφερε στην Κωνσταντινούπολη, που αγαπούσε τόσο πολύ, προκειμένου να θαφτεί στον τάφο του παππού της που βρίσκεται στο Σισλί.

Ο διευθυντής του ζαχαροπλαστείου İnci για πολλά χρόνια, ο κ. Musa Ateş δήλωσε: «Η Έλσα Ζηγκορίδη ήταν κόρη και κληρονόμος του αείμνηστου Λουκά Ζηγκορίδη, ο οποίος είχε καταβάλει μεγάλες προσπάθειες για να κάνει διάσημο το ζαχαροπλασείο. Ήταν το πρώτο που παρήγαγε προφιτερόλ, γλύκισμα τουρκικού τύπου, στην Τουρκία εδώ και πολλά χρόνια. Το İnci ήταν το καλύτερο από τα 16

ζαχαροπλαστεία του Πέρα. Τελευταία λειτουργεί στην οδό Mis. Τα τελευταία δύο χρόνια η Έλσα Ζηγκορίδη δεν μπορούσε να έρθει στην Κωνσταντινούπολη λόγω καρδιάς. Το ζαχαροπλασείο ακόμα και σήμερα το λειτουργώ».

Το ιστορικό ζαχαροπλασείο İnci, που παρήγαγε το πρώτο προφιτερόλ στην Τουρκία, κέρδισε τη μνήμη που κατέθεσε κατά του Erhan Arslan, ιδιοκτήτη εταιρείας που χρησιμοποιούσε το σήμα του İnci. Το δικαστήριο αποφάσισε να αποτρέψει την παραβίαση του εμπορικού σήματος, ως αθέμιτο ανταγωνισμό. Το İnci ιδρύθηκε πριν από 80 χρόνια από τον Λουκά Ζηγκορίδη.

Σ.Υ.Ρ.Κ.Ι. ΔΩΡΟ ΑΓΑΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΣΧΑ

Ο Σ.Υ.Ρ.Κ.Ι., στο πλαίσιο στήριξης των εμπεριστατών συμπολιτών μας, ολοκλήρωσε σε συνεργασία με την αρμόδια Συντονιστική Επιτροπή, τη διαδικασία προσφοράς του δώρου Αγάπης για το Πάσχα και διέθεσε το ποσό των 720.000 ΛΤ. σε 144 άτομα-οικογένειες. Σε κάθε δικαιούχο δόθηκαν από 4.000 ΛΤ και θα κατατεθούν επιπλέον 1.000 ΛΤ στους τραπεζικούς λογαριασμούς τους. Η Συντονιστική Επιτροπή για το Δώρο Πάσχα και το Διοικ. Συμβούλιο του Σ.Υ.Ρ.Κ.Ι. εκφράζουν θερμότατες ευχαριστίες στις Κοινότητες, που συμμετείχαν στην προσπάθεια. Εξίσου θερμές ευχαριστίες εκφράζουν για τις ατομικές προσφορές και τη συνεισφορά ιδιωτών στην προσπάθεια. Τα ονόματα των Κοινοτήτων και των ιδιωτών, με το ποσό που καθεμιά/καθένας διέθεσε, παρατίθενται παρακάτω (σε λίρες Τουρκίας).

Σχολές: Αστική Σχολή Γαλατά 5.000, Ιωακείμιο Παρθεναγωγείο 5.000, Κεντρικό Παρθεναγωγείο 20.000, **Κοινότητες:** Αγ. Γεωργίου Τσεγκέλκιοϊ 12.000, Αγίων Θεοδώρων Βλάγκας 10.000, Αγ. Ιωάννου Προδρόμου Αντιγόνης 5.000, Κιν. Αγ. Νικολάου Υψωμαθειών 5.000, Αγ. Παντελεήμονος

Κουσκουντζουκίου 30.000, Αγ. Παρασκευής Βαθέος Ρύακος 10.000, Αγ. Παρασκευής Πικριδίου (Χάσκιοϊ) 5.000, Αγ. Φωκά Μεσαχώρου 25.000, Αγ. Χαράλαμπος Βεβεκίου 5.000, Άνω Βοσπόρου Γενή Μαχαλά 3.000, Γενεθλίων της Θεοτόκου Παλαιού Μπάνιου Διπλοκιοινίου 3.000, Δώδεκα Αποστόλων Φερικιοϊ 10.000, Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Βαφεοχωρίου 16.000, Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Προπόδων Ταταούλων 10.000, Θείας Μεταμορφώσεως Κανδυλλί 5.000, Κοιμήσεως της Θεοτόκου Μπαλίνου 2.000, Κοιμήσεως της Θεοτόκου Διπλοκιοινίου 15.000, Νήσου Πριγκήπου 30.000, νήσου Χάλκης 10.000, Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μεγάλου Ρεύματος 50.000, Παναγίας Βλαχερνών και Αγ. Δημητρίου Ξυλοπόρτης 15.000, Κιν. Παναγίας Ελπίδος Κοντοσκαλίου 10.00, Παναγίας Κουμαριώτισσης Νεοχωρίου 30.000, Πατριαρχικού Ναού Αγ. Γεωργίου του Τροπαιοφόρου 50.000, Σταυροδρομίου 50.000, Ταταούλων 50.000, Κιν. Χαλκηδόνος 166.000.

Ιδιώτες: Γιώργος Παπαλιάρης 20.000, Γκέο Ουϊγκάν 10.000, Δημήτρης Όζπροδρομος 5.000, Κεμάλ Γιλντιζ 500, Κώστας Διακρούσης 2.000, Στράτος Δολτσινιάδης 20.000.

ΤΟ ΝΕΟΧΩΡΙ ΤΙΜΗΣΕ ΤΟΝ ΚΑΒΑΦΗ

Στις 27/4/2024, Σάββατο του Λαζάρου, στον Ι. Ν. Παναγίας της Κουμαριώτισσας, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση μνήμης, αφιερωμένη στον Αλεξανδρινό ποιητή Κωνσταντίνο Π. Καβάφη, με τίτλο «Ο Καβάφης μέσα από την εικαστική τέχνη».

Υπενθυμίζεται πως στον αυλόγυρο της Παναγίας Κουμαριώτισσας, στις 13/4/2013, όταν συμπληρώθηκαν 150 χρόνια από τη γέννηση του Καβάφη, τοποθετήθηκε με πρωτοβουλία του τότε Προέδρου της Κοινότητας Λάκη Βίγκα, η προτομή του ποιητή, έργο της γλύπτριας Ασπασίας Παπαδεράκη. Αφορμή αποτέλεσε το πέρας του ποιητή το διάστημα 1882-1885 από το Νιχώρι, όπου έγραψε το ομώνυμο ποίημα σε νεαρά ηλικία.

Τελέστηκε τρισάγιο για την ανάπαυση της ψυχής του μπροστά στην προτομή, από τον προϊστάμενο της Κοινότητας π. Κωνσταντίνο Βαρθολομαίο. Στη συνέχεια η μαθήτρια του Ζαπτείου Μαρίνα Μινάογλου και η καλλιτέχνηδα κι Επίτροπος της Κοινότητας Αλίσια Καπούδαγ, απήγγειλαν ποιήματά του.

Στο πρόγραμμα που ακολούθησε, πρώτος έλαβε τον λόγο ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Νίκος Καλαμάρης.

Η συντονίστρια δρ. Κορνηλία Τσεβίκ-Μπαϊβεργτιάν, μετά την κατατοπιστική της ομιλία, παρουσίασε τα βιογραφικά

των ομιλητών-ζωγράφων Όλγας Αλεξοπούλου, Κιρκός Σαχάκογλου, Γιώργου Κεβερεκίδη, οι οποίοι αναφέρθηκαν στην προσωπική τους αντίληψη και ερμηνεία του Καβαφικού έργου μέσω της ζωγραφικής.

Την εκδήλωση χαιρέτησε ο πρ. Πρόεδρος της Κοινότητας, Λάκης Βίγκας, Άρχων Μ. Χαρτοφύλαξ της Μ.Τ.Χ.Ε.

Οι εκπρόσωποι της κοινότητας διεξώθηκαν τους εκλεκτούς προσκεκλημένους στον αυλόγυρο της εκκλησίας.

Η βραδιά στο Νιχώρι ήταν μαγική, καθώς περιγράφεται από τον Καβάφη στο πεζό του «Μια νύχτα εις το Καλιντέρι: Η νύχτα ήτο μαγευτική. Η πανσέληνος άπλωνεν επί των υδάτων του Βοσπόρου αργυρούν μανδύαν, η δε απέναντι ασιατική όχθη έλαμπε με τα λευκά της σπιτάκια και πού και πού κανένα μιναρέ, και εφάινετο ως χαρίεσσα σκηνογραφία μαγικού θεάτρου».

Κ. Τσ. Μπ.

Αθλητικά Νέα

ΤΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΣΙΔΕΡΙΔΗ
Αναπλ. Καθηγητού ΕΜΠ

ΣΤΟ ΔΕΚΑΤΟΠΕΜΠΤΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΥΡΩΠΗΣ [EURO 2016] οι προκριματικοί αγώνες, διεξήχθησαν από τον Σεπτέμβριο του 2014 έως τον Νοέμβριο του 2015. Στην δε τελική φάση με διοργανώτρια χώρα την Γαλλία, η οποία επελέγη στις 28-5-2010, με συνυποψήφιες την Ιταλία και την Τουρκία, υπήρχαν διά πρώτη φορά 24 ομάδες, αντί των 16 οι οποίες συμμετείχαν σε όλα τα προηγούμενα πρωταθλήματα από το 1996, γεγονός που οφείλεται στην προσθήκη νέων χωρών αλλά και στην επιθυμία διευρύνσεως του εκ μέρους της ΟΥΕΦΑ(UEFA). Με την νέα αυτή μορφή εδημιουργήθησαν 6 όμιλοι από 4 ομάδες και μετά ηκολούθησαν τρεις φάσεις, εκείνη των 16 όπου προεκρίθησαν οι δύο πρώτες ομάδες εκάστου ομίλου και οι τέσσαρες καλύτερες τρίτες των ομίλων, των 8 [προημιτελικά], των 4 [ημιτελικά] και ο τελικός. Οι αγώνες διεξήχθησαν μεταξύ 10 Ιουνίου και 10 Ιουλίου 2016 με εικοσπτερείς ομάδες από τα προκριματικά και την διοργανώτρια χώρα.

Στους προημιτελικούς αγώνες της τελικής φάσεως προεκρίθησαν οι: Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Αγγλία, Σουηδία, Τσεχία, Ρωσία, Κροατία, Ιρλανδία, Πολωνία, Ουκρανία, Ισλανδία, Αυστρία, Β. Ιρλανδία, Ελβετία, Βέλγιο, Ουαλία, Ρουμανία, Αλβανία, Σλοβακία, Τουρκία, Ουγγαρία. Στην κλήρωση, η οποία διεξήχθη στις 12-12-2015, οι 24 αυτές ποδοσφαιρικές ομάδες ετοποθετήθησαν σε ομάδες δυναμικότητας αναλόγως προς τα αποτελέσματά των, βάσει της βαθμολογίας της UEFA. Μετά την κλήρωση προέκυψαν οι κάτωθι έξι όμιλοι των αγώνων:

Α' Όμιλος: Γαλλία, Ελβετία, Αλβανία, Ρουμανία, Β' Όμιλος: Ουαλία, Αγγλία, Σλοβακία, Ρωσία, Γ' Όμιλος: Γερμανία, Πολωνία, Ουκρανία, Β. Ιρλανδία, Δ' Όμιλος: Ισπανία, Κροατία, Τουρκία, Τσεχία, Ε' Όμιλος: Ιταλία, Ιρλανδία, Βέλγιο, Σουηδία, Στ' Όμιλος: Πορτογαλία, Ισλανδία, Αυστρία, Ουγγαρία.

Τους αγώνες φιλοξένησαν τα στάδια των πόλεων Παρίσι, Λανς, Λυών, Μασσαλία, Μπορντώ, Τουλούζ, Νις, Σαιντ-Ετιέν.

Τα αποτελέσματα της φάσεως των ομίλων

ήταν: Α' όμιλος: Γαλλία-Ρουμανία 2-1, Αλβανία-Ελβετία 0-1, Γαλλία-Αλβανία 2-0, Ρουμανία-Ελβετία 1-1, Ρουμανία-Αλβανία 0-1, Ελβετία-Γαλλία 0-0. Η τελική βαθμολογία του ομίλου ήτο: Γαλλία 7 βαθμ., Ελβετία 5, Αλβανία 4, Ρουμανία 1. Προεκρίθησαν οι δύο πρώτες ομάδες.

Β' Όμιλος: Ουαλία-Σλοβακία 2-1, Αγγλία-Ρωσία 1-1, Ρωσία-Σλοβακία 1-2, Αγγλία-Ουαλία 2-1, Ρωσία-Ουαλία 0-3, Αγγλία-Σλοβακία 0-0. Η βαθμολογία του ομίλου διεμορφώθη ως εξής: Ουαλία 6 βαθμ., Αγγλία 5, Σλοβακία 4, Ρωσία 1. Προεκρίθησαν οι δύο πρώτες ομάδες και η Σλοβακία ως μία από τις καλύτερες τρίτες των ομίλων.

Γ' Όμιλος: Β. Ιρλανδία-Πολωνία 0-1, Γερμανία-Ουκρανία 2-0, Γερμανία-Πολωνία 0-0, Ουκρανία-Β. Ιρλανδία 0-2, Ουκρανία-Πολωνία 0-1, Β. Ιρλανδία-Γερμανία 0-1. Ο όμιλος είχε τελική βαθμολογία: Γερμανία 7 βαθμ., Πολωνία 7, Β. Ιρλανδία 3, Ουκρανία 0. Προεκρίθησαν οι δύο πρώτες και η Β. Ιρλανδία ως μία από τις καλύτερες τρίτες των ομίλων.

Δ' Όμιλος: Τουρκία-Κροατία 0-1, Ισπανία-Τσεχία 1-0, Τσεχία-Κροατία 2-2, Ισπανία-Τουρκία 3-0, Τσεχία-Τουρκία 0-2, Κροατία-Ισπανία 2-1. Η βαθμολογία του ομίλου ήτο: Κροατία 7 βαθμ., Ισπανία 6, Τουρκία 3, Τσεχία 1. Οι δύο πρώτες ομάδες προεκρίθησαν στην επομένη φάση.

Ε' Όμιλος: Ιρλανδία-Σουηδία 1-1, Βέλγιο-Ιταλία 0-2, Ιταλία-Σουηδία 1-0, Βέλγιο-Ιρλανδία 3-0, Ιταλία-Ιρλανδία 0-1, Σουηδία-Βέλγιο 0-1. Η βαθμολογία του ομίλου ήτο: Ιταλία 6 βαθμ., Βέλγιο 6, Ιρλανδία 4, Σουηδία 1. Προεκρίθησαν οι δύο πρώτες και η Ιρλανδία ως μία από τις καλύτερες τρίτες των ομίλων.

Στ' Όμιλος: Αυστρία-Ουγγαρία 0-2, Πορτογαλία-Ισλανδία 1-1, Ουγγαρία-Ισλανδία 1-1, Πορτογαλία-Αυστρία 0-0, Ισλανδία-Αυστρία 2-1, Ουγγαρία-Πορτογαλία 3-3, με την τελική βαθμολογία να είναι: Ουγγαρία 5 βαθμ., Ισλανδία 5, Πορτογαλία 3, Αυστρία 1. Προεκρίθησαν οι δύο πρώτες και η Πορτογαλία ως μία από τις καλύτερες τρίτες των ομίλων.

Στην ΦΑΣΙΝ ΤΩΝ 16: Ελβετία-Πολωνία 4-5 στα πέναλτυ, με τον κανονικών αγώνων και την παράταση να λήγουν 1-1, Ουαλία-Β. Ιρλανδία 1-0, Κροατία-Πορτογαλία 0-1, Γαλλία-Ιρλανδία 2-1, Γερμανία-Σλοβακία 3-0, Ουγγαρία-Βέλγιο 0-4, Ιταλία-Ισπανία 2-0, Αγγλία-Ισλανδία 1-2.

Στα ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΑ: Πορτογαλία-Πολωνία 5-3 στα πέναλτυ, με τον κανονικών αγώνων και την παράταση να λήγουν 1-1 με τέρματα του Sanches στο 33' και του Lewandowski στο 2' διά τις δύο ομάδες. Ουαλία-Βέλγιο 3-1 με τέρματα των Williams στο 31', Robson-Kanu στο 55', Wouks στο 86' διά την Ουαλία και Naigolan στο 13' διά το Βέλγιο. Γαλλία-Ισλανδία 5-2 με τέρματα των Giroud στο 12' και 59', Pogba στο 20', Payet στο 43', Griezmann στο 45' διά την Γαλλία και Sigthorson στο 56', M. Bjiarnason στο 84' διά την Ισλανδία. Γερμανία-Ιταλία 6-5 στα πέναλτυ, με τον κανονικών αγώνων και την παράταση να λήγουν 1-1 με τα τέρματα του Özil στο 65' διά την Γερμανία και του Bonucci στο 78', με πέναλτυ, διά την Ιταλία.

Στα ΗΜΙΤΕΛΙΚΑ, στον πρώτο ημιτελικό στην Λυών, η Πορτογαλία ενίκησε την Ουαλία 2-0 με τέρματα των Ronaldo στο 50' και Nani στο 53'. Στον δεύτερο ημιτελικό στην Μασσαλία, η Γερμανία ηττήθη από την Γαλλία 0-2. Τα τέρματα της Γαλλίας εσημείωσε ο Griezmann στο 45' με πέναλτυ και στο 72'.

Ο μεγάλος ΤΕΛΙΚΟΣ, τον οποίον παρηκολούθησαν 75.000 θεαταί, διεξήχθη την 10 Ιουλίου 2016 στο Stade de France του Saint-Denis μεταξύ Γαλλίας και Πορτογαλίας, με

διατηρή τον γνωστό και... στην Ελλάδα Mark Klatenburg. Οι δύο ομάδες, η ισχυρή Γαλλία η οποία είχε λάβει μέρος σε δύο τελικούς Euro, 1984 και 2000, και τα είχε κατακτήσει νικώντας την Ισπανία και την Ολλανδία αντίστοιχως και η πολύ αξιόλογη σε εκείνη την δεκαετία Πορτογαλία, η οποία στον τελικό του Euro 2004 ηττήθη από την Ελλάδα. Τελικά, η Πορτογαλία ενίκησε με 1-0 στην παράταση με τέρμα του Ender στο 109' και κατέκτησε διά πρώτη φορά στην ιστορία της το πρωτάθλημα Ευρώπης. Πολυτιμότερος παίκτης του τελικού επελέγη ο Pepe από την Πορτογαλία.

Όσον αφορά τους πρώτους σκόρερ του Euro 2016, τρεις παίκτες ανεκρήχθησαν ως οι καλύτεροι:

1ος [Χρυσό παπούτσι]: A. Griezmann (Γαλλία) με 6 τέρματα και 2 ασίστ, 2ος [Αργυρό παπούτσι]: C. Ronaldo (Πορτογαλία) με 3 τέρματα και 3 ασίστ, 3ος [Χάλκινο παπούτσι]: O. Giroud (Γαλλία) με 3 τέρματα και 2 ασίστ.

Ως καλύτερος ποδοσφαιριστής επελέγη ο Γάλλος A. Griezmann, ενώ ως καλύτερος νέος ο Πορτογάλος R. Sanches.

Τέλος, στην καλύτερη ενδεκάδα του Euro 2016 εψηφίσθησαν οι:

Τερματοφύλακες: R. Patricio (Πορτογ.). Αμυντικοί: J. Boateng (Γερμανία), J. Kimmich (Γερμ.), R. Guerreiro (Πορτογ.), Pepe (Πορτογ.). Μέσοι: T. Kroos (Γερμ.), J. Allen (Ουαλία), A. Ramsey (Ουαλία), D. Payet (Γαλλία). Επιθετικοί: A. Griezmann (Γαλλία), C. Ronaldo (Πορτογ.).

ΝΟΜΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ & ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΕΩΝ GÜMÜŞKAPI & SILVERGATE BV.

Με επαγγελματική πείρα μισού αιώνα, αναλαμβάνουμε από τα κεντρικά γραφεία μας σε Κωνσταντινούπολη και όλη τη Τουρκία, Ρότερνταμ, Άμστερνταμ, Ξάνθη, Γερμανία, Γαλλία και Καναδά κάθε είδος νομικής συμβουλής και παρακολούθησης νομικής υποθέσεως από έμπειρους συνεργάτες μας.

Αγγλικά και Τουρκικά: Av. Mustafa Demir (0090 5552229489)
Ελληνικά και Τουρκικά: Av. Nalian Hasanoğlu Kutlu (0090 5325748275)
Αγγλικά με όλους τους υπολοίπους συνεργάτες μας 0090 2122744764, 2727468, 2756356

GUMUSKAPI *

Email: gumuskapi.hukuk@gmail.com,
mstfdmr.gumuskapi@gmail.com, nhasanoglu74@gmail.com

Ortaklar Cad. No: 12/10 Mecidiyeköy/Istanbul/Turkey

πρόσωπα και άνθρωποι

Β' ΜΕΡΟΣ

Η ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

κ. Αιμιλία Θεμοπούλου

ΤΗΣ ΚΟΡΝΗΛΙΑΣ ΤΣΕΒΙΚ ΜΠΑΪΒΕΡΤΙΑΝ

Τι σκέπτονται και πώς αντιμετωπίζουν οι Έλληνες σπουδαστές τους Τούρκους και την Τουρκία. Ποια νομίζετε ότι είναι η άποψή τους για τη γείτονα χώρα και τους Τούρκους πολίτες;

Οι νέοι, ορισμένες φορές, αντιμετωπίζουν την Τουρκία με πολλά στερεότυπα. Για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε τη σύγχρονη Τουρκία και τις ελληνοτουρκικές σχέσεις θα πρέπει πρωτίστως να διερευνήσουμε και να μελετήσουμε τις δομές της σύγχρονης Τουρκίας, που προέρχονται από την οθωμανική περίοδο. Για να έχουμε μια νηφάλια και πολυεπίπεδη ανάλυση θα πρέπει να προστρέξουμε στις πηγές. Να γνωρίζουμε το πώς προσλαμβάνει η ελληνική πλευρά την οθωμανική περίοδο και επίσης πώς προσλάμβανε τότε η κεντρική οθωμανική διοίκηση και οι Οθωμανοί τους Ελληνορθόδοξους; (Έχω εκπονήσει σχετικές μελέτες για τα θέματα αυτά). Πώς διδάσκονταν τελικά η οθωμανική περίοδος; Έως τώρα η Οθωμανική Ιστορία διδάσκονταν με τον όρο Τουρκοκρατία. Οθωμανοί όμως δεν ήταν μόνο οι Τούρκοι. Στην οθωμανική διοίκηση συμμετείχαν πολλές εθνοτικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων και των Ελληνορθόδοξων, άρα δεν πρόκειται μόνο για Τούρκους. Η οθωμανική πολυεθνική κοινωνία αποτελούνταν από διαφορετικές μη μουσουλμανικές εθνοτικές ομάδες, π.χ. τα μιλλέτ των Αρμενίων και των Εβραίων, όπως επίσης και μεταξύ των μουσουλμανικών πληθυσμών υπήρχαν οι Άραβες και οι Κούρδοι. Ορισμένα στερεότυπα έχουν τις ρίζες τους στην επιρροή από την Ευρωπαϊκή Ιστοριογραφία, μετά την ίδρυση του Ελληνικού κράτους με την άποψη ότι «ανήκομεν εις την Δύση». Αυτό οδήγησε στη διαμόρφωση του δίπολου Ανατολής-Δύσης και στη δημιουργία στερεοτύπων. Η ύπαρξη και η λειτουργία των θεσμών των Ελληνορθόδοξων πληθυσμών, το Οικουμενικό Πατριαρχείο, η πνευματική ζωή, η εκπαίδευση και οι οικονομικές δραστηριότητες των Ελληνορθόδοξων λειτουργούσαν μέσα στην οθωμανική έννομη τάξη. Πώς διοικούσαν οι πληθυσμοί αυτοί και πώς λειτουργούσαν μέσα στην οθωμανική πραγματικότητα; Σύμφωνα με τους οθω-

μανικούς θεσμούς. Μπορούμε να εξετάσουμε τους θεσμούς αυτούς, μόνο αν διερευνήσουμε τις πηγές. Τα στερεότυπα στην εξέταση της οθωμανικής περιόδου δεν παρατηρούνται μόνο στους Έλληνες. Στο άρθρο μου για το «Παιδομάζωμα», με το οποίο είχα την τύχη να συμβάλω στον συλλογικό τόμο προς τιμή της καθηγήτριας Βασιλικής Παπούλιας –γνωστή για το κλασικό έργο της για το «Παιδομάζωμα»– αναφέρω ότι όλοι οι βαλκανικοί λαοί υπό οθωμανική κυριαρχία, κατά την εθνογένεση και τη δημιουργία τους σε εθνικό κράτος, παρουσιάζουν το δικό τους αφήγημα. Μετά το τέλος της δεκαετίας του 1980, που διενεργήθηκαν οι αλλαγές στον ευρύτερο κόσμο της Ανατολικής Ευρώπης και άρχισε να αναπτύσσεται περισσότερο η γνώση των βαλκανικών γλωσσών, παρατηρούμε τη χρήση νέων ερευνητικών μεθόδων. Η εφαρμογή και χρήση πλέον νέων ερμηνευτικών εργαλείων συντελεί σε μια πολυεπίπεδη προσέγγιση για την ανάγνωση του οθωμανικού παρελθόντος. Της κατατημένης πολυεθνικής οθωμανικής κοινωνίας, της οποίας κάθε εθνικό κράτος δεν είχε εξετάσει έως τώρα όλες τις επί μέρους συνιστώσες, παρά μόνο αυτή που την αφορούσε άμεσα. Οι ερευνητές εξέταζαν μια επί μέρους συνιστώσα χωρίς να την εντάσουν στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο της εποχής. Από την πλευρά των Ελληνορθόδοξων εξετάστηκαν οι θεσμοί του Οικουμενικού Πατριαρχείου, της ελληνορθόδοξης παιδείας, του πνευματικού και κοινωνικού βίου, χωρίς να ενταχθούν στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο της εποχής και χωρίς να ληφθούν υπόψη οι άλλες εθνοτικές ομάδες που συνυπήρχαν στην οθωμανική κοινωνία.

Στο σημείο αυτό ωστόσο θα πρέπει να αναφερθούμε και στους πρωτοποριακούς παιδαγωγούς στο Ζάππειο Παρθεναγωγείο, όπως της Καλλιόπης Κεχαγιά στο εγχειρίδιο της για την παιδεία, στο τέλος του 19ου αιώνα (αναφέρομαι σε μελέτη μου). Όπως συμβαίνει και σε άλλες εθνοτικές ομάδες την ίδια περίοδο, μέσα από την εκκοσμίκευση και τον εκδυτικισμό των Οθωμανών, δεν ήταν τυχαίο ότι παιδιά Οθωμανών υψηλόβαθμων αξιωματού-

χων (όπως αναγράφεται στα μητρώα) φοιτούσαν στα τέλη περίπου του 19ου αιώνα στο Ζάππειο Παρθεναγωγείο. Υπάρχουν πολλές αναφορές στα μητρώα του Ζαππείου και παρατηρούμε ότι μεταξύ των μαθητριών υπήρχαν και θυγατέρες όπως π.χ. του διανοούμενου Μουσταφά Νουμάν Εφέντη, η Εμινέ Μπεχιτζέ και η Αϊσέ Σιντκά, η οποία συνέγραψε παιδαγωγικό οθωμανικό εγχειρίδιο και δίδαξε στο Dar'ulmuallimat, (διδασκαλείο για γυναίκες). Εξετάζοντας τα προγράμματα διδασκαλίας των ελληνορθόδοξων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων παρατηρούμε ότι ο εκδυτικισμός επηρεάζει την εκπαίδευση στο σύνολο της οθωμανικής κοινωνίας και ειδικότερα την ελληνορθόδοξη κοινότητα.

Συνεπώς με τη γνώση των Οθωμανικών και των Τουρκικών και με πιο διευρυμένη οπτική μπορούμε να κατανοήσουμε την Ιστορία των Ελληνορθόδοξων, που ουσιαστικά αποτελεί τμήμα της Οθωμανικής Ιστορίας. Η Οθωμανική Ιστορία δεν είναι μόνο τι φόρους πλήρωναν στην κεντρική διοίκηση, είναι και οι σχέσεις με τις άλλες εθνοτικές ομάδες, πως διοικούσαν οι πληθυσμοί αυτοί. Και η εξέλιξη τους μέσα στο ιστορικό πλαίσιο της εποχής. Αυτό νομίζω το πετυχαίνει πλέον η σύγχρονη Ελληνική Ιστοριογραφία. Αλλά και ορισμένοι Τούρκοι ερευνητές, οι οποίοι προχώρησαν στα θέματα αυτά με πολύ ενδιαφέρουσες εργασίες. Η έρευνα για τις διακοινοτικές σχέσεις μέσα στην οθωμανική κοινωνία, οι οποίες δεν αναδεικνύονταν έως τώρα, εμπλουτίζουν το τμήμα της οθωμανικής περιόδου που είχε μείνει ανεκμετάλλευτο και ανεξερεύνητο. Διότι, όπως προανέφερα, υπήρχε η τάση να διερευνηθεί μια θεματική από μια συγκεκριμένη σκοπιά χωρίς να συνεξετάζονται όλες οι επί μέρους παράμετροι. Συνεπώς, για να εξετάσουμε τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, πρώτον πρέπει να μελετήσουμε τις δομές και τους

θεσμούς, τι διέπει και πώς οργανώθηκαν και λειτουργήσαν οι θεσμοί του κράτους και οι σχέσεις των εθνοτικών ομάδων με την κεντρική εξουσία και μεταξύ τους. Όλα αυτά θα πρέπει να μελετηθούν για μια εις βάθος ανάλυση των ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Οι λαοί μπορούν να έχουν διαφορετικές οπτικές γωνίες. Για να έχουμε όμως άποψη και να διαμορφώσουμε ένα πλαίσιο διεθνών σχέσεων, θα πρέπει πρώτα να γνωρίζουμε την ιστορία.

Τα τελευταία χρόνια, πολλοί απόφοιτοι των Ελλαδικών Πανεπιστημίων φεύγουν για να ασκήσουν επάγγελμα αλλά και να εγκατασταθούν οριστικά στο εξωτερικό. Κατά τη γνώμη σας ποιοί είναι οι λόγοι για τους οποίους οι Νεοέλληνες εκπατρίζονται;

Ενώ θεωρητικά δεν είμαστε πια στην περίοδο της κρίσης, εντούτοις νομίζω πως υπάρχει πρόβλημα εύρεσης εργασίας για τους εξειδικευμένους επιστήμονες, οι οποίοι είναι απόφοιτοι των κρατικών πανεπιστημίων. Το ΕΚΠΑ και το Μετσόβιο είναι πολύ υψηλά στη διεθνή κατάταξη των πανεπιστημίων. Παρόλα αυτά όμως οι απόφοιτοί τους στην Ελλάδα δυσκολεύονται στην εύρεση εργασίας και οι αμοιβές δεν είναι ικανοποιητικές. Ο λόγος που φεύγουν τα παιδιά δεν είναι μόνο ο οικονομικός παράγων. Θεωρούν πως παράλληλα με τις μη ικανοποιητικές αποδοχές υπάρχει και έλλειψη αξιοκρατίας. Ορισμένες φορές, δυστυχώς, έχουμε πολλά παραδείγματα που μπορούν να τους δικαιώσουν. Υπάρχουν περιπτώσεις νέων που έφυγαν πριν τρία χρόνια, έκαναν μεταπτυχιακές σπουδές και αμείβονται, ανάλογα με το κόστος ζωής σε κάθε χώρα, περισσότερο από ένα καθηγητή Πανεπιστημίου στην Ελλάδα με πολυετή προϋπηρεσία. Δεν είναι όμως μόνο θέμα οικονομικό, αλλά δυσκολεύονται να βρουν δουλειά και θεωρούν ότι τα προσόντα τους στην Ελλάδα υποβαθμίζονται, υποτιμούνται. Γιατί φεύγουν οι γιατροί μας και καθυστερούν μήνες τα χειρουργεία; Επειδή δεν υπάρχουν αναισθησιολόγοι. Οι αναισθησιολόγοι αμείβονται με επτά και οκτώ χιλιάδες στο εξωτερικό. Εδώ ο πρώτος τους μισθός είναι περίπου (χωρίς τις εφημερίες), όσο και ενός πρωτοδιοριζόμενου μέλους ΔΕΠ στο ελληνικό Πανεπιστήμιο! Πώς θα ζήσουν αυτοί οι άνθρωποι; Η φυγή στο εξωτερικό της περιόδου της κρίσης μπορεί να μην είναι τόσο έντονη, αλλά δυστυχώς συνεχίζει ακόμη.

Συνεχίζεται

11/5/2024: ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ

Η Πόλη των πόλεων έγινε 1694 ετών

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ που ο Κωνσταντίνος έχτισε πάνω στο ελληνικό, και ήδη τότε χιλιόχρονο, Βυζάντιο και όρισε ως πρωτεύουσα της αχανούς αυτοκρατορίας του έγιναν στις 11 Μαΐου 330. Η τελετή των εγκαινίων (οι Ρωμαίοι πέθαιναν για εορτές, τελετές, επετείους, γενέθλια – από εκείνους έφτασε ως σήμερα η συνήθεια) ήταν μεγαλοπρεπέστατη, αντάξια της μείζονος σημασίας της νέας πρωτεύουσας, και πραγματοποιήθηκε στη νέα αγορά της πόλης, τον φόρο του Κωνσταντίνου.

Στο κέντρο της πλατείας τοποθετήθηκε αυτό που θα ονομάζαμε σήμερα «αναμνηστική πλάκα» των εγκαινίων.

Μια μεγάλη μνημειακή κολώνα που ξεχώριζε από παντού, τοποθετήθηκε στο κέντρο της. Τη σχημάτιζαν μεγάλα τμήματα από πορφυρίτη, που ενώνονταν μεταξύ τους με χάλκινα στεφάνια (çember στα τουρκικά, εξ ου και η σημερινή ονομασία Τσεμπερλίτας - Çemberlitas, η πέτρα με τα στεφάνια).

Όταν η στήλη αποκαλύφθηκε, στην κορυφή που σχημάτιζαν τα τμήματα του πορφυρίτη (11 κάποτε, 8 σήμερα μετά από τη μερική κατάρρευση της στήλης το 1106) βρισκόταν το άγαλμα του Κωνσταντίνου με τη μορφή του θεού Απόλλωνα. Η σφαίρα που αναφέρεται πως κρατούσε, σύμφωνα με την παράδοση, περιείχε ένα κομμάτι από τον Τίμιο Σταυρό της σταύρωσης του Ιησού. Στο στέμμα του υπήρχε ένα από τα καρφιά που σταύρωσαν τον Χριστό. Στη βάση της στήλης υπήρχε ένα ιερό εντός του οποίου βρισκόταν κειμήλια τα οποία, σύμφωνα με την παράδοση, προέρχονταν από τους σταυρούς των δύο παρανόμων οι οποίοι σταυρώθηκαν μαζί με τον Χριστό στον Γολγοθά, τα καλάθια από το θαύμα με τον πολλαπλασιασμό των άρτων και των ψαριών του Χριστού, ένα αλαβάστρινο δοχείο αρωμάτων το οποίο ανήκε στη Μαρία τη Μαγδαληνή και το οποίο χρησιμοποίησε για τον καθαρισμό της κεφαλής και των ποδιών του Ιησού, αλλά και το παλλάδιο της αρχαίας Ρώμης, το οποίο ήταν ένα ξύλινο άγαλμα της Αθηνάς Παλλάδος από την Τροία.

17 αιώνες αργότερα, η στήλη του Κωνσταντίνου, καθαρισμένη και αναστηλωμένη πρόσφατα, αποτελεί σημαντικό τοπόσημο της σύγχρονης Ιστανμπούλ.

Εκατομμύρια κάτοικοι και επισκέπτες την βλέπουν κάθε χρόνο και οι περισσότεροι προσπερνούν αδιάφορα.

Στην καλύτερη περίπτωση τη συνδέουν με τη στάση του τραμ –τραμβάνι το λέμε εδώ– και το ομώνυμο χαμάμ του 16ου αιώνα, έργο του μεγάλου αρχιτέκτονα Σινάν, το οποίο, παρεμπιπτόντως, αποτελεί και σήμερα το πιο «έντιμο» ίσως από τα πολυδιαφημισμένα τουριστικά χαμάμ της Πόλης, σε σχέση με την υψηλή ποιότητα χώρου και υπηρεσιών και της τιμής στην οποία αυτά προσφέρονται.

Για μένα πάντως, η στήλη του Κωνσταντίνου είναι πάντα ένα σημείο συγκίνησης, στοχασμού μα και κρυφής περηφάνειας.

Κάθε φορά που τη βλέπω νιώθω ένα μικρό σκίρτημα, καθώς θυμάμαι πως, αυτό ειδικά το σημείο, συμβολίζει, όσο κανένα άλλο, ίσως, το πώς και πότε ξεκίνησαν όλα, τη μοναδική πορεία στην ιστορία της πόλης, και την ανεκτίμητη κληρονομιά που μας άφησε και καμαρώνουμε ως σήμερα, «τον ένδοξόν μας Βυζαντινισμό».

Γιάννης Γιγουρτσής

11 ΜΑΪΟΥ 330 ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

«11 ΜΑΪΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ, η γενέθλια ημέρα της Κωνσταντινουπόλεως. Η Πόλις μας αυτή, η μεγαλόπολις, η ιστορική, η όμορφη πόλις των πατέρων μας, έχει και αυτή, όπως ο καθένας μας, τα γενέθλιά της. Την εγκαινίασε ο Μέγας Κωνσταντίνος το 330 μ.Χ. και συνεχίζει να αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες και σπουδαιότερες πόλεις του κόσμου ολόκληρου. Έχει μία μεγάλη και ανεξάντλητη ιστορία, ιδιαίτερα από πλευράς του ιδικού μας Γένους, από πλευράς της Χριστιανοσύνης. Αυτή η Πόλις με τα μνημεία με τις μνήμες, με τόσα μέγιστα γεγονότα της Εκκλησιαστικής μας ιστορίας τα οποία συνετελέσθησαν εδώ, εόρτασε λοιπόν, χθες τα γενέθλιά της και εμείς είμαστε ευτυχείς, που μας αξίωσε ο Θεός να ζούμε και να εκπληρώνουμε την Οικουμενική αποστολή του Πατριάρχου μας από αυτήν την Πόλη, εις την οποίαν το Πατριαρχείο εδρεύει από της ιδρύσεώς του, περίπου επί 1.700 χρόνια».

Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος

ΕΧΟΥΜΕ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΣΑΣ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Εντός διάρκειας ενός μηνός θα σας δοθούν πληροφορίες δίχως καμία χρέωση. Η ομάδα μας αποτελείται από έμπειρους νομικούς και ειδικούς επί των θεμάτων αυτών.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Βασίλης Καρακάσης: +90 5380495082, +30 6943030139
Ζαφέρ Εστί: +90 5323840170

ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ
ΧΡΙΣΤΙΝΑ Α. ΟΖΟΥΛΕΡ

Δέχεται από τις 10.00-13.00. και 17.00-20.00
Έλλης 16 (Έδεμ) Παλ. Φάληρο
Τηλ. Φυσικ/τηρίου 210 9832978, Κιν.: 6944958130

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Χειρ. Οδοντίατρος

ΜΙΧΑΗΛΣ ΠΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Χειρ. Οδοντίατρος

Τοποθετούνται **εμφυτεύματα-Εφαρμογές LASER**

Δέχεται καθημερινά με ραντεβού

Αγγέλου Σικελιανού 12, Ν. Ψυχικό**Τηλ.: 210.6740.777 - Fax: 210.6740.900****Dr ΛΥΔΙΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ-ΜΟΥΖΑΚΑ**ε. Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών
Χειρουργός-Γυναικολόγος, Χειρουργός-Μαστολόγος

- Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Μαστολογίας
- Εθνικός Εκπρόσωπος της Ελλάδος στην European Commission Initiative for Breast Cancer
- Εκπρόσωπος του Π.Ι.Σ. στη UEMS για τις ανάγκες στη χειρουργική εκπαίδευση στον καρκίνο του μαστού
- Δ/ντης Ελληνικής Σχολής Μαστολογίας
- Πρόεδρος του 21st SIS World Congress on Breast Cancer & Breast Healthcare

Α. Βασ. Σοφίας 124B, 115 26 Αθήνα • Τηλ.: 210 77 71 246
Φαξ: 210 77 16 834 • E-mail: lydiamouzaka@yahoo.gr
www.mastologos.gr

Dr. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΤΣΟΛΑΣ

Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

Αλκυόνης 18α, Π. Φάληρο 175 61 Τηλ./Fax: 210-98 28 894
(έναντι Ι.Ν. Αγ. Αλεξάνδρου, στον Φλοίσβο) Κινητό: 697-2201044
Β' Ιατρείο: Πάρνηθος 32, Σαρωνίδα Τηλ.: 22910 55019

Δρ. ΑΡΓΥΡΩ ΧΑΤΖΗΪΩΑΝΝΟΥ

MD, Dipl. rer. nat., PhD

ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

Υπεύθυνη τμήματος Ειδικών θεραπειών

& Δερματοχειρουργικής, Νοσ. "Α. Συγγρός"

Βασ. Σοφίας & Χατζηκώστα 7 Τηλ. 6937 191322
haciargiro.ac@gmail.com 211 4134859

ΠΕΤΡΟΣ Α. ΑΛΤΣΙΤΖΟΓΛΟΥ
ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΟΣ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

Δ/ντής Αιμοδ. εργαστηρίου ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΑΘ.

τ. Δ/ντής Αιμοδυναμικού Εργαστηρίου

Καρδιολογικού - Καρδιοχειρουργικού Κέντρου

"HERZZENTRUM K.W.K." Παν/μίου DUSSELDORF

Λεωφόρος Αγ. Δημητρίου 19, Αγ. Δημήτριος
Τ. 210 98.38.601, Κ. 6944.33.20.68

E. altsipe@otenet.gr

ΚΕΝΤΡΟ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
και ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ**ΓΕΩΡΓ. ΑΘ. ΓΟΥΓΟΥΔΗ**

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΩΝ,
ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ, ΚΑΡΔΙΟΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ
ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ 1 και ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ - Π. ΦΑΛΗΡΟ
ΤΗΛ. 210.9848482

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΚΟΥΝΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ - ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχεται 9-1 και 5-8 επί συνεντεύξει

Σόλωνος 52 και Ομήρου, 5ος όροφος Αθήνα
Τηλ. 2103615867 Κιν. 6937120360

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ

Επ. Καθηγητής Οφθαλμολογίας SMU

Διευθυντής Οφθαλμολογικής Κλινικής

Νοσοκομείου Metropolitan

www.eyelaser.gr

Λεωφ. Ποσειδώνος 42, Π. Φάληρο 210 9881800

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σ. ΖΗΣΙΑΔΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αμφιτρίτης 12, Π. Φάληρο

Τηλ. Ιατρείου: 210 9838877, κιν.: 6944 475212
e-mail: k.zisiadis@gmail.com

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ - ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σ. ΜΟΥΓΚΡΙΔΗΣ

ΧΕΙΡ. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ-

ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

Μετεκπαιδευθείς στην

Οδοντιατρική Σχολή Αθηνών

Παρθενώνος 5 (στάση Μπάτης) Π. Φάληρο
Τηλ. Ιατρείου: 210 9824212 οικίας: 210 96 7740

ΜΕΤΤΙΣΟΠΟΥΛΟΣ**ΟΠΤΙΚΑ ΕΙΔΗ**

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΟΜΗΡΟΥ 64 Ν. ΣΜΥΡΝΗ

ΤΗΛ: 210 9359539 - 210 9344690

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΕΙΤΕ
ΕΔΩ!

Τηλ. 210 8817341

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΠΕΚΙΑΡΟΓΛΟΥ - ΕΞΑΔΑΚΤΥΛΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ
ΚΑΙ ΔΑΡΔΑΝΕΛΛΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ

Εγώ κι ο δειός Χάρις
ΚΛΕΩΝ ΑΡΖΟΓΛΟΥ

ΛΕΜΒΟΣ

ΜΑΝΟΣ ΚΙΛΗΜΑΝΤΖΟΣ

Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΟΥ

Χρόνου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ

Η Μονή της Χώρας, το γνωστό Kahriye, το χριστιανικό μοναστήρι, βρίσκεται στα νότια του Κερατίου στη συνοικία Edirne Kapi (Πύλη του Αδριανού), κοντά στα τείχη του Θεοδοσίου.

Η εντολή ανέγερσης του καθολικού πάνω σε κτίσμα του 6ου και 7ου αιώνα από τη Μαρία Δράκαινα, πεθερά του Αλεξίου Α', ξεκίνησε το 1077 και ολοκληρώθηκε το 1081. Είναι αφιερωμένη στον Χριστό και η ονομασία της δηλώνει την τοποθεσία στην οποία βρίσκεται, «εν τη Χώρα». Τα μοναδικά στον κόσμο ψηφιδωτά, οι τοιχογραφίες, όπως και τα μαρμαροθετήματα και τα μωσαϊκά δαπέδου αποτελούν ανυπέρβλητα δείγματα αποκορύφωσης της βυζαντινής τέχνης της εποχής των Παλαιολόγων.

Ο Θεόδωρος Μετοχίτης συνέδεσε το όνομά του με τη Μονή. Η κατασκευή του διπλού νάρθηκα και του νοτίου παρεκκλησίου της Ανάστασης είναι προσφορά του. Τα ψηφιδωτά, που κοσμούν τον εξωνάρθηκα με τη ζωή και τα θαύματα του Χριστού και αυτά του εσωνάρθηκα με τον βίο της Παρθένου, όπως και τα φρέσκα του παρεκκλησίου, έγιναν κατά τη βασιλεία του Ανδρόνικου Α' από ανώνυμους καλλιτέχνες. Η είσοδος από τον εσωνάρθηκα στον κυρίως ναό μας φέρει αντιμέτωπους με το ψηφιδωτό που εικονίζει τον Μετοχίτη να προσφέρει στον ένθρονο Χριστό το ομοίωμα του μνημείου. Στο εσωτερικό του ναού κυριαρχούν το ψηφιδωτό της ολόσωμης Παρθένου και η σύνθεση της Κοίμησής Της. Στο παρεκκλήσι τα φρέσκα της Ανάστασης και η κάθοδος στον Άδη.

Η Μονή της Χώρας λεηλατήθηκε κατά την άλωση της Πόλης. Στα τέλη του 5ου, αρχές του 6ου αιώνα μετατράπηκε από τον Beyazit Β' σε τέμενος και η ασβέστωση κάλυψε τα πάντα.

Το 1948 εντάχθηκε στα μουσεία της Πόλης. Ξεκίνησε η αναστήλωση, το καθάρισμα, η αποκάλυψη των υπέροχων ψηφιδωτών και φρέσκων, που ολοκληρώθηκαν με επιτυχία από τον Paul A. Underwood. Το 1966 εκδόθηκε στο Λονδίνο η επιμελημένη έκδοση του ίδιου, το τρίτομο έργο στο οποίο αναφέρεται το ιστορικό και απεικονίζονται με λεπτομέρειες τα ψηφιδωτά και τα φρέσκα.

Η Μονή λειτούργησε επί 86 χρόνια ως μουσείο. Το 2019 το ανώτατο τουρκικό δικαστήριο με έκδοση ΦΕΚ τη μετέτρεψε και πάλι σε οίκο λατρείας. Αναγγέλθηκε η κάλυψη των έργων με καλύμματα και του δαπέδου με κόκκινα χαλιά και καθορίστηκε ως πρώτη μέρα προσευχής η Παρασκευή 23η Φεβρουαρίου 2024, που μετατέθηκε για αργότερα.

Θύματα των παθών της απέχθειας και της πολιτικής τα δύο πολιτιστικά μνημεία, τα ενταγμένα στον παγκόσμιο πολιτισμό, έμειναν απροστάτευτα. Η αδυναμία του ελληνικού κράτους δεδομένη και κατανοητή. Όμως, η ανημποριά της UNESCO, η αδιαφορία των Ελλήνων πολιτών; Ο κόσμος που με κάθε ευκαιρία βγαίνει στους δρόμους για να διεκδικήσει, να υπερασπιστεί διάφορα θέματα της πατρίδας μας και ξένα, για την Αγία Σοφία και τη Μονή της Χώρας δεν οργάνωσε ούτε πορείες ούτε συλλαλητήρια. Θα μου πείτε τότε και για ποιο θέμα που ταλαιπώρησε στο παρελθόν την πονεμένη Ρωμιοσύνη της Βασιλεύουσας χύθηκαν στους δρόμους;

Υ.Γ. Ήδη η Μονή δόθηκε ως χώρος λατρείας.

ΠΗΓΕΣ:

– Κωνσταντίνος ΑΓ. Καραβίας Γρίβας, *Πως είδα την Αγίαν Σοφίαν τον επίγειον οίκον του επουράνιου Θεού υιού και λόγου, του Αδάμ Αρχαιερέτου*, Αθήνα 1991.

– Paul A. Underwood, *THE KARIYE DJAMI*, τόμοι Α, Β, Γ.

Μια απaráδεκτη ΑΤΑΞΙΑ...

ΤΟΥ ΣΤΑΘΗ ΑΡΒΑΝΙΤΗ

Σχολικές θύμησης

Στο επάνω μέρος της Πλατείας Ρολογιού, στην Πρίγκηπο, ο Ρωμιός Γιώργος Τσάλας είχε ένα πολύ μικρό μαγαζάκι 3x3 που ήταν πρατήριο εφημερίδων, ποτών, αναψυκτικών και άλλων μικροπραγμάτων, περίπου σαν σημερινό mini market. Ο Τσάλας ήταν τρομερά τσιγκούνης και αυτός ήταν ο λόγος που, εκείνα τα χρόνια, δεν έβγαине τότε από το μαγαζί του, ούτε για να πάει ούτε στα δημόσια αποχωρητήρια να ουρήσει, φοβούμενος μήπως χάσει κάποιον πελάτη.

Το μαγαζί του είχε μπροστά έναν πάγκο-ψυγείο κόκκινου χρώματος και ακριβώς πίσω του μία καρέκλα στην οποία καθόταν και εξυπηρετούσε όλες τις ημέρες από τη μέσα πλευρά, τους πελάτες, σαν τους δικούς μας σημερινούς περιπτεράδες. Επειδή ήταν όλη την ημέρα μέσα στο μαγαζί, είχε κάτω από τον μπροστινό πάγκο ένα ντενεκεδάκι στο οποίο έκανε τα ούρα του και τα μάζευε μέχρι το βράδυ για να τα πετάξει. Το μεσημέρι μάλιστα έγερνε το κεφάλι του, κατά διαστήματα, στον πάγκο και λαγοκοιμόταν.

Εμείς, πιτσιρικάδες τότε, για να σπάσουμε πλάκα, μαζευσάμασταν ένα τσούρμο μαθητές στα πλάγια και ένας ένας με τη σειρά πηγαίναμε ζητώντας του αρμένικες, εβραϊκές και τούρκικες εφημερίδες που γνωρίζαμε ότι δεν είχε, εμποδίζοντάς τον έτσι συνέχεια να λαγοκοιμηθεί.

Μόλις έπαιρνε είδηση ότι τον κοροϊδεύαμε, έβαζε το χέρι του κάτω από τον πάγκο, τράβαγε τον τενεκέ με τα ούρα και περιέλουζε όποιον «τυχερό» ήταν μπροστά του. Τότε όλοι το βάζαμε στα πόδια. Το κακό όμως δεν τελείωνε εκεί, αλλά συνεχιζόταν όταν πηγαίναμε στο σπίτι βρεγμένοι, βρομοκοπώντας ούρα από πάνω μέχρι κάτω. Εκεί αρπάζαμε από τους γονείς μας το ξύλο της χρονιάς μας. Κάποτε ήμουν και εγώ ο τυχερός.

«Πολίτικες Γευστικές Διαδρομές στα σπίτια και στις ταβέρνες»

Οι Πολίτικες γευστικές διαδρομές στα σπίτια και τις ταβέρνες» αποτέλεσαν τον φάκελο, τον οποίο αποδέχθηκε το Υπουργείο Πολιτισμού στην υπό ένταξη κατάθεση Δελτίου Στοιχείου Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς στο Εθνικό Ευρετήριο της Ελλάδος. Τον φάκελο για το δελτίο ετοίμασαν η κα Σούλα Μπόζη συγγραφέας-ερευνήτρια λαογραφίας, η κα Λαία Κιουρτσόγλου ερευνήτρια πολιτιστικής διαχείρισης, Κωνσταντινουπολίτισσες πρώτης γενεάς μαζί με τον κο Δημήτρη Τσουκάτο, εκδότη της εφημερίδας ο Πολίτης.

Η πολιτική γαστρονομία και η παράδοση συνενώθηκαν στα σπίτια μας, αλλά και τα καταστήματα εστίασης στην Αθήνα και τη Θεσ-

σαλονίκη, τα παλαιότερα και τα νεότερα χρόνια, συνεχίζουν να αποτελούν φορείς της Πολίτικης γευστικής παράδοσης. Οι ταβέρνες με τους μεζέδες, το ούζο, το κρασί, την παρέα για κουβέντα και τραγούδι άλλωστε είναι ζώσα παράδοση που επαναλαμβάνεται στους στίχους:

«Μαστίχας μπουκάλια, ποτήρια rakı, μεζέδες, στραγάλια και μύδια πλακί». «Στο Γαλατά θα πιω κρασί, στο Πέρα θα μεθύσω κι μέσα από το Γεντίκουλε κοπέλα θα αγαπήσω».

Πιστεύουμε ότι «Οι πολίτικες γευστικές διαδρομές στα σπίτια και τις ταβέρνες» αξίζει να αναδειχθεί και να ενταχθεί ως στοιχείο της άυλης πολιτιστικής μας κληρονομιάς, καθώς επηρέασε τη διαμόρφωση της σύγ-

χρονης ελληνικής κουζίνας ως μέρος της συλλογικής μας ταυτότητας και μνήμης. Πληροφορηθήκαμε ότι έγινε αποδεκτός ο φάκελός μας στην Αε φάση της διαδικασίας. Ευελπιστούμε ότι θα πετύχουμε την τελική αποδοχή. Η σκέψη αυτή μας γεμίζει περηφάνεια, επίσης πιστεύουμε ότι η επιτυχία θα είναι σημαντική και για την Ελλάδα.

Περιμένουμε όλους του φίλους, Πολίτες και Ελλαδίτες, στο βιβλιοπωλείο «Ο Πολίτης» στις 19 Ιουνίου 2024 στις 7 μ.μ. για να συζητήσουμε τη σημαντική αυτή επιτυχία. Θα παραστούν εκπρόσωποι της Διεύθυνσης Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, το οποίο είναι η αρμόδια υπηρεσία για την άυλη πολιτιστική

κληρονομιά. Επίσης καλεσμένοι μας είναι φίλοι και εκπρόσωποι από το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, το περιοδικό *Γαστρονόμο*, τη Μικρασιατική Στέγη Κορίνθου και το Αρχαιολογικό Μουσείο Κορίνθου.

Η τριμελής επιτροπή

ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ BEALES

Αφιέρωμα στην Άννα (Πολυζώτου) Evangelista

Το κοριτσάκι, καθισμένο στο κατώφλι του σπιτιού του στο Σχοινοῦδι περίμενε τη μάνα του. Περίμενε, αλλά αυτή δεν ερχόταν. Κάθε μέρα, κάθε απόγευμα, κάθε βράδυ. Τσίτωνε τα μάτια για να πιάει το βλέμμα μακριά, που να ήταν άραγε; Να περπατούσε στα καλντερίμια για να πιάει στις βρύσες στον Χάλακα; Ή στο Πέρα Χωριό; Στου Γλυνιά, σε κάποιο πανηγύρι στην Αγία Μαρίνα; Μπορεί και να πήγε στα ντάμια ή στο ξωκλήσι του Αγίου Τρύφωνα να ανάψει την καντήλα. Πολλά μπορεί και άλλα τόσα μήπως.

Με την καρδούλα να κτυπά και στο μυαλούδάκι του να μην φτάνουν απαντήσεις στα ερωτήματα, κουραζόταν τα γεμάτα δάκρυα ματάκια που για ώρες έψαχναν να διακρίνουν τη μάνα να φτάνει, ώπου ερχόταν ο Μορφέας απροσκάλεστος να το πάρει αγκαλιά. Σιγά-σιγά και αγάλια συνηθίσε την απουσία της, όπως συνηθίζονται τα πάντα και έμαθε να ζει δίχως την παρουσία της, φιλοσοφώντας πως η μαμά ήταν πλέον μακριά, πολύ πιο μακριά και από τα ντάμια, τις χαράδρες, τις ρεματιές, μακριά, εκεί ψηλά στον ουρανό. Έκανε γέφυρα τα πουλιά που τα έβλεπε να παίζουν κυνηγητό με τα σύννεφα και με αυτά της έστελνε χαιρετίσματα και γλυκά φιλιά.

Η Άννα, το κοριτσάκι, μεγάλωνε, τέλειωσε το σχολείο του χωριού της, μάζεψε αναμνήσεις και μυρωδιές του νησιού της σε ένα βαλιτσάκι και με αυτές παρέα μπήκε στο βαπόρι και βρέθηκε στην Πόλη, στην αδελφή της, την Παναγιώτα στο Πέρα και μετά στην άλλη αδελφή της, Αγγελική, στα Θεραπεία, στα ψηλά μέρη του χωριού, εκεί που οι Στεφανήιδες είχαν τα σπίτια τους και ο μπάραμπα Θωμάς την καλύβα του.

Είχε και άλλα αδέρφια, την Αθανασία και δυο αγόρια, όλα μεγαλύτερα και μαζί με τον πατέρα συμπληρωνόταν η οικογένεια. Πήγε στο Ζάππειο, καλή μαθήτρια όπως πάντα, αγαπητή από τις συμμαθήτριές της, με το πηγαίο χιούμορ της να την καθιστά αξιαγάπητη και περιζήτητη στις παρέες, στις εκδρομές, τις συναναστροφές, στα πάρτι και όλα τα άλλα που πρόσφερε η εποχή της ξεγνοιασιάς, και η Ρωμηροσύνη της Πόλης στη νεολαία της.

Ο Τάσος, ο Ιάκωβος, η Ζωίτσα και μια σειρά από άλλα νεαρά παιδιά, κορίτσια και αγόρια, ο κύκλος των συναναστροφών της, στα Θεραπεία περίπατοι στο τσαρσί και στην παραλία, από το Γερμανικό στο Κονάκ, ραντεβού στη σκάλα του βαποριού που δεν σταματούσαν βαπόρια πλέον, χαχανίσματα και χαρούμενες εκδρομές στα Μπέντια και στο Μπέλγραντ Ορμανί, με συγκεντρώσεις και πάρτι χορεύοντας τσά-τσα και μπόσα νόβα, πίνοντας Κόκα-Κόλα και κανένα βερμουτάκι στα κλεφτά, με τον Ντίνο και τη Δέσποινα, τη Σίνα και τη Νουνού, τον Μίλη, τον Πάνο και τον Yervant, τον Αντώνη, τον Βύρωνα με το ακορντεόν του, τον Λάκη, τη Βιβή, τον Βάλτερ, τον Σίμο με την κιθάρα του και άλλη νεαροπαρέα. Παληκαράκια αμούστακα και κοπελίτσες, δεσποινιδούλες, με λακ στα μαλλιά και λίγο ρουζάκι στα χείλη, που μόλις είχαν αντικαταστήσει τις σοσετίτσες τους με τις ψιλές nylon κάλτσες, αποτελούσαν τα ενδιαφέροντα και συμπλήρωναν την ύπαρξη και τα χτυποκάρδια με την αισιοδοξία που χαρίζουν τα νιάτα. Και η Άννα; Πρώτη και καλύτερη.

Αξέχαστα βροχερά Κυριακάτικα πρωινά, στην εκκλησία της Αγίας Παρασκευής των Θεραπειών, έχουμε και φωτογραφία μαζί με τον Δεσπότη μας με τη μαύρη βαριά και ασήκωτη ομπρέλα του στη μέση της συντροφιάς, με εμάς γύρω σαν τις μέλισσες. Και μετά «που να πάμε;» Άντε στο Εμρκιγιάνι με τα καπτί κατσί, για τσάι. Εξίσου αλησμόνητα προσκυνήματα στους γειτονικούς «Επτά Επιταφίους» τη Μεγάλη Παρασκευή, με την ψυχή στο στόμα για να προλάβουμε τα Εγκώμια. Βάλε και τη Δεύτερη Ανάσταση την Κυριακή του Πάσχα με το Ευαγγέλιο σε πολλές γλώσσες, πρώτα στη δική μας Εκκλησία, μετά στο Μπουγιούκ Ντερέ και άντε τρεχάλα στο Νιχώρι, για το Ηρωικό Εξάμετρο από έναν καλλίφωνο διάκο.

Αποφοίτησε από το Ζάππειο, και τράβηξε για την Αμερική για περαιτέρω σπουδές στην Ακαδημία του Αγίου Βασιλείου και να γνωρίσει άλλη γη, άλλα μέρη, άγνωστα ήθη και ξένα έθιμα, ένα από αυτά τις κάρτες με τις κόκκινες καρδιές που ανταλλάζουν οι ερωτευμένοι στις 14 Φεβρουαρίου.

Αποχαιρετώντας τους τρούλους των εκκλησιών και τους μινερέδες της Βασιλεύουσας, χρειάστηκε μεγαλύτερη βαλίτσα αφού είχε να πάρει μαζί της και άλλες αναμνήσεις από αυτές που είχε φέρει όταν άφησε το λιμάνι της Ιμβριώτικας γης. Αναμνήσεις από τις στέγες και τα στενά του Πέρα, το Μεσελίκ σοκάκ, το σινεμά Γενί Μελέκ, το Φανάρι, τον Βόσπορο, τον ανεψιό της Γιωργάκη, το μαλεμπιτζιδικο Σαράι και τα τραγούδια που λέγαμε και μεταφράζαμε. Αγαπούσε ιδιαίτερα αυτό που ο Ιταλός τροβαδούρος Vittorio Paltrinieri μιλούσε τρυφερά για την αγάπη που βρήκε στο Portofino, στα Αγγλικά, το άλλο που σφύριζε ο Μίλης, «Come Prima», και το «Θα σε πάρω να φύγουμε». Στις αποσκευές αποθήκευσε και την εφηβεία που βίωσε στην Πόλη. «Θα επιστρέψω σε λίγα χρόνια», είπε. Το 'πε και το 'κανε, επέστρεψε για να σταθεί στολισμένη νύφη στο πλευρό του εκλεκτού της καρδιάς της, Τώνη, στον Άγιο Γεώργιο στον Πατριαρχικό Ναό στο Φανάρι. Η γράφουσα κουμπάρα, για να πληρωθεί το ρηθέν που παιδιά ακόμη με άσπρα καλτσάκια, είχαμε υποσχεθεί η μιά στην άλλη πως όποια απ' τις δυο παντρευτεί πρώτη, η άλλη θα γινόταν κουμπάρα. Λόγος τιμής και ο λόγος είναι λόγος!

Η μαμά και η θεία μου ανασκουμπώθηκαν με την καρδιά τους, να κάνουν τις μπομπονιέρες. Αέρινες και πανέμορφες. Το σπίτι μας στο Bostan sokak, στο δρομάκι που είναι το Αγίασμα του Άη Γιάννη, γέμισε από ζαχαρένιο άρωμα που βγάζουν τα κουφέτα της χαράς. Από εκεί – για πρακτικούς λόγους – βγήκε νύφη η Άννα, με τον πατέρα της να καμαρώνει κρατώντας από το μπράτσο το στερνοπούλι του.

Η ευτυχία του γαμπρού, του «κουμπαρίσκου» μου – επιλογή της νύφης να τον αποκαλεί έτσι – ήταν απερίγραπτη και τον συμπάθησαν όλοι από την πρώτη στιγμή για τη ζεστασιά που πήγαζε από το χαμόγελό του και η γειτόνισσα κυρία Ιωάννα, που βρήκε την ευκαιρία να ακονίσει τα Αγγλικά της τον έλαβε υπό την προστασία της και βγήκε γαμπρός από το σπίτι της. Ο Ησαΐας χόρεψε με την καρδιά του, όπως και εμείς οι υπόλοιποι στο τραπέζι και το γλέντι του γάμου που έγινε σε μια ταβέρνα, gazinosu

στο Μέγα Ρεύμα, κοινώς Αρναούτκιοι. Με τον χορό και τα τραγούδια, το κέφι, τα καλαματιανά, τα νησιώτικα, τους καρσιλαμάδες, περνούσε η ώρα ξεχνώντας το Ορφί Ινταρέ –τον στρατιωτικό νόμο– που είχε κηρυχθεί «και έχουμε ακόμα καιρό», που φυσικά δεν είχαμε!

Βγήκαμε στον δρόμο, ταξί πουθενά, καπτί κατσί, ούτε στον ύπνο μας. Μας περιτριγύρισαν οι ζανταρμάδες και οι αστυνόμοι και με τη βοήθειά τους –για να λέμε την αλήθει– όσοι είχαν αυτοκίνητα τα φόρτωσαν, καθίζοντας τον ένα πάνω στον άλλο. Δεκατρία άτομα πήρε ο μπάμπας μου στο ΟΠΕΛ, με τον γαμπρό στο ανοιχτό πορτμπαγκάζ! Με γέλια και χαρές με το αστυνομικό μπροστά φτάσαμε στο χωριό για να αφήσουμε πρώτα τους νιόπαντρους στο Μεγάλο Ξενοδοχείο των Θεραπειών, που αντικατέστησε το κομψό και αριστοκρατικό παλιό και καλόγουστο Τοκατλιάν, και δεσποζέ σε όλες σχεδόν τις τουριστικές φωτογραφίες και ενοχλεί τη γραφικότητα του τόπου...

Σε λίγες μέρες η καλή μου φιληνάδα, κουμπάρα μου πλέον, με τον Τώνη της, επέστρεψαν εκεί που τους έμελλε να χτίσουν τη φωλιά τους. Απέκτησαν δυο παιδιά, την Αντριάνα, την παρ' ολίγο βαπτιστικά μου, και τον Πωλ.

Συνδεθήκαμε πολύ και ήμασταν δεμένες ακόμα και μακρόθεν. Ίσως το ιμβριώτικο αίμα που τρέχει και στις δικές μου φλέβες από τη Σχοινοιδιώτισσα γιαγιά μου, Δέσποινα (πατρικό Χαλαλάμπους) που είχε δωρίσει μιαν εικόνα («έβλεπα την εικόνα», έλεγε η καλή μου Άννα) του Επιταφίου στην Αγία Μαρίνα του Σχοινοιδιού, να μας έφερε κοντά. Ίσως, ποιος ξέρει;

Σε ένα της μήνυμα, ας πούμε πρόσφατα, στις 8/7/2023, έβγαλε από το μπουζούλι των εφηβικών της χρόνων μια από τις αποθηκευμένες αναμνήσεις της και μου είπε: «Εσύ μου είχες αγοράσει το πρώτο ζευγάρι nylon κάλτσες δώρο και τις καμάρωνα. Τις φόρεσα και πήγαμε στην εκκλησία, στο Νιχώρι, Πάσχα ήταν;» Βούρκωσαν τα μάτια μου.

Η Άννα Πολυζώτου-Evangelista πίστευε σε αυτά που έκανε, τα αγαπούσε και αφού αποφοίτησε από τη St. Basil's Academy, πρόσφερε τους θησαυρούς της, ψυχή τε και σώματι και υπηρέτησε φιλότιμα τα ιδανικά της φυλής. Δίδαξε σε σχολεία, έψαλλε στην εκκλησία και σε χορωδίες, συμμετείχε σε συλλόγους και σωματεία, συνάντησε τους Οικουμενικούς μας Πατριάρχες, φρόντισε πολλούς και πολλά, απλόχερα, απλά, αθόρυβα. Μεγάλωσε τα παιδιά της και λάτρευε τα εγγόνια της, τον Τώνη της, τους δικούς της και την Ίμβρο. Πλούσια η ζωή της, αξιόλογη η δράση της, άξιος ο μισθός της.

Αχ, κοριτσάκι με τα αμυγδαλωτά μάτια, δεν έχεις ανάγκη πια τη γέφυρα από ιπτάμενα πουλιά για να στέλνεις χαιρετίσματα στη μάνα σου που ζούσε πάνω από τα σύννεφα. Ξέφυγες από τα χέρια του αγαπημένου σου συντρόφου, παραμονή της γιορτής των ερωτευμένων, και πέταξες να την ανταμώσεις, να πέσεις στην αγκαλιά της και σκεπάζοντάς την με φιλιά, να της λες, να της λες και εκείνη να σε ακούει, να σε ακούει, να μην χορταίνει να σε χαϊδεύει και τελειωμό να μην έχουν τα χάδια και τα λόγια.

Στέρεψε το λαδάκι σου στο καντήλι, τρεμόπαξε, έσβησε η φλόγα. Μας έφυγες Φλεβάρη μήνα, Τρίτη και 13.

Και τώρα ήρθε η ώρα για το δικό μου παραπονεμένο Πολίτικο «Έχε γεια, έχε γεια, πάντα γεια Άννα».